

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

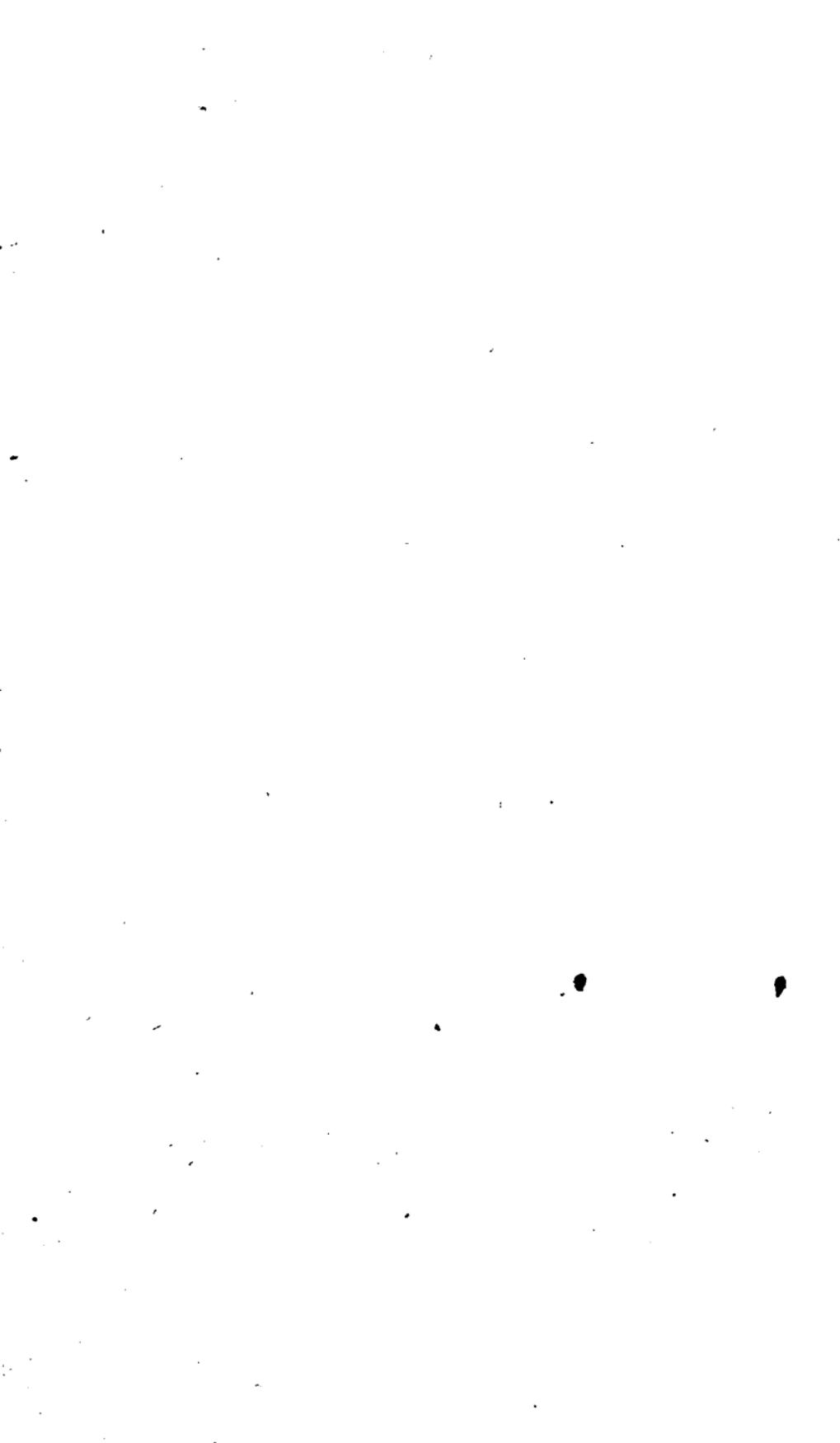
Bibliothèque électronique suisse

EVCLIDI^S
ELEMENTORVM
LIBRI XV.

QVIBVS, CVM AD OMNEM
NEM MATHEMATICAEC SCIEN-
TIAE PARTEM, TVM AD QVAMLI-
bet Geometriæ tractationem
facilis comparatur
aditus.

COLONIÆ
Apud Gosuinum Cholinum
M. D. C.
Cum Gratia & Priuilegio.

AD CANDIDVM
LECTOREM ST.
GRACILIS
præfatio.

PER MAGNI referre semper
existimauit, Lector benevolè,
quantum quisq; studij & di-
ligentia ad percipienda scien-
tiarum elementa adbibeat,
quibus non satis cognitis, aut
perperam intellectu, si vel di-
gitum progredi tentes, erroris caliginem animis
offundas, non veritatù lucem rebus obscuris ad-
feras. Sed principiorum quanta sint in disciplinis
momenta, haud facile credat, qui rerum natu-
ram ipsa specie, non viribus metiatur. Ut enim
corporum, que oriuntur & interiunt, vilissima
renuissimaque videntur in vacuitate rerum aeternarum
& admirabilem, quibus nobilissima artes con-
tinentur, elementa ad speciem sunt exilia, ad vi-
res & facultatem quam maxima. Quis non vi-
det ex fici tantulo grano, ut ait Tullius, aut ex a-
cino rinaceo, aut ex ceterarum frugum aut stir-
pium minutissimis seminibus rantes trunco ra-
mosque procreari? Nam Mathematicorum ini-
tia illa quidem dictu audituque perexi-
qua, quantam theorematum syluam nobis pe-

PRAEFATIO.

pererunt? Ex quo intelligi potest, ut in ipsis semi-nibus, sic et in artium principijs inesse vim earum rerum, quae ex his progignuntur. Praclarè igitur Aristoteles, ut alia permulta, μέγιστοι ἵστοι ἀρχὴ πάντος, χρῆσθαι τράπασον τῆς δικαίου, τοσούτῳ μηχρότατον, οὐτῶς μεγέθει χαλεπόν ἔστιν ὁφελῆναι. Quocirca committendum non est, ut non bene prouisa & diligenter explorata scientiarum principia, quibus propositarum quarumq; rerum veritas sit demonstranda, vel constitutas, vel constituta approbes. Cauendum etiam, ut ne tantulum quidem fallaci & captiosa interpretatione turpiter deceptus, à vera principiorū ratione temere deflectas. Nam qui initio forte aberrauerit, is ut tandem in maximis versetur erroribus, necesse est: cū ex uno erroris capite densiores sensim tenebra rebus clarissimis obducātur. Quid tam varias veterum physiologorum sententias non modo cū rerum veritate pugnantes, sed vehementer et iam inter se dissentiētes nobis inuexil? Evidem haud scio, fuerit ne vlla potior tanti dissidij causa, quā quod ex principijs partim falsis, partim non cōsentaneis ductas rationes probando adhiberent. Fit enim plerunque, ut qui non recte de artium rerumq; elementis sentiunt, ad p̄finitas quasdam opiniones suas omnia reuocari studeant. Pythagorei, ut meminit Aristoteles, cum denarij numeri summam perfectionem cœlo tribuerent, nec plures tamen quam nouem spheras cernerent, decimam affingere ausi sunt terra ad uer-

sum

PRAEFATIO.

sam, quam cōtrix̄bora appellarunt. Illi enim vni-
uerſitatis rerumq; singularum naturam ex numeris seu principijs affirmantes, ea protulerunt
qua φαινομένis congruere nusquam sum cognita. Nam ridicula Democriti, Anaximenis, Melis-
si, Anaxagore, Anaximandri, & reliquorum id
genus physiologorum somnia, ex fatis illa quidē
orta natura principijs, sed ad Mathematicum
nihil aut parum spectantia, sciens prætereo. Non
nullos attingam, qui repetitis altius vel aliter ac
decuit posuisse rerum initijs, cum physicis multa
turbarunt; tum Mathematicos oppugnatione
principiorum pessime multarunt. Ex planis fi-
guris corpora constituit Timens: Geometrarum
hic quidē principia cuniculis oppugnantur. Nam
& superficies seu extremitates crassitudinem
habebunt & linea latitudinem: denique puncta
non erunt individua, sed linearum partes. Pra-
dicant Democritus atque Leucippus illas atomos
suas, & individua corpuscula. Concedit Xeno-
crates impartibiles quādam magnitudines. Hic
verò Geometriae fundamenta aperte petuntur, &
funditus euertuntur: quibus dirutis nihil equidē
aliud video restare, quam ut amplissima Mathe-
maticorum theatra repente concidant. Iacebunt
ergo, si dijs placet, tot praelata Geometrarum
de asymmetris & alogis magnitudinibus theore-
mata. Quid enim causa dicas, cur individua li-
nea hanc quidem metiatur, illam verò metiri
non queat? Siquidem quod minimū in uno quoq;

PRAEFATIO.

genere reperiatur, id communis omnium mensura, esse solet. Innumerabilis & profecto sum illa, qua ex falsis eiusmodi decretis absurdā consequitur. Et horum permulta quidem Mathematicus, sed longè plura colligit Physicus. Quid varia φευδογρα φημέτων genera commemorem, qua ex hoc uno, sonet tam longè latēq; diffusa fluxisse videntur? Notissimus est Antiphontis terragonismus, qui Geometrarum & ipse principia non parum labefecit, cum recta linea curuam posuit aqualem. Longū esset mihi singula percensere præsentim ad alia, properanti. Hoc ergo certum, fixum, & in perpetuum ratione esse oportet, quod sapienter monet Aristoteles, Σπάσαστος ὅπως δρισθῶσι καλῶς αἴρεται μεγάλως γὰρ ἐγενέρων προς ἐπομένα. Nam principijs illa congruere debent, quae sequuntur. Quod si tantum perspicitur in istis exilioribus Geometrie inijs, qua pūcto, linea, superficie, definitur, momentum, ut ne hec quidem sine summo impendentis ruina periculo conuelli aut oppugnari possint, quanta quo se risputanda est huius sciendi opus, quam collatis tot præstautissimorum artificum inuentis, mira quadam ordinis solertia contexuit Euclides, vniuersa Matheos elementa complexu suo coercentē. Ut igitur omnibus rebus instructior & paratior quisq; ad hoc studium libenter accedat, & singula vel minutissima exactius secum reputet atque perdiscat, opera precium censui, in primo institutionis aditum vestibuloq; præcipua quidem capita quibus tota

sc̄re

PRAEFATIO.

scit Mathematica scientia ratio intelligatur, bre-
uer explicare: tum ea qua sunt Geometria pro-
pria, diligenter persequi: Euclidis deniq; in extru-
enda hac sororatu cōfiliū sedulū ac fideliter ex-
ponere. Quae ferè omnia ex Aristotelis potissimum
ducta fōribus, nemini invisa fore cōfido, qui mo-
do ingenuū animicādorem ad legendū attulerit.
Ac de Mathematica diuīsione primum dicamus.

Mathematica in primis scientie studiosos fuisse
Pythagoreos, non modò historicorum, sed etiam
philosophorum libri declarant. His ergo placuit,
ut in partes quatuor uniuersum distribuatur Ma-
thematis scientia genus, quarū duas τὸ πο-
νῶν, reliquas ταῦτα τὸ πηλέχον versari statuerunt.
Nam τὸ πονῶν vel sineulla comparatione ip-
sum per se cognosci, vel certa quadam ratione cō-
paratum spectari: in illo Arithmeticam, in hoc
versari Musicam: τὸ πηλέχον partim quiesce-
re, partim moueri quidem: Illud Geometria pro-
positum esse: quod verò sua sponte motu cietur,
Astronomia. Sed ne quis falsò putet, Mathe-
maticam scientiam, quodd in vitroque quanti
genere cernitur, idcirco inanem videri (si qui-
dem non solum magnitudinis diuīsio sed etiam
multitudinis accretio infinitè progredivorest)
meminisse decet, τὸ πηλέχον καὶ τὸ πονῶν,
qua subiecto Mathematica generi imposita sunt
et Pythagoreis nomina, non cuiuscunque mo-
di quantitatem significare, sed eam demum,
que cum multitudine cum magnitudine sit defi-

PRAEFATI^A

vita, & suis circumscriptis terminis. Quis enim, ullam infiniti scientiam defendat? Hoc scitum est, quod non semel docet Aristoteles, infinitum ne cogitatione quidem complecti quenquam posse. Itaque ex infinita multitudinis & magnitudinis duocūque finitā hac scientia decerpit & amplectitur naturā, quam tractet, & in qua versetur. Nā de vulgari Geometrarum cōsuetudine quid sentiendum sit, cum data interdum magnitudine infinita haud fabricatur aliquid, aut proprias generis subiecti affectiones exquirunt, diserte mons Aristoteles, οὐδὲ ρῦν (de Mathematicis) loquens δέονται τοῦ ἀπείρου, οὐδὲ κρίνονται, ἀλλά πόνον εἶναι ὅστιν ἐν Βούλωνται, τατερασμένων. Quamobrem disputatio ea qua infinitum refelliatur, Mathematicorum decretis rationibusq; non aduersatur, nec eorum apodixes labefacit. Etenim tali infinito opus illis nequaquam est, quod exitu nullo peragrari possit, nec talem ponunt infinitam magnitudinem: sed quātamc unq; velit aliquis effingere, ea ut suppetat, infinitam praci- piunt. Quin etiam non modò immensa magnitu- tudine opus non habent Mathematici, sed ne ma- xima quidem: cum instar maxima minima que- que in partes totidem pari ratione diuidi queat. Alteram Mathematicā diuisionem attulit Ge- minus, vir (quantum ex Proclo conūcere licet) μαθημάτων laude clarissimus. Eā, qua superio- re plenior & accuratior forte visa est, cum do- cissime pertractarit sua in decimum Euclidis,

prafa-

PRAEFATIO.

prefatione P. Montauress vir senatorius, & regia
bibliotheca prefectus, leviter attingam. Nam ex
duobus rerum velut summis generibus τὸν νόησ-
τον τῶν ἀισθῆτῶν aueres sub intelligentiā cadūt,
Arithmetica & Geometria attribuit Geminus:
qua verò insensib[us] incurruunt; Astrologia, Musica
Supputatrici, Optica, Geodesia & Mechanica
adiudicavit. Ad hanc certè diuisionem spectasse re-
detur Aristoteles, cum Astrologiam Opticā, har-
monicā φυσικοτέχνης τῶν μαθημάτων nominat,
ut que naturalibus & Mathematicis interiecta
sint, ac velut ex utriusq[ue] mixta disciplina: Siqui-
dem genera subiecta à Physicis mutuantur, can-
tas verò in demonstrationibus ex superiori ali-
qua sciētiā repelūt. Id quod Aristoteles ipse aper-
tissimè testatur, εὐταῦδα γέρο, φησι, τὸ μὲν δὲ,
τῶν ἀισθῆτων εἰδέναι τὸ διοπτρῶν μαθημα-
τικῶν. Sequitur, ut quid Mathematica conueni-
at cum Physica et prima Philosophia: quid ipsa
ab utraque differat, paucis ostendamus. Illud
quidem omnium commune est, quod in veri con-
templatione sunt posita, ob idq[ue] δεωρύλαχαja Gra-
cis dicuntur. Nam cùm diuīsio: siueratio & mēs
omnis sit vel παλλάξιν vel θεοπίκην, et idem sci-
entiarum sint genera necesse est. Quod si Physi-
ca, Mathematica, & prima Philosophia, nec in
agendo, nec in efficiendo sunt occupatae, hoc certè
perspicuum est, eas omnes in cognitione comtem-
platione q[ue] necessariò versari. Cùm enim rerum
non modò agendarum, sed etiā efficiendarum

PRAEFATIO.

principia in agente vel afficiente consistunt, illorum quidam exponit, hanc autem vel mensuel ars, vel vis quedam ex facultate rerum profecto naturalium. Mathematicarum, atque diuinarum principia in rebus suis ipsis, non in philosophia inclusa latent. Atque hoc una in omnes valet ratio, que De cogenitio[n]e esse colligat. Iam vero Mathematica separatim cum Physica congruit, quod utraque versatur in cognitione formarum corpori naturali inherentium. Nam Mathematicus plana, solida, longitudines, & puncta contemplatur, que omnia in corpore naturali in naturali quoque philosopho tractantur. Mathematica ite & prima philosophia hoc inter se propriè conueniunt, quod cognitionem utraque persequitur formarum, quoad immobiles, & cōcre-tione materia sunt libera. Nam tametsi Mathematica forma reuera per se non coherent, cognitione tamen à materia ex motu separantur. Ónde γίνεται ἡ εῶδος χωρίσοντα. ut ait Aristoteles. De cognitione & societate breuiter diximus. iam quid interficit videamus. Unaqueq; Mathematicarum certum quoddam rerum genus propositum habet, in quo versetur, ut Geometria quantitatem & continuationem aliorum in unā partem, aliorum in duas, quorūdam in tres, eorumq; quatenus quantas sunt. & continua, affectiones cognoscit. Prima autē philosophia, cūm sit omnium communis, universum Entis genus quicq; ei accidunt & conueniunt hoc ipso quod est, considerat.

PRAEFATIQ.

Ad hanc Mathematica eam modò naturam amplectitur, qua quanquam non mouetur, separari tamen sciungi, nisi mente ex cogitatione à materia non potest, ob eamq; causam èz ñpceptis. dici consuevit. Sed Prima philosophia in yis versatur, qua ex sciuncta, ex eterna, ex ab omni motu per se soluta sunt ac libera. Ceterum Physica. Ex Mathematica quanquam subiecto discrepare non videtur, modo tamen rationeq; differunt cognitionis & contemplationis, unde dissimilitudo quoq; scientiarum sequitur. Etenim Mathematica species nihil reuera sunt aliud, quam corporia naturalis extremitates, quas cogitatione ab omni motu & materia separatas Mathematicus contemplantur: sed easdem conjectatur Physicorum artes, quatenus cum materia comprehensa sunt, ex corpora motu obnoxia circumscribunt. Ex quo fieri, ut quacunque in Mathematicis incommoditates accidunt, eadem etiam in naturalibus rebus videantur accidere, nō autem vicissim. Multa enim, in naturalibus sequuntur incommoda, que nihil ad Mathematicum attinent, dicitur rite, inquit Aristoteles, τὰ μὲν δὲ φυσικές, λέγεται, τὰ μαθηματικά, τὰ χριστιανές τροπικές. Si quidem res cum materia deuinctas contemplantur Physicus: Mathematicus verò rem cognoscit circumscriptis yis omnibus, que sensu percipiuntur, vegetate, leuitate, duricie, moliticie & præterea calore, frigore, alijsq; contrariorum paribus, quo sub sensum subiecta sunt: tātum autem relinquit

quen-

PRAEFATIO.

quantitatem & continuum. Itaque Mathematica
corū ars in ijs que immobilia sunt cernitur (τὰ
ἢ ἡδρα σαδημαληχα τὸν δύτων δέου κανήτεως ιστο
θέω τὸν περι τὸν ἀσπρολογιαν) que verò in na-
tura obscuritate posita est, res quidē que nec se-
parari nec motu vacare possunt contemplatur. Id
quod in viroque scientie genere perspicuum esse
potest, siue res subiectas definias, siue proprietates
exarum demōstres. Et enim numerus, linea, figura,
rectū, inflexum, aquale rotundū. vniuersa deniq;
Mathematicus qua tractat & profitetur absque
motu explicari doceriq; possunt: χορισά γὰρ τὴν
νόησιν καὶ τὸν εἶδον: Physica autē sine monitione
species nequaquam possunt intelligi. Quis enim ho-
minis, plāte, ignis, ossium, carnis naturam & pro-
prietates sine motu, qui materiam sequitur, perspi-
ciat? Si quidem tātisper substantia quaque natu-
ralis cōstare dicitur, quoad opus & munus suū
agendo patiendoq; tueri ac sustinere valeat, qua
certè amissa δυναμεί, ne nomē quidem nisi οὐκω-
νύμως retinet. Sed Mathematico ad explicandas
circuli aut trianguli proprietates, nullum ad-
ferre potest usum, materia, ut auri, ligni, ferri, in
qua insunt, consideratio, quin eò verius eiusmodi
rerum, quarum species tanquam materia vacan-
tes efformemus animo, naturam complectemur,
quād coniunctione materia quasi adulterari de-
prauariq; videntur. Quocirca Mathematica spe-
cies eodem modo quo καὶ λόγον, siue concavitas,
siue motu & subiecto, definitione explicare cog-
nat.

PRAEFATIO.

noscitq; possunt: naturales verò cùm eam vim habeant, quam vi ita dicam, similitas cum materia comprehensa sunt, nec absque ea separatim possunt intelligi: quibus exēplis quid inter Physicā & Mathematicas species intersit, haud difficile est animaduertere. Illis certè non semel est usus Aristoteles. Valeant ergo Protagore sophismata, Geometras hoc nomine refellentis, quod circulus normam puncto non attingat. Nam diuina Geometrarum theorematā, qui sensu astimabit, vix quicquam reperiet quod Geometrae concedendum videatur. Quid enim ex his quæ sensum mouent, ita rectum aut rotundum dici potest, ut à Geometra ponitur? Nec verò absurdum est auspiciosum, quod lineas in puluere descriptas pro reffis aut rotundis assumit, que nec recta sunt nec rotunda, ac ne latitudinis quidem expertes. Siquidē non ijs vititur Geometra, quasi inde vim habeat conclusio, sed eorum quæ discenti intelligenda relinquuntur, rudem seu imaginem proponit. Nā qui primum instituitur, bi ductu quodam & velut χειραγογια sensum opus habet, vt ad illa quæ sola intelligentia percipiuntur, aditum sibi comparare queant. Sed tamen existimandum non est rebus Mathematicis omnino negari materiam ac non eam tantum quæ sensum afficit. Est enim materia alia quæ sub sensu cadit, alia quæ animo & ratione intelligitur. Illam ἀτομην hanc ratione vocat Aristoteles. Sensu percipitur, vt es, vt lignum, omnisq; materia quæ moueri potest;

PRAEFATIO.

test. Animo & ratione cernitur ea que in rebus sensilibus inest, sed non quatenus sensu percipiuntur, quales sunt res Mathematicorum. Vnde ab Aristotele scriptum legitimus est: τὸν οὐ αἰσθέτον ὄντα rectum se habere vi simum: περί λόγου γράφει: quasi velit ipsum recti quod Mathematicorum est, suam esse materiam, non minus quam simile quod ad Physicos pertinet. Nam licet res Mathematicae sensibili vident materia, non sunt tamen individua, sed propter continuationem partitione semper obnoxiae, cuius ratione dici possunt sua materia non omnino carere: quin aliud videtur τὸ εἶναι γράμμη, aliud quo ad continuationi adiuncta intelligitur linea. Illud enim tenuis forma in materia proprietatum causa est, que sine materia percipere non licet. Hac est societas & disfidij Mathematicae cum physica & prima philosophia ratio. Nec autem de nominis etymo & notatione pauca quadam afferamus, Nam si qua iudicio & ratione imposita sunt rebus nomina, ea certe non temere indicata fuisse credendum est, quibus scientias appellari placuit, sed neque otiosa semper haberi debet ista etymologia indagatio, cum ad rei etiam dubia fidem sepe non parum valeat reata nominis interpretatio. Sic enim Aristoteles ducto ex verborum ratione argumento αὐτούδετος, utra Solis, ή Δερος, aliarumque rerum naturam ex parte confirmavit. Quoniam igitur Pythagoras Mathematicam scientiam non modo studiosè coluit, sed etiam repetitis à capite principijs, geometricā

contempsit.

PRÆFATIÖ.

Contemplationem in liberalis disciplina formam
composuit, & perfectio absq; materia solum intelligentie adminiculo theorematibus, tractatione
τερπὶ τὸν ἀλόγων, οὐ κοσμικῶν Σχημάτiorum con-
stitutionem excogitauit: credibile est, Pythagor-
am, aut certè Pythagoreos, qui & ipsi doctoris
sui studia libenter amplexi sunt, huic scientie id
nomē dedisse, quod cum suis placitis atq; decretis
congrueret rerumq; propositarum naturam quo-
quo modo declararet. Ita cū existimarent illi, om-
nem disciplinam, que uaditus dicitur, & aper-
tivam esse quandam i.e recordationem et repetitionē
cuius sciētia, cuius antē quam in corpus immigrā-
ret, compos fuerit anima, quemadmodum Plato
quoque in Menone, Phedone, & alijs aliquot lo-
cis videtur astruxisse: animaduerterent autem
eiusmodi recordationem, qua nō posset multis ex
rebus perspici, ex his potissimum scientijs demō-
strari, si quis nimirum, ait Plato, τὰ διατρέ-
μata ἄγη, probabile est quidem Mathematicas à
Pythagoreis artes καὶ τέχνην fuisse nominatas, ut
ex quibus μάθησις, id est aeternarū in anima ra-
tionum recordatio! διαφερόντως & præcipue in-
telligi posset. Cuius etiam rei fidem nobis diuinus
fecit Plato, qui in Menone Socratem induxit hoc
argumēti genere persuadere cupientē, discere uti-
bilis esse aliud quam suarum ipsius rationū animū
recordari. Etenim Socrates pufionem quendā ut
Tullij verbis viar, interrogat de geometrica dimē-
sione quadratis ad ea sic ille respondebat ut puer, et ta-
men

PRÆFATIO.

mentam faciles interrogations sunt , ut gradatim respōdens , eodem perueniat , quo si Geometrica didicisset . Aliam nominū huius rationē Anatolius exposuit . ut est apud Rhodiginum , quod cū caterā discipline deprehendi vel non docente aliquo possint , omnes Mathematica sub nullius cognitionem veniant , nisi p̄eāunti aliquo , cuius solertia succidantur vepreta , vel exurantur , & superciliosa complangentur aspreta . Ita enim Caelius : quod quam vim habeat , non est huius loci curiosus perscrutari . Evidem M. Tullius Mathematicos in magna rerū obscuritate , recondita arte , multipliciā , ac subrili versari scribit : sed quis nescit idipsum cum alijs grauioribus scientijs esse commune ? Est enim , vel eodem auctore Tullio , omnis cognitio multis obstructa difficultatibus , maximaq; est & in ipsis rebus obscuritas , & in iudicijs nostris infirmitas , nec ullus est , modò interiorius paulò Physica penetrarit , qui non facilè fit expertus , quam multi vndeque emergant , rerum naturalium causas inquirentibus , inexplicabiles labyrinthi . Sunt qui ex demonstrationum firmitate nominari Mathematicas opinantur : cuius etiam rationis momētum alio seorsim loco expendēdum fuerit . Quocirca primam verbi notationem , quam sequitur est Proclus ; nobis retinendam censeo . Hactenus de vniuerso Mathematica genere , quantapotui & perspicuitate & breuitate dixi . Sequitur ut de Geometria separatis atq; ordine ea differā , qua initio sum pollici-

PRÆFATIÖ.

Est autem Geometria, ut definit Proclus scien-
tia, qua versatur in cognitione magnitudinum
figurarum, & quibus ha continentur, extremo-
rum, item rationum & affectionum, qua in illis
cernuntur ac inherent: ipsa quidem progrediens
a punto individuo per lineas & superficies, dum
ad solidam descendat, variasq; ipsorum differen-
tias patefaciat. Quumq; omnis scientia demon-
strativa, ut docet Aristoteles, tribus quasi momen-
tu cōtineatur, genere subiecto, cuius proprietates
ipsa scientia exquirit & contemplatur: causis &
principijs ex quibus primis demonstrationes co-
ficiuntur: & proprietatibus, que de genere subie-
cto per se enunciantur: Geometria quidem subie-
ctum lineis, triangulis, quadrangulis, circulis,
planis, solidis atque omnino figuris & magnitudi-
nibus, earumq; extremitatibus consistit. His autē
inherent divisiones, rationes, tactus, aequalitates,
ταραβολαι, ὑπερέσολαι, ἐλλάγεις, atq; alia geōrit
eiusdem propè innumerabilia. Postulata verò &
Axiomata, ex quibus hoc inesse demonstrantur,
eiusmodi ferè sunt: Quouis centro & interuallō
circulum describere. Si ab aequalibus aequalia de-
trahas, quae relinquuntur esse aequalia, ceteraq;
id genus permulta, quae licet omnium sint com-
munia, ad demonstrandum tamen tum sunt ac-
commodata, cum ad certum quoddam genus
traducuntur. Sed cum præcipua videatur A-
rithmetica & Geometria inter Mathematicas
dignatio, cur Arithmetica sit exp̄lesēga &

exactior quam Geometria paucè explicandis
būrer. Hic verò & Aristotelem sequemur ac-
cēm, qui scientiam cum scientia ita comparat,
accuratiorem velit esse eam, quare i causa-
cet, quam quem esse tantum declarat, deinde
qua in rebus sub intelligentiam cadentibus ver-
etur, quam qua in rebus sensum mouentibus ce-
nitur. Sic enim & Arithmetica quam Musica,
Geometria quam Optica, & Stereometria quam
Mechanica exactior esse intelligitur, Postrem
qua ex simplicioribus initijs constat, quam quae
aliqua adiectione compositis viatur. Atque ha-
quidem ratione Geometria praestat Arithmeti-
ca, quod illius initium ex additione dicatur, hu-
ius sit simplierius. Est enim punc̄tum, ut Pythagor-
reis placet, unitas qua situm obtinet: unitas vero
punctum est quam situ vacat. Ex quo percipitur
numerorum quam magnitudinum simplicius esse
elementum, numerosque magnitudinibus esse pu-
riores, & à concretione materia magis disjun-
ctos. Hac quamquam nemini sunt dubia, habe-
& ipsa tamē Geometria quo se plurimū effera-
opibusq; suis ac rerum vberitate multiplici vel
cum Arithmetica certet: id quod tute facile de-
prehendas cum ad infinitam magnitudinis diui-
sionem, quam respuit multitudo, animum con-
uerteris. Nūc qua sit Arithmetica & Geometria
societas videamus. Nam theorematum qua de-
monstratione illustrantur, quadam sunt vtri-
usque scientiae communia, quedam vero singula-
rum

PRAEFATIO.

in propria. Etenim quod omnis proportio sit
ratio sine rationalis, Arithmetica solum conuenit,
quaquam Geometria, in qua sunt etiam apparet
irrationales proportiones. item, quadrato-
m gnomas minimo definitos esse, Arithmetica
oprium (si quidem in Geometria nihil tale mi-
num esse potest) sed ad Geometriam propriet
ectantibus, qui in numeris locum non habent
etiam, qui quidem a continuo admittuntur:
λογικη, quoniam ubi diuisio infinita procedit, ibi
iam το ἀλογον esse solet. Communia porro v-
iusque sunt illa, quae ex sectionibus eueniunt,
uas Euclides libro secundo est persequutus: nisi
uad sectio per extremam & medianam rationem
numeris nusquam reperiri potest. Nam verò ex
numeratis eiusmodi communibus, alia qui-
em ex Geometria ad Arithmeticam traducuntur:
alia contra ex Arithmetica in Geometriam
transferuntur: quedam verò perinde utique
ientia conueniunt, ut quae ex uniuersa arte
mathematica in vitramq; harum conueniant.
Nam & alterna ratio, & rationum conuersio-
nes, compositiones, diuisiones hoc modo commu-
nia sunt utriusque. Qua autem sunt τερπισμα-
τηριων, id est, de commensurabilibus, Arith-
metica quid m primum cognoscit & contem-
natur: secundo loco Geometria Arithmeti-
cam imitata. Quare & commensurabiles mag-
itudines ille dicuntur, que rationem inter-
babent, quam numerus ad numeram, per-

PRAEFATIO.

Ende quasi commensuratio & σύμμετρα in numeris primis consistat (Vbi enim numerus, ibi σύμμετρος cernitur: & ubi σύμμετροι, illuc etiam numerus) sed quae triangulorum sunt, & quadratorum, à Geometria primū considerantur: tunc analogia quadam Arithmeticus eadem illa numeris contemplatur. De Geometria diuisione hoc adiungendum puto, quod Geometria pars altera in planis figuris cernitur, que solum latitudinem longitudini coniunctam habent: altera vero solidas contemplatur, que ad duplex illud inter se distinctum, unum in altitudinem, aliud in longitudinem, etiam in planis figuris cernuntur, que solum latitudinem longitudini coniunctam habent: altera vero solidas contemplatur, que ad duplex illud inter se distinctum, unum in altitudinem, aliud in longitudinem, etiam in solidis figuris cernuntur. Illam generali Geometriam nomine veteres appellant: hanc propriè Stereometriam dixerunt. Ita Geometria cum Optica & Stereometriam cum Mechanica non raro comparat Aristoteles. Sed illius cognitio buius inventionem multis seculis antecessit, si modo Stereometriam ne Socratis quidem atate vlam fuisse omnino verum est, quemadmodum Platone scriptum videtur. Ad Geometria utilitatem accedo, quae quamquam suapte vi & dignitate ipsa per se nascitur, nullius usus aut actionis ministerio mancipata (ut de Mathematicis omnibus scientijs concedit in Politico Socrates), quid ex ea tamen utilitatis externa queritur? Dic boni quam latos, quam uberes, quam variorum fructus fundit? Nec verò audiendus est vel Aristippus, vel Sophistarum alius, qui Mathematicarum artes idcirco repudiet, quod ex fine nihil decere videantur, eiusque quod melius aut de-

teriu

PRAEFATIO.

crius nullam habeant rationem. Ut enim nullis
ause dicas, cur sit melius trianguli, verbigratia,
res angulos duobus esse rectis aquales: minimè
amen fuerit consentaneum Geometria cogni-
tionem ut inutilem exagitare, criminari, explo-
lere, quasi que finem & bonum quod referatur,
abeat nullum. Multas haud dubiè salutis contem-
lationis beneficio circa materia contagionem
id fert Geometria cōmoditates partim proprias,
partim cum vniuerso genere communes. Cūtē
im Geometria, ut scripsit Plato, eius quod sem-
er est cognitionem profiteatur, ad veritatem
xcitabit illa quidem animum, & ad ritè philo-
osphandum cuiusque mentem comparabit. Quin-
tiam ad disciplinas omnes facilius perdiscendas,
ut igeris necne Geometriam quanti referre cē-
sēs? Nam ubi cum materia coniungitur, nōne
rast antissimas procreat artes. Geodesiam, Me-
haniam, Opticam, quarum omnium usu, morta-
sum vitam summis beneficijs complectitur? Ete-
im bellica instrumenta, urbiumq; propugnacula,
uibus munita urbes hostium vim propulsarent,
is adiutricibus fabricata est: montium ambitus
& altitudines, locorumq; situs nobis indicauit:
lum et iendorum & mari & terra itinerum ratio-
nem prescripsit trutinas & stateras, quibus ex-
acta numerorū qualitas in ciuitate retineatur,
cōposuit: vniuersi ordinem simulachris expressit,
multaq; que hominum fidem superarent, oneri-
bus persuasit. Vbiq; extant praeclara in eam rem-

PRAEFATIO.

testimonia. Illud memorabile, quod Archimedes rex Hiero tribuit. Nam ex custode vasta molis n. uigio, quod Hiero Aegyptiorum regi Ptolomeo mitteret, cum vniuersa Syracusanorum multitudine collectis simul viribus nauem trahere non posset effecissetque Archimedes, ut solus Hiero illam subduceret, admiratus viri scientiam rex & tauntus, εφη, της ἡμέρας περὶ πάντων ἀρχιμήδηον τιμεύειντον. Quid? quod Archimedes id ut est apud Plutarchum, Hieroni scriptis datum viribus datum pondus moueri posse? fatusque demonstrationis robore illud sape iactarit, si terram habueret alteram ubi pedem figeret, ad eam nostram banc se transmouere posse? Quid varia, autouerterw machinarumque genera ad usus necessarios comparata memorem? Innumerabilia projecta sunt illa, & admiratione dignissima quibus pri ci homines incredibili quadam ad philosophandum studio concitati, in opem mortalium vitarum artis huius praesidio subleuarum: tame si memoria proditum, Platonem Eudoxo & Archyt. virtus vertisse, quod Geometrica problemata a sensilia & organica abducerent. Sic enim corrumpi ab illis & labefieri Geometria praestantiam, qua ab intelligibilibus & incorporeis rebus ad sensiles & corporeas prolaberetur. Quapropter ridicula idem scripsit Plato Geometrarum esse vocabula, que quasi ad opus & actionem spectent, ita sonq[ue]ridentur. Quid enim est quadrare si non opus facere? Quid addere, producere?

PRAEFATIO.

lucere, applicare? Multa quidem sunt eiusmodi
i omnia, quibus necessario & tanquam coacti
Geometrię pertinet, quippe cum alia desint in hoc
genere commodiora. Sic ergo censuit Plato, sic
Aristoteles, sic denique philosophi omnes, Geo-
metriam ipsam cognitionis gratia exercendam,
nec ex aliquo vsu externo sed ex rerum vero &
intelligenzia estimandam esse. Exposita breuius
qua res tanta dici possit, utilitat is ratione, Geo-
metria ortum, qui in hac rerum periodo ex histo-
ricorum monumentis nobis est cognitus deinceps
aperiamus. Geometria apud Aegyptios inuenta,
(ne ab Adamo, Setho, Noah, quos cognitione re-
rum multiplici valuisse constat, eam repetamus),
ex terrarum dimentione, ut verbi praeferat ra-
tio, ortu habuisse dicitur: cum anniversaria Nili
inundatione & incrementis limo obductie gro-
rum termini confunderetur. Geometriam enim,
sicut & reliquias disciplinas, in vsu quam in arte
prius fuisse ait. Quoā sane mirum videri non
debet, vt & huic & aliarum scientiarum inuen-
tio ab vsu cōperit ac necessitate. Etenim tempus,
rerum vsus, ipsa necessitas ingenium excitat, &
ignoriam acut. Deinde quicquid ortum habuit
(ut tradant Physisi), ab inchoato & imperfecto
processit ad perfectum. Sic artium & scientia-
rum principia experientia beneficio collecta
sunt: experientia vero à memoria fluxit, que
& ipsa à sensu primū manauit. Nam quod
scribis Aristoteles, Mathematicas artes,
compa-

PRAEFATIO.

comparati rebus omnibus ad vitā nec essarū, in
Aegypto fuisse constitutas, quod ibi sacerdotes o-
mnium concessu in orio d̄gerent: non negat illi
adductos necessitate homines ad ex cogitandam
verbi gratia terra dimidianda rationem, qua
theorematum deinde investigatione causam de-
derit: sed hoc confirmat, praelata eiusmodi theo-
rematū inuenta, quibus extracta Geometriae dis-
ciplina constat, ad v̄sus vitā necessarios ab illis no-
esse expedita. Itaque vetus ipsum Geometriae no-
men ab illa terra partiunda finiumq; regendorū
ratione postea recepit, & in certa quadam affe-
ctionum magnitudini per se inherentium sciētia
propriare remāsit. Quemadmodum igitur in mer-
cium & contractuum gratiam supputandi ratio,
quam secuta est accurata numerorum cognitio,
a Phoenicibus initium duxit: ita etiam apud AE-
gyptios, ex ea, quam commemorauit causa ortum
habuit Geometria. Hanc certè ut id obiter dicā,
Thales in Graciam ex Aegypto primum trāstu-
bit: cui non pauca deinceps à Pythagora, Hippo-
crate, Chio, Platone, Archita Tarentino, alijsq;
compluribus, ad Euclidis tempora facta sunt xe-
rum magnarum accessiones. Ceterū de Euci-
dis etate id solum addam, quod à Proclo memo-
ria mandatum accēpi nus. Is enim commemoran-
tis aliquot Platonis tum equalibutum discipulū
subjicit, non multò etate posteriorem illis fuisse
Euclidem eum, qui elementa conscripsit, & mul-
ta ab Endoxo collecta, in ordinem luculentum

PRAEFATIO.

composuit, multaq; à Theateto incheata perfecit,
queq; mollius ab alijs demonstrata fuerat, ad fir-
matas & certissimas apodiq;es renocavit. Vi-
zit autē, inquit ille, sub primo Ptolemeo. Et enim
serunt Euclidem à Ptolemeo quondam interrogatum, num qua esset via ad Geometriam magis
cōpendiaria, quam sit ista σοχείωτις respondi-
si: μὴ εἰναρθασιλεκήν τε τραπέων ἐπίγεομέτριαν.
Deinde subiungit, Euclidem natu quidem esse mi-
sorem Platone, maiore verò Eratosthene & Ara-
chimede (bi enim aequales erāt) cùm Archimedes
Euclidis mentionem faciat. Quod si quis egregiā
Euclidis laudem, quam cùm ex alijs scriptioribus
accuratisimis, tū ex hac Geometria τοιχώτις
iōsequutus est, in qua diuinus rerum ordo sapiē-
tissimi quibusq; hominibus magna semper admira-
tioni fuit, is Proclum studiosè legat, quod rei ve-
ritatem illustriorem reddat grauiissimi testis au-
toritas. Superest igitur ut finem videamus, quod
Euclidis elementa referri, & cuius causa in illis
studium incumbere oporteat. Et quidem sires,
qua tractantur, consideres; in tota hac tractatio-
ne nihil aliud queri dixeris, quā vt Σοφικά, qua
vocabatur σχηματα (fuit enim Euclides professione
& instituto Platonicus) Cubus Icosaedrum, O-
ctaedrum, Pyramis, & Dodecaedrum certa qua-
dam suorum & inter se laterū, & ad sphera dia-
metrum ratione eidem sphaera inscripta compre-
hendantur. Huc enim pertinet Epigrammaton
illud vetus, quod in Geometrica Michaelis

PRAEFATIO.

Pselli συνδικι scriptum legitur.

Σχήματα πέντε ἀπλάσων Θ., πυθαγόρας Σφός
ἔυρε.

πυθαγόρας σοφὸς ἔυρε, τολάτων δὲ ἀριθμητικόν
δαένει.

Εὐδαίλείδης ἐπὶ τοῖσι κλέος γριχαλλέσ ἐτεύχειν.

Quod si discentis institutionem spectes, illuc
certe fuerit propositum, ut huiusmodi elemento-
rum cognitione informatus discentis animus, ad
quamlibet non modo Geometria, sed & aliarum
Mathematica partium tractationem idoneus pa-
ratus quod accedat. Nam tamen si institutionem hac
solus sibi Geometra vendicare videtur, & tanquam
in possessionē suam venerit, alios excludere posse:
inde tamen per multa suo quodam modo iure de-
cerpit Arithmeticus, plreaque Musicus non pau-
ta detrahit. Astrologus, Opticus, Logisticus, Ma-
chanicus, itemque ceteri: nec ullus est denique artifex.

praeclarus, qui in huius se possessionis societate cu-
pide non offerat, partemque sibi concedi postulet.
σορχεῖος absolute opere nomen, & σορχεῖος
dictus Euclides. Sed quid longius prouehor? Nā
quod ad hanc rem attinet, tam copiosè & erudi-
tè scripsit (ut alia complura) eo ipso, quem dixi,
loco P. Montaureus, ut nihil desiderio loci reli-
querit. Qua verò ad dicendum nobis erant pro-
posita hactenus pro ingenij nostri tenuitate om-
nia mihi perfecisse videor. Nam tamen si & hic
eadem & alia pleraque multo forte praeclariora
ab hominibus doctissimis, qui tum acumine inge-
nij,

PRAEFATIO.

ny, tūm admirabili quodam leporē dicendi semper floruerunt grauius, splendidius, vberius tractari posse scio: tamen experiri libuit: num quid etiam nobis diuino fit concessum munere, quod rudes in hac philosophia parte discipulos adiuuare aut certe excitare queat. Huc accessit quod ista recens elementorum editio, in qua nihil non parum fuisset studij, aliquid à nobis efflagitare videbatur, quod eius commendationem adaugeret. Cum enim vir doctissimus lo. Magnienus Mathematicarum artium in hac Pharisiorum Academia professor verè regius, nostrum hunc typographum in excudendis Mathematicorum libris diligentissimum, ad hanc Elementorum editionem sepè & multum esset adhortatus, eiusque impulsu permulta sibi iam comparasset typographi ad hanc rem necessaria, citò interuenit, malum Ioannis Magneni mors insperata, quā tam grauè inflexit Academia vulnus, cui ne post multos quidem annorum circuitus cicatrix obduci villa posse videbatur. Quamobrem aviisso instituti huius operis duce, typographi, qui nō cunctus antea factos sibi perire, nec studiosos, quibus id numeris erat pollicitus, sua spe caderet vellent, ad me venit. & impensè rogauit, ut meam propriae editioni operam & studium nauarem, quod cum denegaret occupatio nostra, iuberet officij ratio, feci equidem rogatus, ut que subobscurè vel parum commodè in sermonem Latinum è Graco translata videbantur,

PRAEFATIO.

clariore, aptiore & fideliore interpretatione nostra (quod cuiusq[ue] pace dictum vole) lucē accipiant. id quod in omnibus ferè libris posterioribus sive primo obtutu perspicias. Nam in sex prioribus non tantum temporis quantum in ceteris posse nobis licuit: decimi autem interpretatio, quam melior nulia potuisse adferri, P. Motaureo solidā debetur. Atque ut ad perspicuitatem facilitatemq[ue] nihil tibi deesse queraris, adscripta sunt propositionibus singulis vel lineares figura, vel pūctorum tanquam unitatum notula, qua Theonis apodixi in illustrent illa quidem magnitudinum, & autem numerorum indices, subscriptis etiam ciphrarum, ut vocant, characteribus, qui propositum quemuis numerum exprimat, ob eamq[ue] causam eiusmodi unitatum notule, que pro numeri amplitudine maius pagina spatium occuparent, pauciores sapienter depictae sunt, aut in lineas etiam commutatae. Nam litterarum ut a,b,c, characteres non modo numeris & numerorum partibus nominandis sunt accommodati, sed etiam generales esse numerorum, ut magnitudinum affectiones testantur. Adiec[t]a sunt insuper quibusdam locis non paenitēda Theonis scholia, siue maiis lemma, qua quidem longè plura accessissent, si plus otij & temporis vacui nebis fuisset relictū, quod huic studio impartiremus. Hanc igitur operam bonis consule, & que obsvia erunt impressionis vitia, candidè emenda. Vale. Lutetia 4. Idus Aprilis 1557.

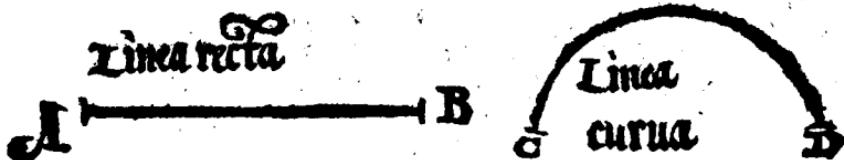
EVCLIDIS ELEMENTVM PRIMVM.

DEFINITIONES.

1.

Punctum est, cuius pars nulla est. Punctum

Linea vero, longitudo latitudinis expersa.

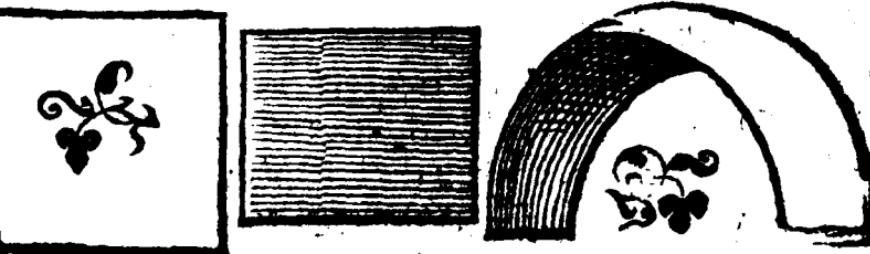

Lineæ autem termini, sunt puncta.

Recta linea est, quæ ex æquo sua interiaceat puncta.

5.

Superficies est, quæ longitudinem latitudinemque tantum habet.

c. Super-

6.

Superficiei extrema sunt liniæ.

7.

Plana superficies est, quæ ex æquo suas interiacet lineas.

8.

Planus angelus est duarum linearū in plano se mutuò tangentium, & non indirectum.

iacéti
um al
teri-
us ad
alterá
incli-
natio.

9.

Cùm autem quæ angelum continent lineæ, rectæ fuerint, rectilineus ille angulus appellatur.

10.

Cùm verò recta linea super rectam consitens lineam, eos qui sunt deinceps angelos æquales, inter se fecerit: rectus est vterque

æqua-

Equaleum angelorum; quæ insistit recta linea, perpendicularis vocatur eius, cui insit.

11.

Obtusus angulus est, qui recto maior est.

12.

Acutus verò, qui minus est recto.

13.

Terminus est, quod alicuius extremum est.

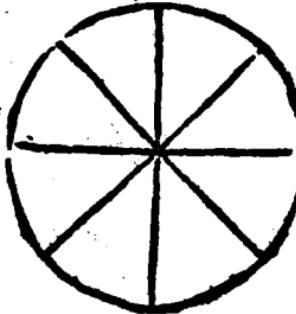
14.

Figura est, quæ sub aliquo, ut aliquibus terminis comprehenditur.

15.

Circulus est, figura plana sub una linea comprehensa, quæ peripheria appellatur: ad quam ab uno puncto eorum, quæ intra figuram sunt

sunt posita, cadentes omnes recte linea in ter se sunt æquales.

16.

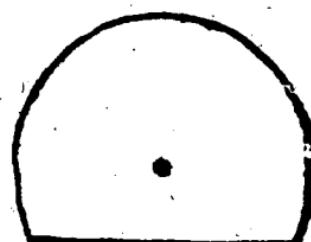
Hoc verò punctum, centrum circuli appellatur.

17.

Diameter autem circuli, est recta quædam linea per centrum ducta, & ex utraque parte in circuli peripheriam terminata, quæ circulum bifariam secat.

18.

Semicirculus est figura, quæ continetur sub diametro, & sub ea linea, quæ de circuli periferia auseatur.

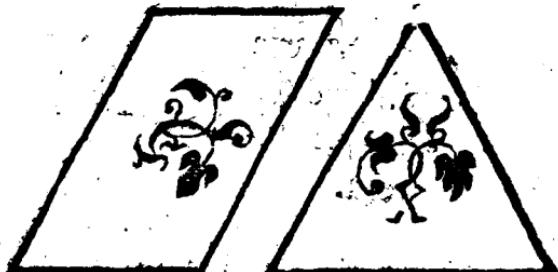
19.

Segmentum circuli, est figura, quæ sub recta linea & circuli peripheria continentur.

20. Recti.

20.

Rectilineæ figuræ, sub quæ sub rectis lineis
continentur.

21.

Trilateræ quidem, quæ sub tribus.

22.

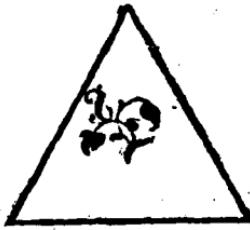
Quadrilateræ, quæ sub quatuor.

23.

Multilateræ verò, quæ sub pluribus quam
quatuor rectis lineis comprehenduntur.

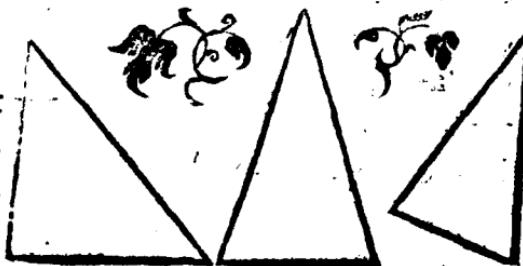
24.

Trilaterum, porrò figu-
rarum, æquilaterum est
triangulum, quod tria la-
tera habet æqualia.

25.

Iisosceles
autem est
quod duo
tantum æ-
qualia ha-
bet latera.

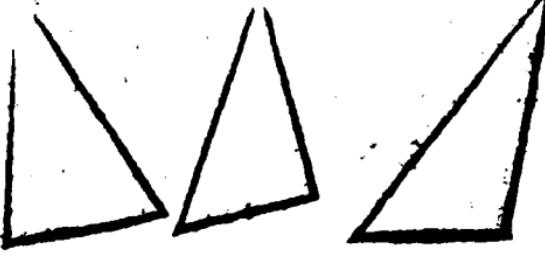

C

26. Sca-

26.

Scalenum
verò, est
quibꝫ tria
in æqualia
habet la-
tera.

27.

Ad hanc etiam trilaterarum figurarum, re-
ctangulum quidem triangulum est, quo-
rectum angulum habet.

28.

Amblygonium autem, quod obtusum an-
gulum habet.

29.

Oxigonium verò, quod tres habet acuto-
angulos.

30.

Quadrilaterarum autem figurarum, quadri-
tū qui
dē est
quid
& æ-
quila-
terū

& rectangulum est.

31.

Altera parte longior figura est, quæ rectan-
gula quidem, at æquilatera non est.

32. Rhom-

L I B R E

32.
Rhō-
bus au-
tem,
qui æ-
quila-
terum
& re-

ctangulum est.

33.

Rhomboides verò, quæ aduersa & latera æ-
angulos habens inter se æqualia, neque æ-
quilatera est, neque rectangula.

34.
Prēter
has au-
tēre-
liquæ
qua-
drila-

teræ figuræ, trapezia appellantur.

35.

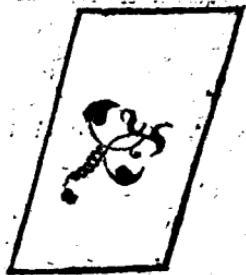
Parallele rectæ lineæ sunt
quæ, cùm in eodem sint pla-
no, & ex vtraque parte in in-
finitum producantur, in neutram sibi mu-
tuò incident.

Postulata.

1.

Postuletur, vt à quoquis puncto in quoduis

C z . pua

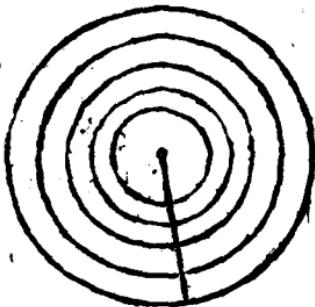
3. EVCLID. ELEMENT. GEOM.
punctum, rectam lineam ducere concedatur.

2.

Et rectam lineam terminatam in continuum recta producere.

3.

In quo quis centro & interuum circulum describere.

Communes notiones.

1.

Quæ eidem æqualia, & inter se sunt æqualia.

2.

Et si æqualibus æqualia adiecta sint, tota sunt æqualia.

3.

Etsi ab æqualibus æqualia ablata sint, quæ relinquuntur sunt æqualia.

4.

Etsi inæqualibus æqualia adiecta sint, tota sunt inæqualia.

5.

Etsi ab inæqualibus æqualia ablata sint, reliqua sunt inæqualia.

6.

Quæ eiusdem duplia sunt, inter se sunt æqualia.

Et

Et quæ eiusdem sunt dimidia, inter se æqua-
lia sunt.

8.

Et quæ sibi mutuo congruunt, ea inter se
sunt æqualia.

9.

Totum est sua parte maius.

10.

Item, omnes recti anguli sunt inter se æqua-
les.

II.

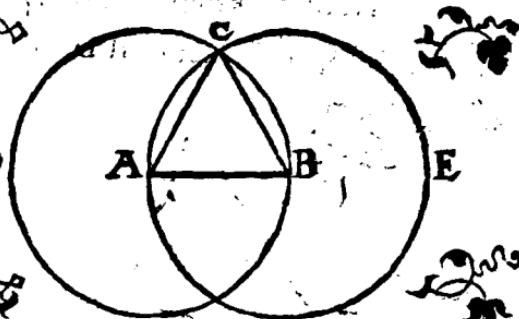
Et si duas rectas lineas altera recta incidens,
inter nos & easdemque partes angelos, duobus
rectis minores faciat, duæ illæ rectæ li-
neæ in infinitum productæ sibi mutuo in-
cident ad eas partes, vbi sunt anguli duobus
rectis minores.

12.

Duæ rectæ lineæ spatium non comprehen-
dunt.

Problema I. Propositio I.

Super
data
recta
linea
termi-
nata,
trian-
gulum æquilaterum constituere.

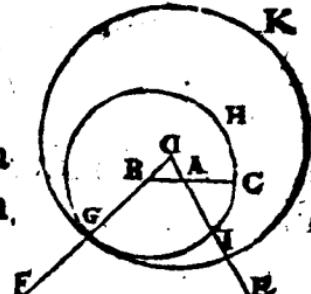

10. EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Problema 2. Pro.

positio 2.

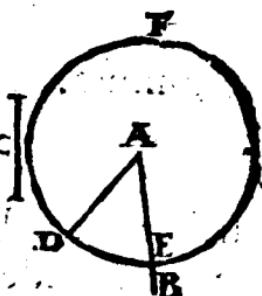
Ad datum punctum, da
tae rectae lineae, æqualem,
rectam lineam ponere.

Problema 3. Pro.

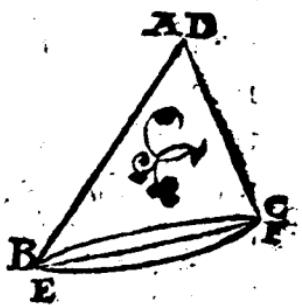
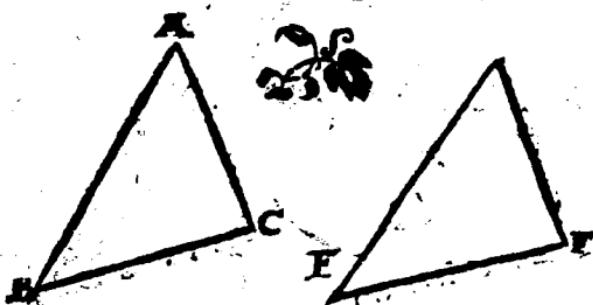
positio 3.

Duabus datis rectis li-
neis inæqualibus, de ma-
iore æquale minori re-
ctam lineam detrahere.

Theorema primum Pro-
positio 4.

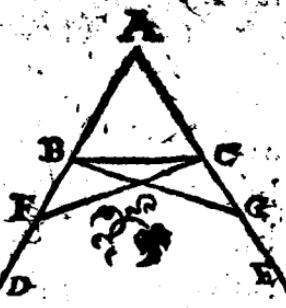
Si duo triangula duo latera duobus lateri-
bus æqualia habeant, vtrunque vtriique, ha-
beant verò & angulum angulo æqualē sub-
æqualibus rectis lineis contentum: & basi-
basi æqualem habebunt, eritque triangulū
triangulo æquale, ac reliqui anguli reliquis
angulis æquales erunt, vterque vtriique, sub-
quibus æqualia latera subtenduntur.

Theo-

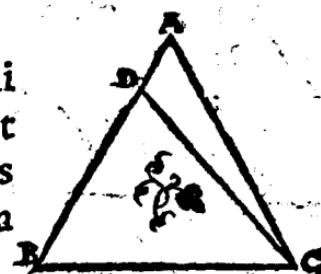
Theorema 2. Pro-
positio 5.

Iosceleum triangulorum, qui ab basi sunt anguli, inter se sunt æquales; & si ulterius productæ sint æquales illæ rectæ lineæ, qui sub basi sunt anguli, inter se æquales erunt.

Problema 3. Pro-
positio 6.

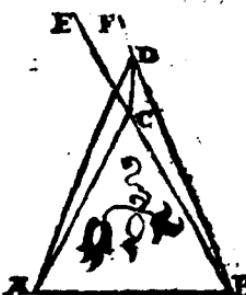
Si trianguli duo anguli æquales inter se fuerint & sub æqualibus angulis subtensa latera æqualia inter se erunt.

Theorema 4. Propositio 7.

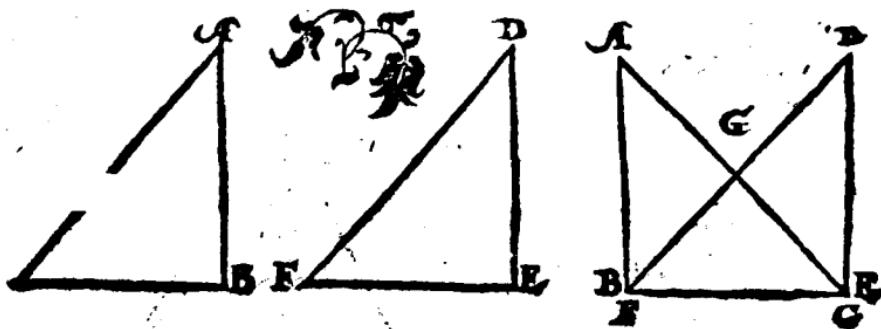
Super eandem recta linea duabus eiusdem re-
ctis lineis alię due rectæ lineæ æquales, utra-
que utriusque non constituentur, ad aliud at-
que aliud

partes
eosdem
que terminos cum duabus initio ductis re-
ctis lineis habentes.

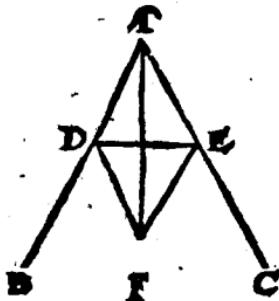
Theorema 5. Propo-
sitio 8.

Si duo triangula' duo latera habuerint duo.
bus lateribus, utruncq; utriusque æqualia; ha-
buerint vero & basim basi æqualem: an-
gulum quoque sub æqualibus rectis lineis
contentum angulo æqualem habebunt,

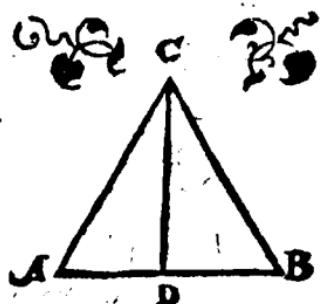
Problema 4. Propo-
ositio 9.

Datum angulum rectili-
neum bifariam secare.

Problema 5. Pro-
positio 10.

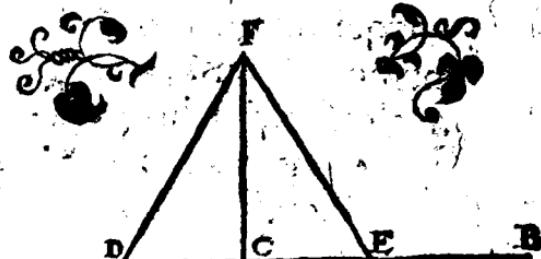
Datam rectam lineam
finitam bifariam seca-
re.

Proble-

LIBERA I.
Problema 6. Proposition 11.

Data
recta
linea,
à pun
cto in
ea da
to re-

Etiam lineam ad angulos rectos excitare.

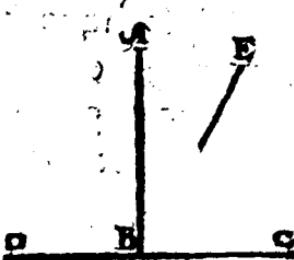
Problema 7. Prop
ositio 12.

Super datam rectam li
neam infinitam, à dato
puncto quod in ea non
est, perpendicularem re
ctam deducere.

Theorema 6. Prop
ositio 13.

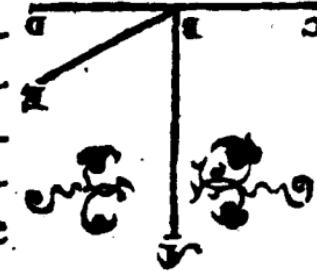
Cum recta linea super
rectam cōsistens lineam
angulos facit, aut duos
rectos, aut duobus rectis
æquales efficiet.

Theorema 7. Propo
sitio 14.

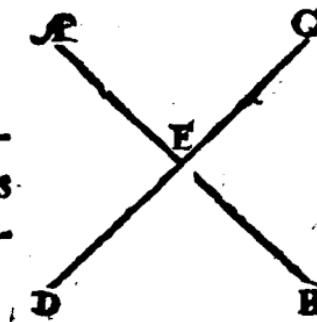
Si ad aliquam rectam lineam, atque ad eius
C s punctum

IG EVCLID. ELEMENT. GEOM.
punctū, duæ rectæ lineæ
nō ad easdem partes du-
cta, eos qui sunt dein-
ceps angulos duobus re-
ctis æquales fecerint, in-
directum erunt inter se
ipse rectæ lineæ.

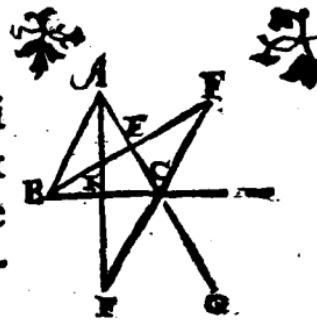
Theorema 8. Pro-
positio 15.

Si duæ rectæ lineæ se mu-
tuò secuerint, angulos
qui ad verticem sunt, æ-
quales inter se efficiunt.

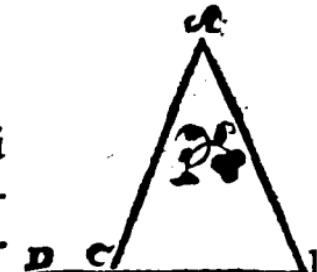
Theorema 9. Pro-
positio 16.

Cuiuscunque trianguli
vno latere producto, ex
ternus angulus utroque
interno & opposito ma-
ior est.

Theorema 10. Pro-
positio 17.

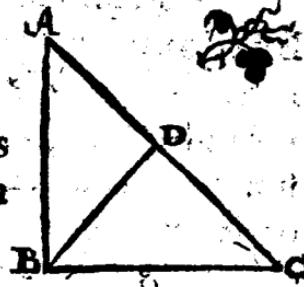
Cuiuscunque trianguli
duo anguli duobus re-
ctis sunt minores omni-
fariam sumpti.

Theo

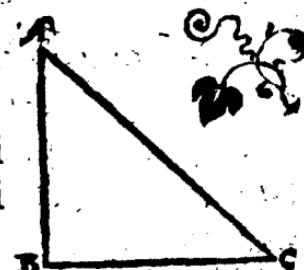
Theorema II. Pro-
positio 18.

Omnis trianguli maius
latus maiorem angulum
subtendit.

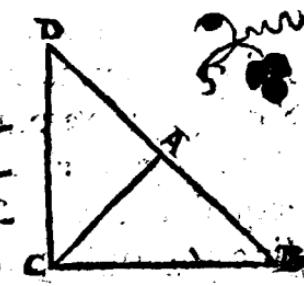
Theorema 12. Pro-
positio 19.

Omnis trianguli lateri
angulus maiori lateri
subtenditur.

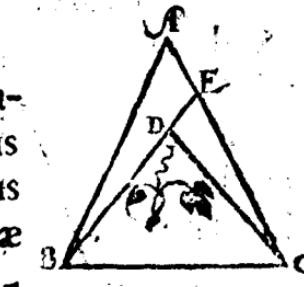
Theorema 13. Pro-
positio 20.

Omnis trianguli duo la-
terā reliquo sunt maio-
ra, quomodocumque af-
sumpta.

Theorema 14. Pro-
positio 21.

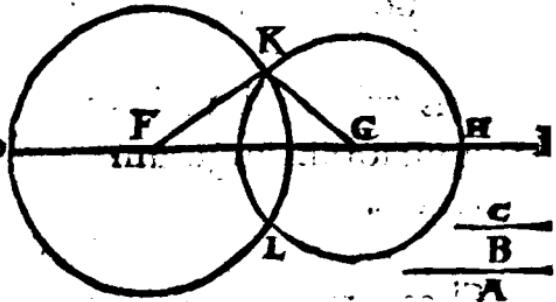
Si super trianguli uno la-
tere, ab extremitatibus
duæ rectæ lineæ, inferius
constitutæ fuerint, hæ
constitutæ reliquis tri-
anguli duobus lateribus minores quidem
erunt, minorem vero angulum continebunt.

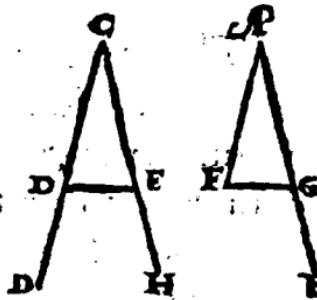
Pro-

Problema 8. Propositio 22.

Ex tribus
rectis li-
neis quæ
sunt trib.
datis re-
ctis lineis
æquales,
triangulum constituere. Oportet autem
duas reliqua esse maiores omnifariā sum-
tas: quoniam vniuersique trianguli duc-
latera omnifariam sumpta reliquo sunt
maiora.

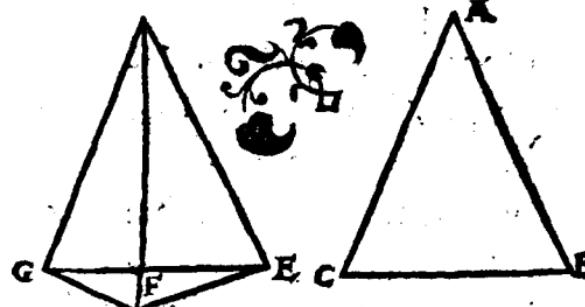
Problema 9. Pro-
positio 23.

Ad datam rectam lineā
datum q; in ea punctum
dato angelo recti lineo,
æqualem angulum recti
lineum constituere.

Theorema 15. Propositio 24.

Si duo
triāgula
duo late-
ra duo-
bus late-
ribus æ-
qualia
habuerint, vtrumque vtrique angulū ver-
angu-

angulo maiorem sub æqualibus rectis lineis contentum: & basin basi maioré habebunt.

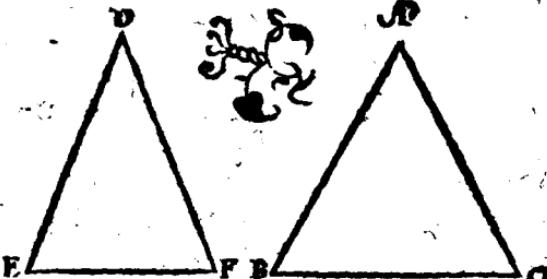
Theorema 16. Propositio 25.

Si duo triangula duo latera duobus lateribus æqualia habuerint, vtrunque vtrique, basin ve-

rò basi
maiore:

& angu-
lum sub
æquali-

bus re-

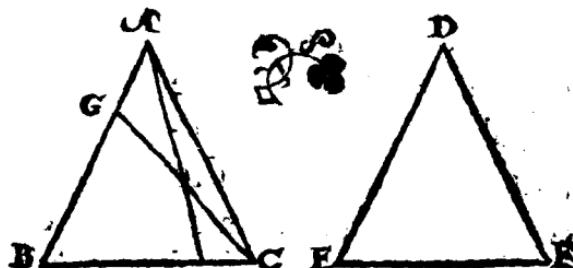

Etis lineis contentum angulo maiorem ha-
bebunt.

Theorema 17. Propositio 26.

Si duo triangula duos angulos duobus an-
gulis æquales habuerint, vtrunque vtrique,
vnumque latus vni lateri æquale, siue, quod
æqualibus adiacet angulis, seu quod vni æ-
qualium angulorum subtreditur: & reliqua
latera.

reli-
quis la-
terib.
æqua-
lia v-
trunq;
vtriq;

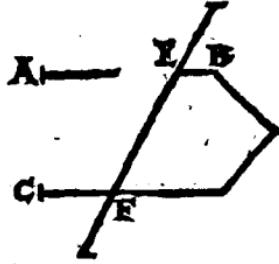

& reliquum angulum reliquo angulo æqua-
lem habebunt.

Theore-

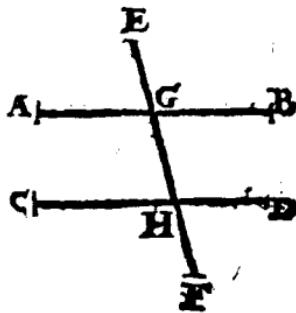
Theorema 18. Pro-
positio 27.

Si in duas rectas lineas re-
cta incidens linea alterna-
tim angulos e quales inter
se fecerit: parallelæ erunt
inter se illæ rectæ lineæ.

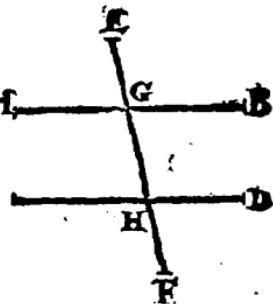
Theorema 19. Propo-
sitio 28.

Si in duas rectas lineas recta incidens linea
externum angulū inter-
no, & opposito, & ad eas-
dem partes æ qualé fece-
rit, aut internos & ad eas-
dē partes duobus rectis
æ quales: parallelæ erunt
inter se ipsæ rectæ lineæ.

Theorema 20. Pro-
positio 29.

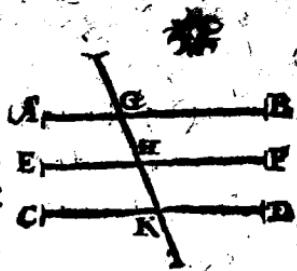
In parallelas rectas lineas
recta incidens linea: & al-
ternatim angulos inter se
æ quales efficit & exter-
num interno & opposito
& ad easdem partes æqualem, & internos
& ad easdem partes duobus rectis æ quales
facit.

Theo-

Theorema 21. Pro-
positio 30.

Quæ eidem rectæ lineæ, parallelæ, & inter se sunt parallelæ.

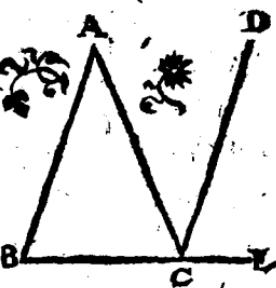
Problema 10. Pro-
positio 31.

A dato puncto datae rectæ lineæ parallelam rectam lineam ducere.

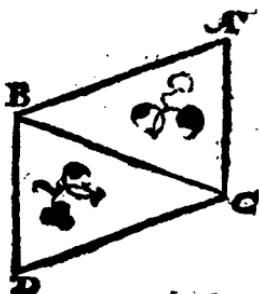
Theorema 22. Pro-
positio 32.

Cuiuscunq; trianguli uno latere ulterius produc-
to:externus angelus duo
bus internis & oppositis
est æqualis. Et trianguli
tres interni anguli duobus sunt rectis æqua-
les.

Theorema 23. Pro-
positio 33.

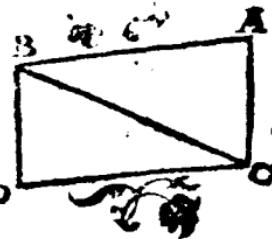
Rectæ lineæ quæ æquales
& parallelas lineas ad
partes easdem coniun-
gunt, & ipsæ æquales &
parallelæ sunt.

Theo-

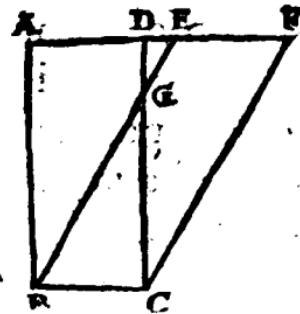
Theorema 24. Propositio 34.

Parallelogrammorum spatiorum æqualia sunt inter se, quæ ex aduerso & latera & angulis atque illabifariam secat diametrum.

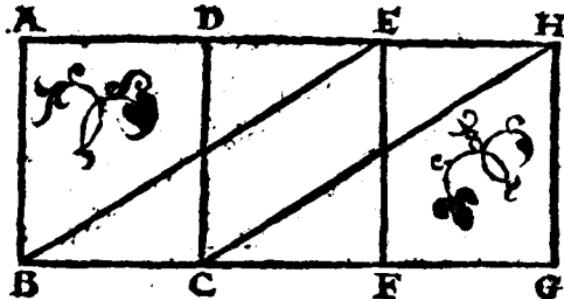
Theorema 25. Propositio 35.

Parallelogramma super eadem basi, & in eisdem parallelis constituta inter se sunt æqualia.

Theorema 26. Propositio 36.

Parallelogramma super æqualibus basibus & in eisdem parallelis constituta inter se sunt æqualia.

Theorema 27. Propositio 37.

Triangula super eandem basibus constituta, & in eisdem parallelis, inter se sunt æqualia.

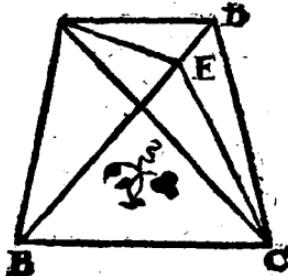
Theore-

Theorema 28. Pro-
positio 37.

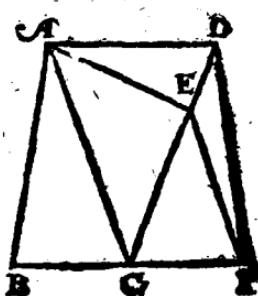
Triangula super æquali-
bus basibus constituta &
in eisdem parallelis, in-
ter se sunt æqualia.

Theorema 29. Pro-
positio 39.

Triangula æqualia super
eandem basi, & ad eas-
dem partes constituta:
& in eisdem sunt paral-
lelis.

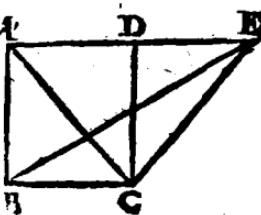
Theorema 30. Pro-
positio 40.

Triangula æqualia su-
per æqualibus basibus, &
ad easdem partes consti-
tuta, & in eisdem sunt pa-
rallelis.

Theorema 31. Propositio 41.

Si parallelogrammum cum triangulo can-
dem basin habueris, non
eisdemque fuerit paral-
lelis, duplum erit para-
llelogrammum ipsius tri-
anguli.

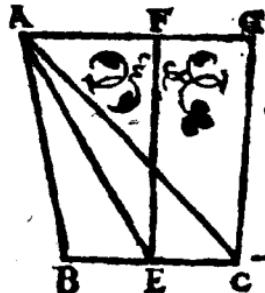
D

Pro-

EVCLID. ELEMENT. GEOM.

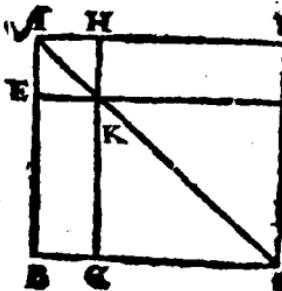
**Problema II. Pro-
positio 42.**

Dato triangulo æquale parallelogrammū constitute in dato angulo rectilineo.

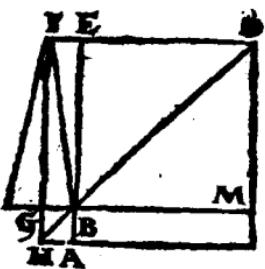
**Theorema 32. Pro-
positio 43.**

In omni parallelogrammo, complementa eorum quæ circa diametrū sunt parallelogrammorū, inter se sunt æqualia.

**Problema i2. Pro-
positio 44.**

Ad datam rectam lineā dato triangulo æquale parallelogrammum applicare in dato angulo rectilineo.

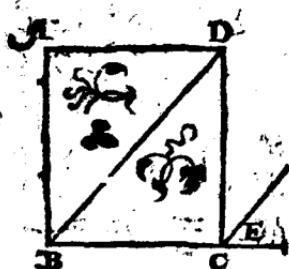

**Problema i3. Propo-
sitio 45.**

Dato rectilineo æquale parallelogrammū const

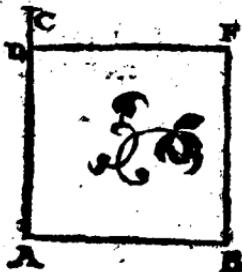
L I B R . I .

constituere in dato angulo rectilinico.

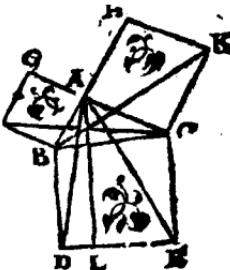
Theorema 41. Propositio 4.

A data recta linea quadratum describere.

Theorema 33. Propositio 47.

In rectangulis triangulis, quadratum quod à latere rectum angulum subtendente describitur, æquale est eis, quæ à lateribus rectum angulum continentibus describuntur, quadratis.

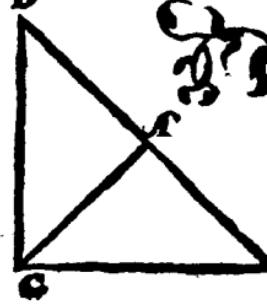

Theorema 34. Propositio 48.

Si quadratum quod ab uno laterum trianguli

D 2 guli

24 EUCOLID. ELEMENT. GEOM.
guli describitur, æquale p
sit eis quæ à reliquis tri
anguli lateribus descri
buntur, quadratis: angu
lus comprehensus sub re
liquis duobus trianguli
lateribus, rectus est.

FINIS ELEMENTI I.

EVCLIDIS ELEMENTVM SECUNDVM. DEFINITIONES.

I.

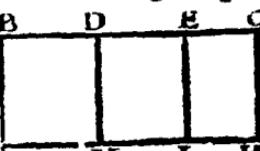
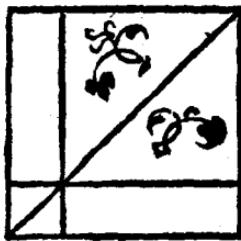
OMNE parallelogrammum rectangulum contineri dicitur sub rectis duabus lineis, quæ rectum comprehendunt angulum.

2.

In omni parallelogrammo spatio, vnum quodlibet eorum, quæ circa diametrum illius sunt parallelogrammorum, cum duobus cōplementis, Gno mo vocetur.

Theorema i Propositio i.

Si fuerint duæ rectæ lineæ, seceturque ipsarum altera in quotcunq; segmenta: rectangulum comprehensum sub illis duabus rectis lineis, & quale est eis rectangulis, quæ sub insecta & quolibet segmētorum comprehenduntur.

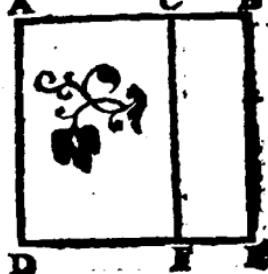
D 3

Theo-

Theorema 2. Pro-

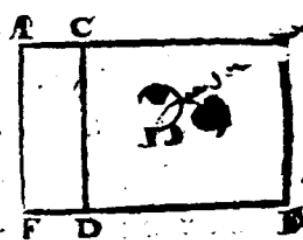
positio 2.

Si recta linea secta sit utcunq; rectangula quæ sub tota & quolibet segmentorum compræhenduntur æqualia sunt ei, quod à tota fit, quadrato.

Theorema 3. Propositio 3.

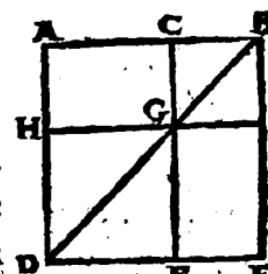
Si recta linea secta sit utcunque rectangulum sub tota & uno segmentorum comprehensum, æquale est & illi, quod sub segmentis comprehenditur rectangulo & illi, quod à prædicto segmento describitur, quadrato.

Theorema 4. Pro-

positio 4.

Si recta linea secta sit utcunq; : quadratum quod à tota describitur æquale est & illis quæ à segmentis describuntur quadratis, & ei quod bis sub segmentis comprehenditur rectangulo.

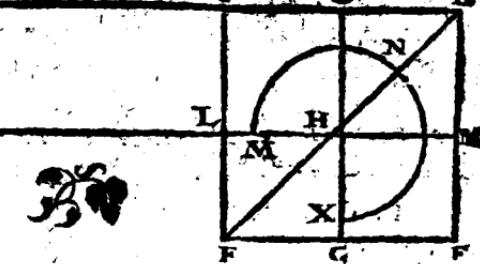
Theorema 5. Propositio 5.

Si recta linea secetur in æqualia & non æqualia: rectangulū sub inæqualibus segmentis

mentis

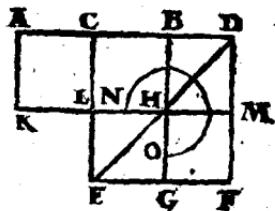
mentis to A

tius comprehensu,
vna cum quadrato
quod ab inter me-
dia sectionum, æquale est ei quod à dimidia
describitur, quadrato.

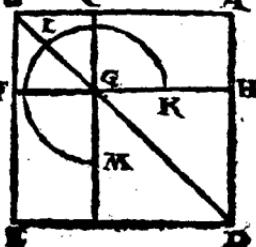
Theorema 6. Propositio 6.

Si recta linea bifariam secetur, & illi recta quædam linea in rectum adjiciatur, rectangulum comprehendens sub tota cum adiecta & adiecta simul cum quadrato à dimidia, æquale est quadrato à linea quæ tu ex dimidia, tum ex adiecta componitur, tanquam ab vna

Theorema 7. Propositio 7.

Si recta linea secetur vtcunque, quod à tota, quodq; ab uno segmētorum, vtraq; simul quadrata, æqualia sunt & illi quod bis sub tota & dicto segmento cōprehenditur rectangulo, & illi quod à reliquo segmēto fit, quadrato.

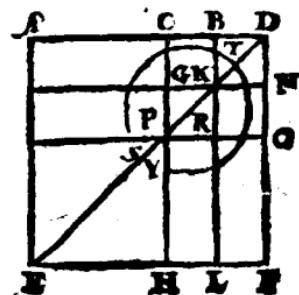

D 4

Theor

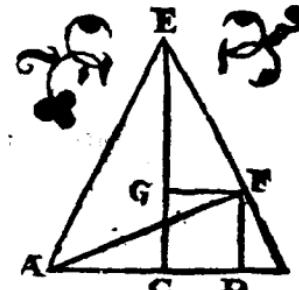
Theorema 8. Propositio 8.

Si recta linea secetur vt cunque rectangulum
quater comprehensum
sub tota & uno segmentorum,
cum eo quod à reliquo segmento fit, qua-
drato, equale est ei quod
à tota & dicto segmento,
tanquam ab una linea de-
scribitur quadrato.

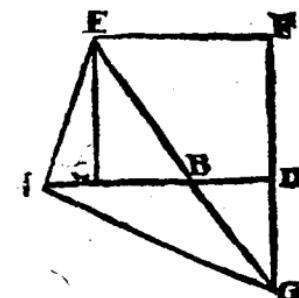
Theorema 9. Propositio 9.

Si recta linea secetur in
æqualia & non æqualia;
quadrata que ab inæqua-
libus totius segmentis fi-
unt, duplia sunt & eius
quod à dimidia, & eius quod ab interme-
dia sectionum fit, quadratorum,

Theorema 10. Propositio 10.

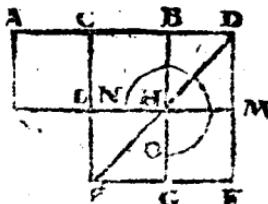
Si recta linea secetur bifa-
riam, adiiciatur autem ei
in rectum quæpiam recta
linea: quod à tota cù ad-
iuncta & quod ab adiun-
cta, vtraq; simul quadra-
ta, duplia sunt, & eius
quod à dimidia, & eius quod à composita
ex di-

ex dimidia & adiuncta; tanquam ab una de-
scriptum sit quadratorum.

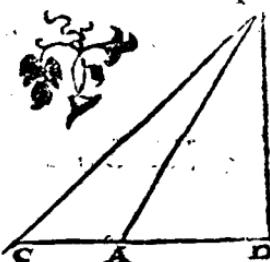
Problema I. Propo-
sitiō II.

Datam rectam lineā se-
care, vt comprehensum
sub tota & altero segmē-
torum rectangulum, æ-
quale sit ei quod à reli-
quo segmento fit, qua-
drato.

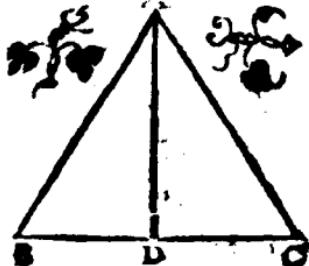
Theoremati. Propo-
sitiō 12.

In amblygonijs triāgulis, quadratum quod
fit à latere angulum obtusum subtendente,
maiis est quadratis, quæ fiunt à lateribus
obtusum angulum comprehendentibus,
pro quantitate rectanguli bis comprehensi
& ab uno laterū quæ sunt
circa obtusum angulū, in
quod cùm protractum
fuerit, cadit perpendicularis,
& ab assumpta exte-
rius linea sub perpendiculari prope angulū ob-
tusum.

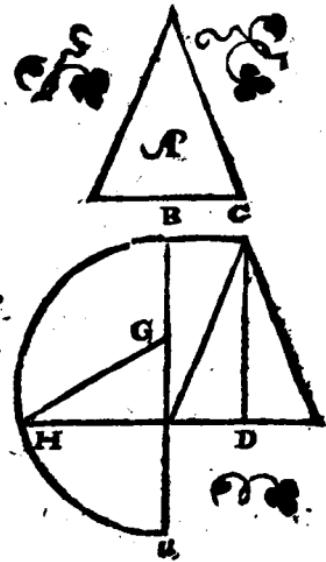
Theorema 12. Propositio 28.

In oxygonijs triangulis quadratum à latera angulum acutum subtendente, minus est quadratis quæ sunt à lateribus acutum angulum comprehendentibus, pro quantitate rectanguli bis comprehensi, & ab una laterum, quæ sunt circa acutum angulum, in quod perpendicularis cadit, & ab assumpta interius linea sub perpendiculari prope acutum angulum.

Problema 2. Propositio 14.

Dato rectilineo æquale quadratum, constituere.

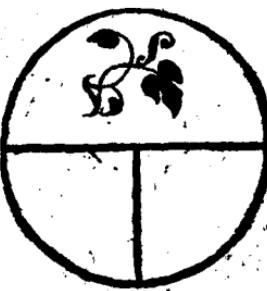
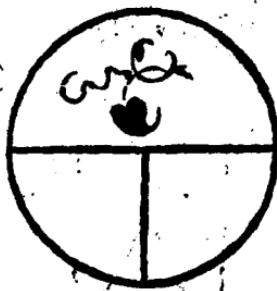
ELEMENTI II. FINIS.

EVCLI

EVCLIDIS ELEMENTVM TER TIVM.

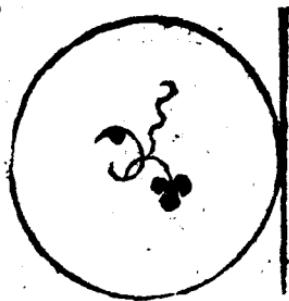
DEFINITIONES.

Aequales circuli sunt quorū diametri sunt
æquales
vel quo-
rū quæ
ex cen-
tris, re-
ctæ li-
neæ sūt
æquales.

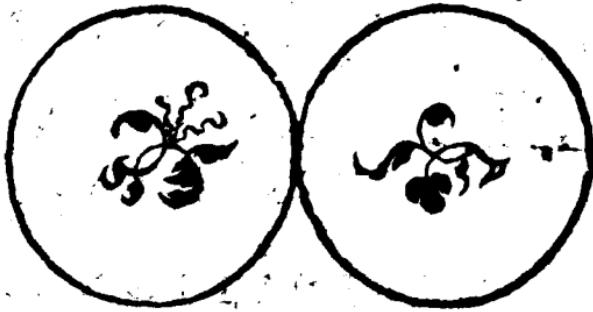
2.

Recta linea circulum tā-
gere dicitur, quæ cùm
circulum tangat, si pro-
ducatur, circulum non
secat.

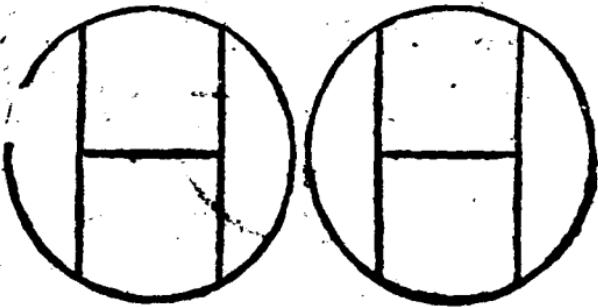

3. Cir-

3.
Circuli
se se mu-
tuò tan-
gere di-
cuntur:
qui se se
mutuo
tangentes, se se mutuo non secant.

4.
In circulo æqualiter distare à centro rectæ
lineæ dicuntur, cùm perpendiculares, quæ
à centro in ipsas ducuntur, sunt æquales. Ló-
gius au-
tem ab-
esse illa
dicitur
in quā
maior
perpen-
dicularis cadit.

5.
Segmentum circuli est, fi-
gura quæ sub recta linea
& circuli peripheria com-
prehenditur.

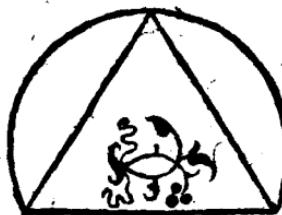

6.
Segmenti autem angelus est, qui sub recta
linea

linea & circuli peripheria comprehenduntur.

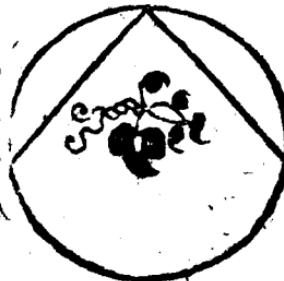
7.

In segmento autem angulus est, cum in segmenti peripheria sumptum fuerit quodpiam punctum, & ab illo in terminos rectæ eius lineæ, quæ segmenti basis est, adiunctæ fuerint rectæ lineæ: is, inquam, angulus ab adiunctis illis lineis comprehensus.

8.

Cum verò comprehendorum angulum rectæ lineæ aliquam assumitur peripheriam, illi angulus insistere dicitur.

9.

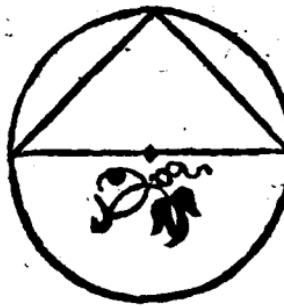
Sector autem circuli est, cum ad ipsius circuli centrum constitutus fuerit angulus, compræhensionis nimirum figura, & à rectis lineis angulum continentibus, & à peripheria ab illis assumpta.

10.

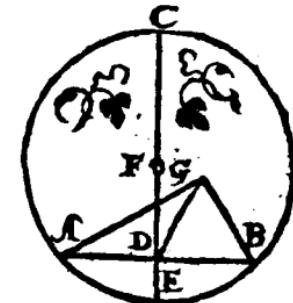
Similia circuli segmenta sunt, quæ angulos capiunt

34. ELEMEN. CIRCL. capiunt
equales
aut in
quibus
anguli
inter se
sunt æ-
quales.

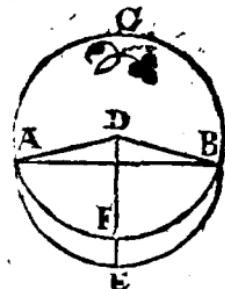
Problema 1. Pro-
positio 1.

Dati circuli centrum re-
perire.

Theorema 1. Pro-
positio 2.

Si in circuli peripheria duo
quælibet puncta accepta fue-
rint, recta linea quæ ad ipsa
puncta adiungitur, intra cir-
culum cadet.

Theorema 2. Propositio 3.

Si in circulo recta quædam linea per cen-
trum extensa quandam
non per centrum exten-
sam bifariam fecet: & ad
angulos rectos ipsam se-
cabit. Et si ad angulos re-
ctos eam fecet, bifariam
quoque eam secabit.

Theo-

Theorema 3. Pro-

positio 4.

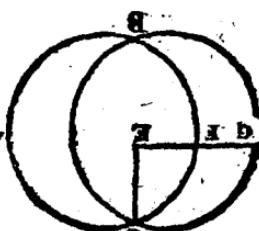
Si in circulo duæ rectæ li-
neæ se se mutuo secant nō
per centrum extensæ se se
mutuò bifariam non se-
cabunt.

Theorema 4. Pro-

positio 5.

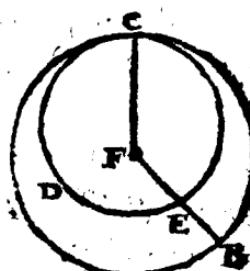
Si duo circuli se se mutuò
secant, non erit illorum
idem centrum.

Theorema 5. Pro-

positio 6.

Si duo circuli se se mu-
tuò interius tangent , eo-
rum non erit idem cen-
trum.

Theorema 6. Propositio. 7.

Si in diametro circuli quodpiam sumatur
punctum, quod circuli centrum non sit, ab
eoq; puncto in circulum
quædam rectæ lineæ ca-
dant: maxima quidem
erit ea in qua centrū, mi-
nima verò reliqua, alia-
rum verò propinquior
illi quæ per centrum du-

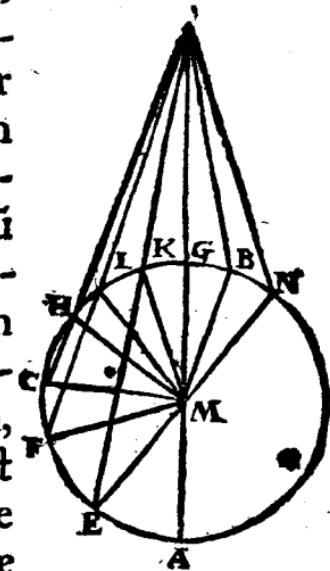

citur

30 E V C L I D . E L E M E N T I O N E G E O M .
citur , remotiore semper maior est . Duæ autem solùm rectæ lineæ æquales ab eodem puncto in circulum cadunt ad utrasque partes minimæ .

Theorema 7 . Propositio 8 .

Si extra circulum sumatur punctum quodpiam , ab eoque puncto ad circulum deducantur rectæ quædam lineæ , quarum unum quidem per centrum protendatur , reliqua vero ut libet : in cauam peripheriam cadentium rectarum linearum minima quidem est illa , quæ per centrum ducitur : aliarum autem propinquior ei , quæ per centrum transfit , remotiore semper maior est : in conuexam verò peripheriam cadentium rectarum linearum minima quidem est illa , quæ inter punctum & diametrum interpolatur : aliarum autem , ea quæ propinquior est minimæ , remotiore semper minor est . Duæ autem tantum rectæ lineæ æquales ab eodem puncto in ipsum circulum cadunt , ad utrasque partes minimæ .

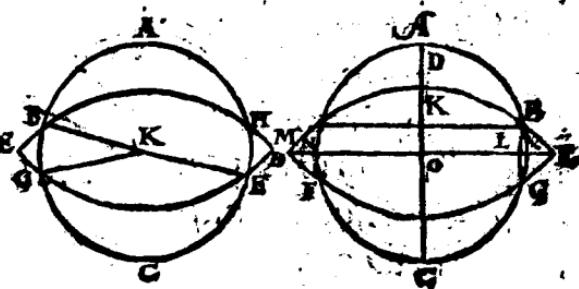
Theo

Theorema 8. Propositio 9.

Si in circulo acceptum fuerit punctum aliquod, & ab eo punto ad circulum cadent plures quam duæ rectæ, lineæ, & diagonales, aequales, acceptum punctum centrum ipsius erit circuli.

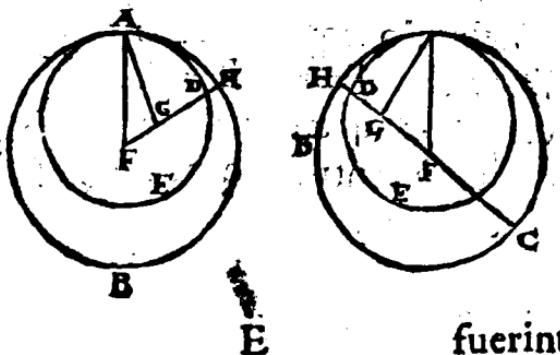
Theorema 9. Propositio 10.

Circu.
us cir
culum
in plu
ribus
quam
duob
punctis
non secat.

Theorema 10. Propositio 11.

Si duo
circuli
se in
ter se co
tingant
autem
accepta

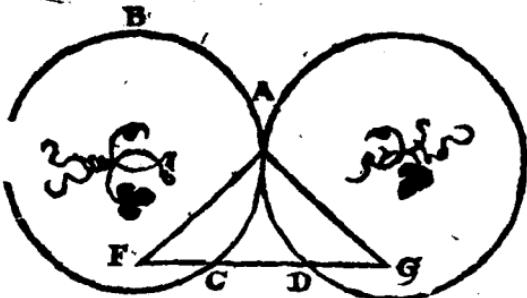

fuerint

EUVCLID. ELEMENT. GEOM.
suerint eorum centra, ad eorum centra ac
iuncta recta linea & producta in contactu
circulorum cadet.

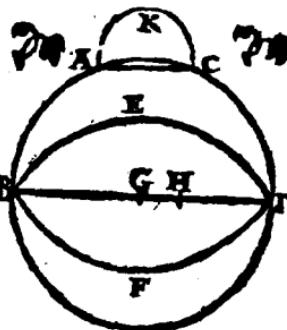
Theorema 11. Propositio 12.

Si duo circuli sese exterius contingant, linea
recta q̄
ad tētra
corū ad
iugitur,
per cōta
ctū illū
trasibit.

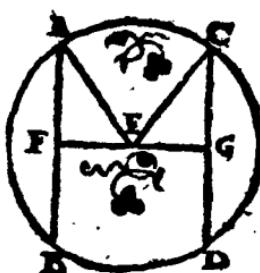
Theorema 12. Pro-
positio 13.

Circulum circulum non
tangit in pluribus pun-
ctis, quem vno, siue intus
siue extra tangat,

Theorema 13. Propo-
sitio.14.

In circulo æquales rectæ
lineæ æqualiter distant à
centro. Et quæ æqualiter
distant à centro, quales
sunt inter se.

Theore

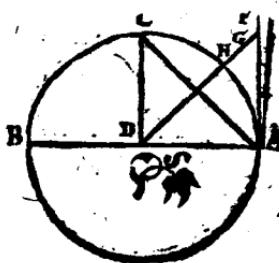
Theorema 14. Pro-
positio 15.

In circulo maxima, qui-
dem linea est diameter:
aliarum autem propin-
quior centro, remotore
semper maior.

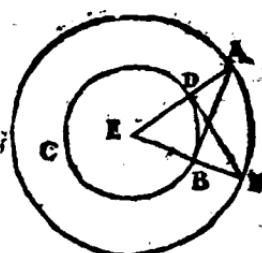
Theorema 15. Propositio 16.

Quæ ab extremitate diametri cuiusque cir-
culi ad angulos rectos duicitur, extra ipsum
circulum cadet, & in locum intèr ipsam re-
stam lineam & periphe-
riam comprehensum, al-
tera recta linea nō cadet.
Et semicirculi quidem
angulus quovis angulo
acuto rectilineo maior
est, reliquo autem mi-
nor.

Problema 16. Pre-
positio 17.

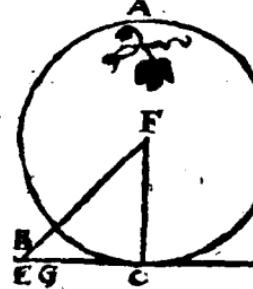
A dato punto rectam
lineam ducere, quæ da-
tum tangat circulum.

Theorema 16. Pro-

positio 18.

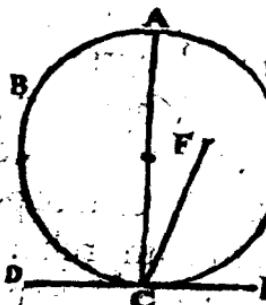
Si circulum tangat recta quæpiam linea, à centro autem ad contactum adiungatur recta quædam linea: quæ adiuncta fuerit ad ipsam contingentem perpendicula erit.

Theorema 17. Pro-

positio 19.

Si circulum tetigerit recta quæpiam linea, à contactu autem recta linea ad angulos rectos ipsitam genti excitetur, in excita- ta erit centrum circuli.

Theorema 18. Pro-

positio 20.

In circulo angulus ad ce- trum duplex est anguli ad peripheriam, cū fuge- rit eadē peripheria basis angulorum.

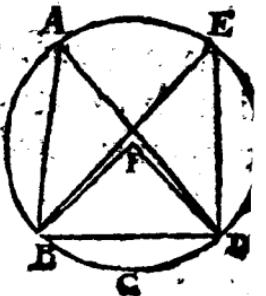

Theorema 19. Pro-

positio 21.

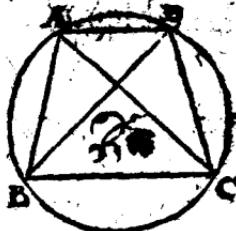
In circulo, qui in eodem segmēto sunt anguli, sunt inter se æquales.

Theo-

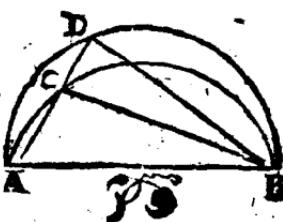
Theorema 20. Pro-
positio 21.

Quadrilaterorum in cir-
culis descriptorum angu-
li qui ex aduerso, duobus
exterioribus sunt æquales.

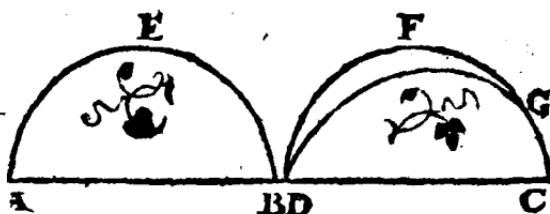
Theorema 21. Pro-
positio 22.

Super eadem recta linea-
tio segmenta circulorū
similia & inæqualia non
constituentur ad easdem
partes.

Theorema 22. Propositio. 24.

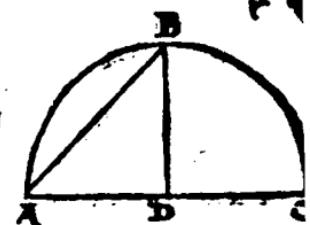
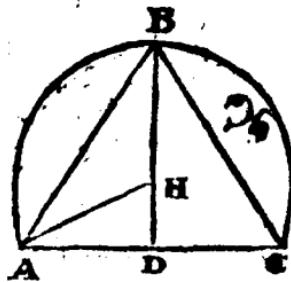
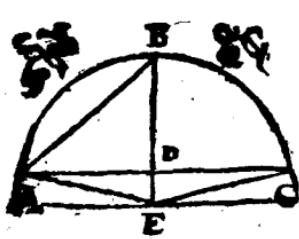
Super e-
qualib-
rectis li-
neis si-
milia
circulo-
rum se-

segmenta sunt inter se æqualia.

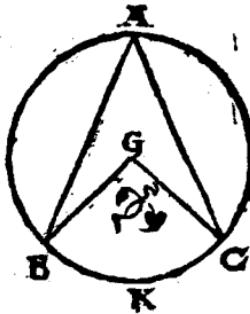
Problema 23. Propo-
sitio 25.

Circuli segmento dato, describere circu'ū
E. 3 cu ius

Theorema 22. Propositio 26.

In æqualibus circulis, æquales anguli æqua
lib. pe
riphe
rijs in
sistut
siue
ad cœ
tra, si
ue ad peripherias constituti insistant.

Theorema 24. Propositio 27.

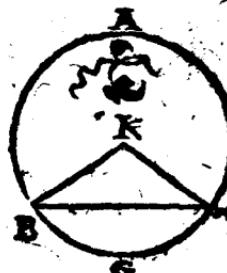
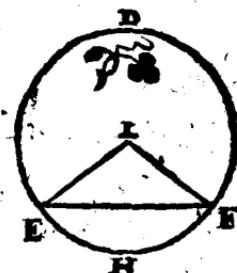
In æqualibus circulis, anguli qui æqualibus
peri
pherijs
insistut
sunt in
ter se æ
quales
siue ad
centra, siue ad peripherias cōstituti insistat.

Theo-

Theorema 25. Propositio 28.

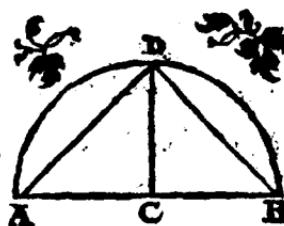
In æqualibus circulis æquales rectæ lineæ
æquales
peri-
pherias.
auserūt
maiore
quidē
maiori,
minorem autem minori.

In æqua
lib. cir-
culis, æ-
quales
periphe-
riæ æ-
quales
rectæ lineæ subtendunt.

Theorema 4. Propo-
sitio 30.

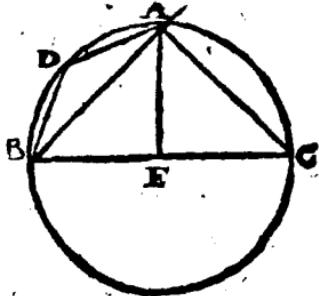
Datam peripheriam bi-
fariam secare.

Problema 27. Propo-
sitio 31.

In circulo angulus qui in semicirculo, re-
E 4. quus.

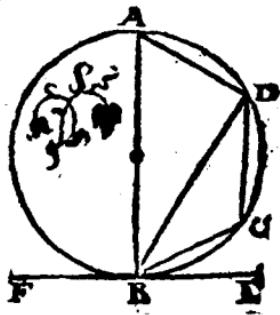
EV CLID. ELEMENT. GEOM.

Etus est: qui autem in maiore segmento, minor recto: qui verò in minore segmento, maior est recto. Et insuper angulus maioris segmenti, recto quidem maior est, minoris autē segmenti angulus minor est recto.

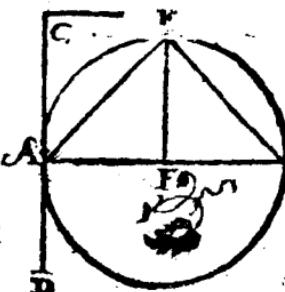
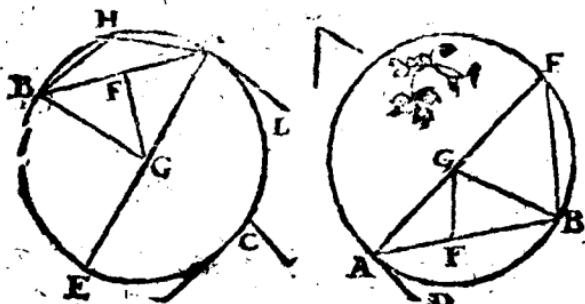
Theorema 28. Propositio 32.

Si circulum tetigerit aliqua recta linea, & contactu autē producatur quædam recta linea circulum secans: anguli quos ad contingentem facit æquales sunt ijs qui in alternis circuli segmentis consistunt, angulis.

Problema 5. Propositio 33.

Super data recta linea describere segmentū circuli quod capiat angulum æqualem dato angulo rectilineo.

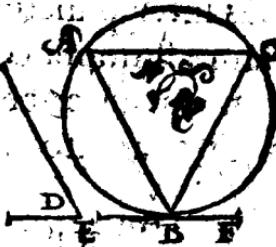

Proble.

Problema 6. Pro

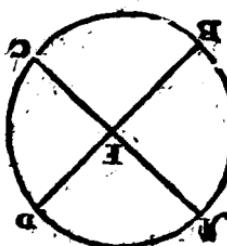
positio 34

A dato circulo segmentum absindere capiens angulum æqualem dato angulo rectilineo.

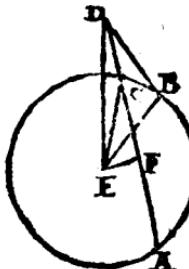
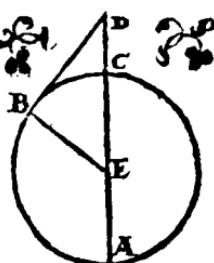
Theorema 29. Propositio 35.

Si in circulo duæ rectæ lineæ sese mutuò secuerint, rectangulum comprehensum sub segmentis vni, æquale est ei, quod sub segmentis alterius comprehenditur, rectangulo.

Theorema 30. Propositio 36.

Si ex-
tra cir-
culū sumat-
tur pū
ctū ali-
quod,

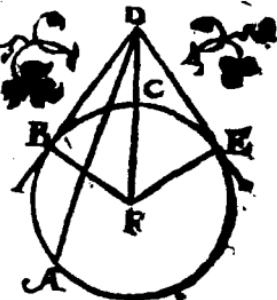

ab eo que in circulū cadant duæ rectæ lineæ, quarum altera quidem circulū secet, altera

46 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
verò tangat: quod sub. rotas secante & exte-
rius inter punctum & conuexam periphe-
riam assumpta comprehenditur rectangu-
lum, æquale erit ei, quod à tangente descri-
bitur, quadrato

Theorema 31. Propositio 37.

Si extra circulū sumatur punctum aliquod,
ab eoque puncto in circulum cadant duas
rectæ lineæ, quarum altera circulum secet,
altera in eum incidat, sit autem quod sub
tota secate & exterius in-
ter punctum & conuexā
peripheriam assumpta,
comprehenditur rectan-
gulum, æquale ei, quod
quadrato, incidens ipsa
circulum tanget.

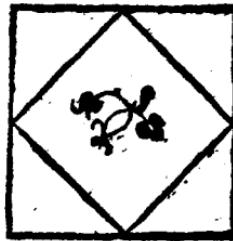
ELEMENTI III. FINIS.

EVCLL

EVCLIDIS ELEMENTVM QVARTVM.

DEFINITIONES.

1.
Figura rectilinea in figura rectilinea inscribi dicitur, cū singuli eius figura quæ inscribitur, anguli singuli latera eius, in qua inscribitur, tangunt.

2.
Similiter & figura circum figuram describi dicitur, quum singula eius quæ circumscriptur, latera singulos eius figurae angulos tetigerint, circum quam ille describitur.

3.
Figura rectilinea in circulo inscribi dicitur, quū singuli eius figuræ quæ inscribitur, angu-

EUVCLIS. ELEMENT. GEOM.
anguli terigerint circuli peripheriam.

4.
Figura vero rectilinea circa circulum describi dicitur, quum singula latera eius, quae circum scribitur, circuli peripheriam tangunt.

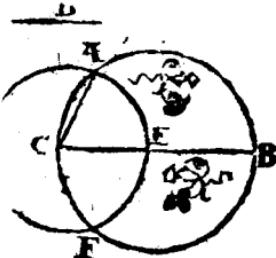
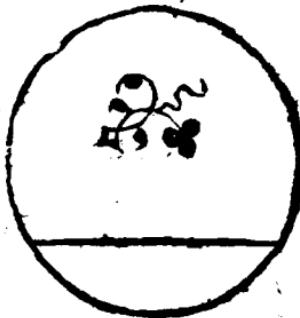
5.
Similiter & circulus in figura rectilinea inscribi dicitur, quū circuli peripheria singula latera tangit eius figuræ, cui inscribitur.

6.
Circulus autem circum figuram describi dicitur, quum circuli peripheria singulos tangit eius figuræ, quam circumscribit, angulos.

7.
Recta linea in circulo accommodari seu coaptari dicitur, quum eius extrema in circuli peripheria fuerint.

Problema I. Propositio I.

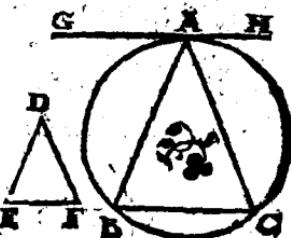
In dato circulo, rectam lineam accommodare eam, qualem datæ rectæ lineæ quæ circuli diamatro non sit maior.

Pro-

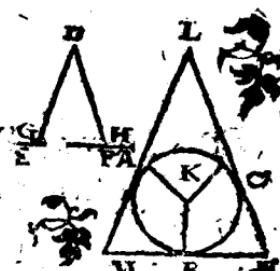
Problema 2. Pro-
positio 3.

In dato circulo, triangu-
lu describere dato trian-
gulo æquiangulum.

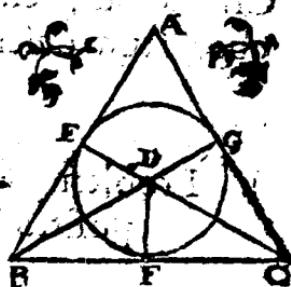
Problema 3 Pro
positio 3.

Circa datum circulū tri-
angulū , describere dato
triangulo æquiangulum.

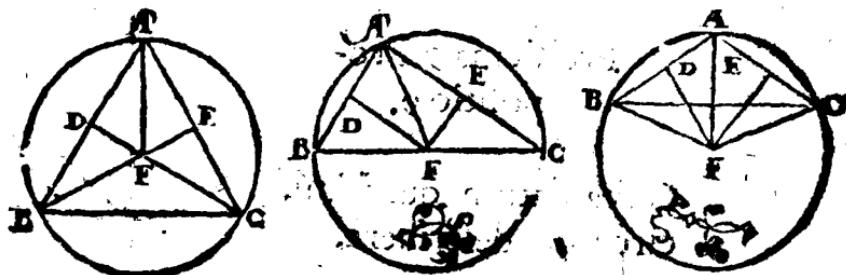
Problema 4. Pro-
positio 4.

In dato triangulo circu-
lum inscribere.

Problema 5. Propositio 3.

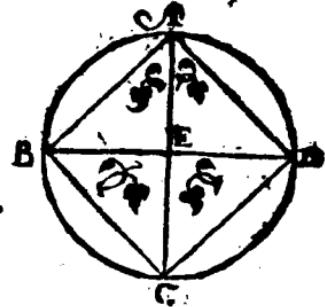
Circa datum triangulum , circulum descri-
bere.

Pro-

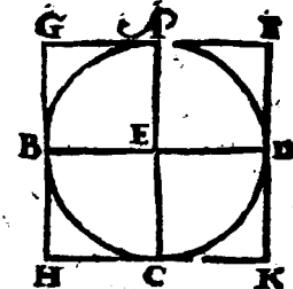
Problema 6. Pro-
positio 6.

In dato circulo quadra-
tum describere.

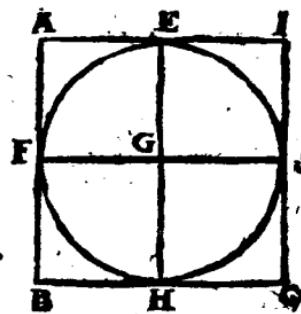
Problema 7. Pro-
positio 7.

Circa datum circulum,
quadratum describere.

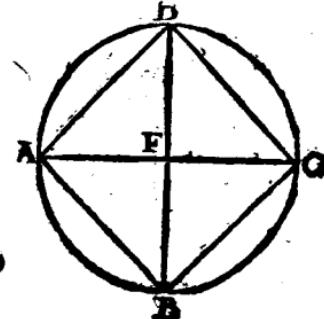
Problema 8. Pro-
positio 8.

In dato quadrato circu-
lum inscribere.

Problema 9. Pro-
positio 9.

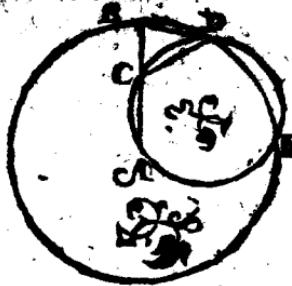
Circa datum quadratu-
m circulum describere.

Pro-

**Problema 10. Pro-
positio 10.**

Ifosceles triangulum co-
stituere, quod habeat v-
trunque eorum, qui ad
duplum reliqui.

Theorema II. Propositio 11.

In dato
circulo,
pentago-
nū æqui-
laterū &
æquiāgu-
lum in-
scribere.

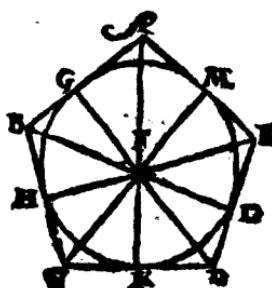
**Problema 12. Pro-
positio 12.**

Circa datum circulum,
pentagonum æquilate-
rum æquiangulum de-
scribere.

**Problema 13. Pro-
positio 13.**

In dato pentagono æqui-
latero & æquiāgulo cir-
cum inscribere.

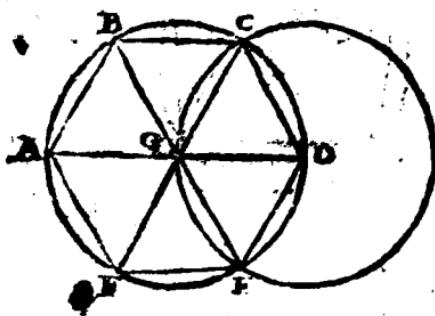
Prbole.

Problema 14. Pro-
positio 14.

Circa datum pentagonū,
æquilaterum & æquian-
gulum, circulum descri-
bere.

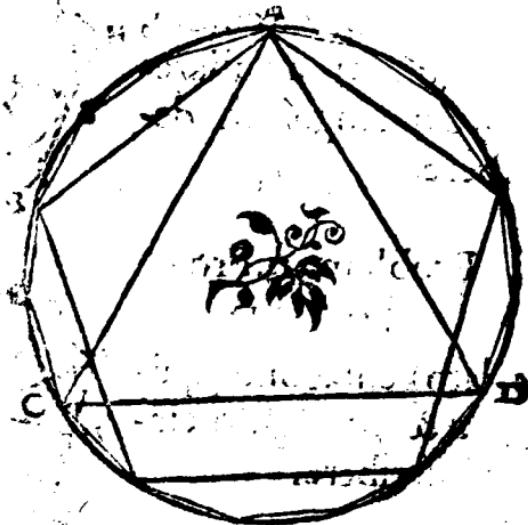

Problema 15. Propositio 15.
In dato circulo hexagonum & æquilaterum
& æquiangulum inscribere.

Propositio 16. Theorema 16.

In dato cir-
culo quin-
tidecago-
num & æ-
quilaterū
& æquian-
gulum de-
scribere.

Elements quarti finis.

EVCLIDIS ELEMENTVM QVINTVM.

DEFINITIONES.

1.

PARS est magnitudo magnitudinis mi-
nor maioris, quum minor metitur ma-
iore.

2.

Multiplex autem est maior minoris, cum
minor metitur maiorem.

3.

Ratio est duarum magnitudinum eiusdem
generis mutua quedam secundum quanti-
talem habitudinem.

4.

Proportio vero est rationum similitudo.

5.

Rationem habere inter se magnitudinis di-
cuntur, quæ possunt multiplicatae se se in-
mutu superare.

6.

In eadem ratione magnitudinis dicuntur
esse, prima ad secundam, & tertia ad quar-
tam, cum primæ & tertiaræ æquæ multiplicia,
& secundæ & quartæ æquæ multiplicibus,

F qualis

54 E V C L I D . E L E M E N T S . G E O M .
qualisunque sit hæc multiplicatio, vtrum
ab utroque: vel vna deficiunt, vel vna æq-
lia sunt, vel vna excedit, si ea sumantur quæ
inter se respondent.

7.

Eandem autem habentes rationem magni-
tudines proportionales vocentur.

8.

Cum verò æquè multiplicium, multiplex
primæ magnitudines excesserit? multiplex
secundæ, at multiplex tertiae non excesserit
multiplicem quartæ: tunc prima ad secun-
dam, maiorem rationem habere dicetur
quam tertia ad quartam.

9.

Proportio autem in tribus terminis paucis
simis consistit. 10.

Cùm autem tres magnitudines propor-
tionales fuerint, prima ad tertiam, duplicitam
rationem habere dicitur eius quam habet ac-
secundam. At cùm quatuor magnitudine
proportionales fuerint, prima ad quartam
triplicitam rationem habere dicitur ei-
us quam habet ad secundam: & semper dein
ceps uno amplius, quamdiu proportio ex-
titerit.

II.

Homologæ, seu similes ratione magnitudi-
nes dicuntur, antecedentes quidem antece-
denti-

uentibus, consequentes vero consequentibus.

12.

Alternatio ratio, est sumptio antecedentis comparati ad antecedentem, & consequentis ad consequentem.

13.

Inuersa ratio, est sumptio consequentis, seu antecedentis, ad antecedentem velut ad consequentem.

14.

Compositio rationis, est sumptio antecedentis cum consequente seu unius ad ipsum consequentem.

15.

Divisio rationis, est sumptio excessus quo consequentem superat antecedens ad ipsum consequentem.

16.

Conuersio rationis, est sumptio antecedentis ad excessum, quo superat antecedens ipsum consequentem.

17:

Ex æqualitate ratio est, si plures duabus sint magnitudines, & his aliæ multitudine pares quæ binæ sumantur, & in eadem ratione: quum ut in primis magnitudinibus prima ad ultimam sic & in secundis magnitudinibus prima ad ultimam sese habuerit, vel alter, sumptio extremorum per subductionem mediorum.

F 2

18. Or-

18.

Ordinata proportio est, cum fuerit quaecumque admodum antecedens ad consequentem in respectu antecedens ad consequentem: fuerit etiam ut consequens ad aliud quidpiam, ita consequens ad aliud quidpiam.

19.

Perturbata autem proportio est, tribus partibus magnitudinibus, & alij quæ sunt huius multitudine pares, cum ut in primis quicunque magnitudinibus se habet antecedens ad consequentem, ita in secundis magnitudinibus antecedens ad consequentem: ut autem in primis magnitudinibus consequentes ad aliud quidpiam ad antecedentem.

Theorema 1. Propositio 1.

Si sint quotcunque magnitudines, & quotcunque magnitudinum æqualem numero singulæ singularum æquè multiplices, quæcumque multiplex est vnius una magnitudo, tam multiplices erunt, & omnes omnium.

Theorema 2. Propositio 2.

Si prima secundæ æquè fuerit multiplex atque

L I B R V.

atque tertia quartæ, fuet
rit autē & quinta secūdæ
æquè multiplex, atque
sexta quartæ: erit & cō-
posita prima cū quinta,
secundæ æquè multiplex
atque tertia cum sexta,
quartæ.

Theorema 3. Pro-
positio 3.

Si prima secundæ æquè
multiplex, atque tertia
quartæ sumantur autem
æquè multiplices primæ
& tertiaræ erit & ex æquo
sumptarum utraque utriusque æquè multi-
plex; altera quidem secundæ, altera autem.

Theorema 4. Propositio 4.

Si prima ad secundam, eandem habuerit ra-
tionem, & tertia ad quartam: etiam æquè
multiplices pri-
mæ & tertiaræ, ad
æquè multiplices secundæ &
quartæ iuxta
quāvis multi-
plicationē, ean-
dem habebunt rationem, si prout inter se

28 EUCOLID. ELEMENT. GEOM.
respondent, ita sumptus fuerint.

Theorema 5. Propo-
positio 5.

Si magnitudo magnitudinis æ-
quæ fuerit multiplex, atque ab-
lata ablatæ: etiam reliqua reli-
quæ ita multiplex erit, vt tota
totius.

Theorema 6. Propo-
positio 6.

Si duæ magnitudines, duarum
magnitudinum sint æquæ multi-
plices, & detractæ quedam sint
earundem æquæ multiplices: & reliquæ ei-
dem aut æquales sunt, aut æquæ ipsarum
multiplices.

Theorema 7. Propo-
positio 7.

AEQuales ad eandem, eadem ha-
bent rationem: & eandem ad æ-
quales.

Theorema 8. Propo-
sitio 8.

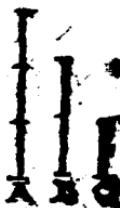
In æqualium magnitudinum maior, ad ean-
dem

dem maiorem ratione
habet, quam minor: &
eadem ad minorem: ma-
iorem rationem habet,
quam ad maiorem.

Theorema 9. Propositio 9.

Quæ ad eandem, eandem habent rationem,
æquales sunt inter se: & ad quas
eadem, eandem habet rationem,
ex quoque sunt inter se æqua-
les.

Theorema 10. Propositio 10.

Ad eandem magnitudinē ratio-
nem habentium, quæ maiorem
rationē habet, illa maior est ad
quam autē eadem maiorem ra-
tionem habet, illa minor est.

Theorema 11. Propositio 11.

Quæ eidem sunt
ædem rationes,
& inter se sunt
ædem.

Theorema 12. Propositio 12.

Si sint magnitudines quotcunque proportionales, quemadmodum se habuerit una antecedentium ad unum H K A C E B D F L M N consequentium, ita se habebunt omnes antecedentes ad omnes consequentes.

Theorema 13. Propositio 13.

Si prima ad secundum, eandem habuerit rationem, quam tertia ad quartam, tertia verò ad quartam maiorem rationem habuerit, quam quinta ad sextam, prima quoq; ad secundam maiorem rationem habebit, quam quinta ad sextam. M A B N G C D K H E I X

Theorema 14. Propositio 14.

Si prima ad secundam eandem habuerit rationem, quam tertia ad quartam, prima verò quam tertia maior fuerit: erit & secunda maior quam quarta. Quod si prima fuerit aequalis tertiae, erit

¶

& se-

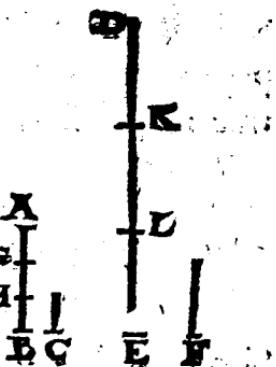
L I B R . V .

& secunda æqualis quartæ: si vero minor,
& minor erit.

Theorema 15. Pro-

positio 15.

Partes cum pariter mul-
tiplicibus in eadem sunt
rationes si prout sibi mu-
tuo respondent, ita su-
mantur.

Theorema 16. Pro-

positio 16.

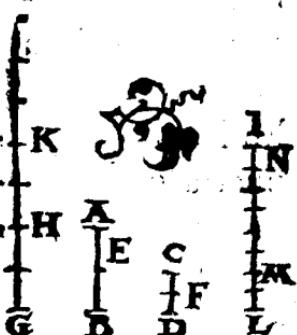
Si quatuor magnitudines
proportionales fuerint,
ut vicissim proportiona-
les erint.

Theorema 17. Pro-

positio 17.

Si composite magnitudi-
nes proportionales fue-
rint hæ quoq; diuisæ pro-
portionales erint.

Theorema 18. Pro-
positio 18.

Si diuisæ magnitudines sint pro-
portionales, hæ quoque compo-
sitæ proportionales erunt.

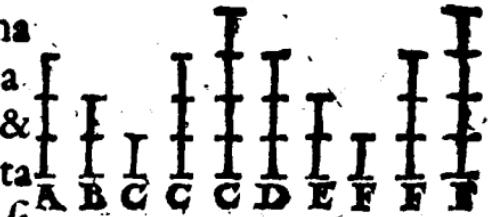
Theorema 19. Pro-
positio 19.

Si quemadmodum totū ad to-
tum, ita ablatum se habuerit ad
ablatum : & reliquum ad reli-
quum, vt totum ad totum se ha-
bebit.

Theorema 20. Propositio 20.

Si fint tres magnitudines, & aliæ ipsiæ æqua-
les numero, quæ binæ & in eadem ratione
sumatur, ex æ-
quo autē prima
quām tertia ma-
ior fuerit: erit &
quarta, quā sexta
maiior. Quòd si
prima tertiiæ fuerit æqualis, erit & quarto
æqualis sextæ: si illa minor, hæc quoque
minor erit.

Theor.

L I B R V.

Theorema 21. Propositio 21.

Si sint tres magnitudines & aliæ ipsiæ æqua-
les numero quæ binæ & in eadem ratione
sumantur, fuerit
que perturbata T T T T
earū proportio T T T T
ex æquo autem T T T T
prima quam ter- A B C C C D D D E E
tia maior fuerit

erit & quarta quam sexta maior: quod si
prima tertia fuerit æqualis, erit & quartæ
æqualis sextæ: si illa minor, hæc quoque
minor erit.

Theorema 22. Propo- sitio 22.

Si sint quo-
cunq; magni-
tudines, & æ-
liæ ipsiæ æqua-
les numero,
quæ binæ in
eadē ratione
sumantur, & G K M A B C D E F H L N
ex æqualita-
te in eadem ratione erunt.

Theorema 23. Propositio 23.

Si sint tres magnitudiæ, aliæq; ipsiæ æqualiæ
nume-

numero, quam
binæ in eadem
ratione suman-
tur, fuerit autē
perturbata ea-
rū proportio:
etiam ex equali-
te in eadem ra-
tione erunt.

G H K A B C D E F L M N

Theorema 24. Propo-
sitio 24.

Si prima ad secundam, eandem
habuerit rationem, quam tertia
ad quartam, habuerit autem &
quinta ad secundam, eandem ra-
tionem quam sexta ad quartam:
etiam composita prima cū quin-
ta ad secundam eandem habebit
rationem, quam tertia cum sexta ad quar-
tam.

Theorema 25. Pro-
positio 25.

Si quatuor magnitudines
proportionales fuerint, ma-
xima & minima reliqui du-
abus maiores erunt.

ELEMENTI V. FINIS.

EVCLIDIS ELEMENVTVM SEXTV M.

DEFINITIONES.

1.

Similes figuræ rectilineæ sunt, quæ & angulos singulos singulos singulis æquales habent, atque etiam latera, quæ circum angulos æquales, proportionalia.

2.

Reciproce autem figuræ sunt, cum in utraque figura antecedentes & consequentes rationum termini fuerint.

3.

Secundum extremam & medianam rationem recta linea facta esse dicitur, cum ut tota ad maius segmentum, ita maius ad minus se habuerit.

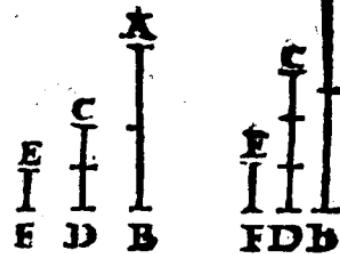
4.

Altitudo cuiusque figuræ, est linea perpendicularis à vertice ad basim deducta.

5. Ra-

5.

Ratio ex rationibus tō
poni dicitur, cum ratio
num quantitatis inter
se multiplicatæ aliqua
effecerint rationem.

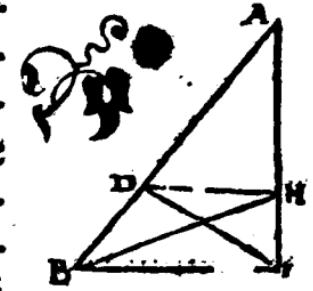
Theorema i. Propo-
positio i.

Triangula & parallelo-
gramma, quorum eadem
fuerit altitudo, ita se ha-
bent inter se ut bases.

Theorema 2. Propositio 2.

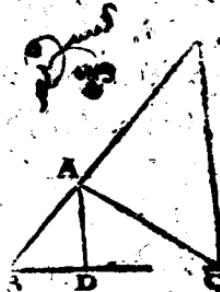
Si ad unum trianguli latus parallelæ ducta
fuerit recta quædam linea: hæc proportio-
naliter secabit, ipsius tri-
anguli latera. Etsi trian-
guli latera proportiona-
liter secta fuerint: quæ
ad sectiones adiuncta fue-
rit recta linea, erit ad re-
liquum ipsius trianguli
latus parallelæ.

Theorema 3. Propositio 3.

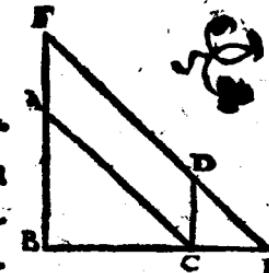
Si trianguli angulus bifariam sectus sit, se-
ctans autem angulum recta linea secuerit &
basim: basis segmenta eandem habebunt ra-
tionem

tionem, quam reliqua ipsius trianguli latera. Et si basis segmenta eandem habeant rationem quam reliqua ipsius trianguli latera, recta linea, quæ à vertice ad sectionem producitur, ea bifariā secat trianguli ipsius angulum.

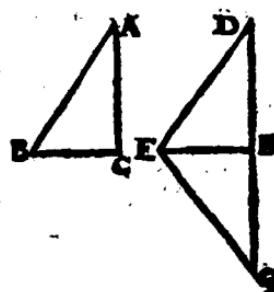
Theorema 4. Propositio 4.

Aequiangularum triangulorum proportionalia sunt latera, quæ circum censes, & homologa sunt latera, quæ æqualibus angulis subtenduntur.

Theorema 5. Propositio 5.

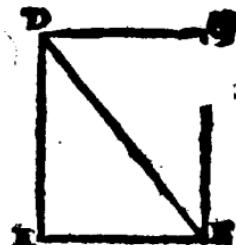
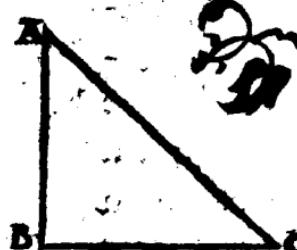
Si duo triangula latera proportionalia habeant, æqui angula erunt triangula, & æquales habebunt eos angulos, sub quib⁹ homologa latera subtenduntur.

Theorema 6. Propositio 6.

Si duo triangula vnum angulum vni angulo æquale, & circum æquales angulos latera proportionalia habuerint, æquiangulara erunt trian-

triangu-
la, equa-
lesq; ha-
bebunt
angulos
sub qui-
bus ho-

mologa latera subtenduntur.

Theorema 7. Propositio 7.

Si duo triangula vnum angulum vni angu-
lo æqualem, circum autem alios angulos la-

tera proportionalia habent, reliquorum

vero si-

mul v-

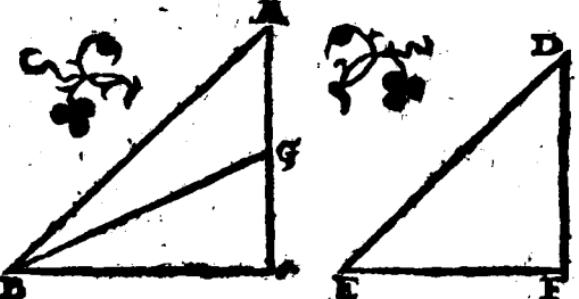
trunc;

aut mi-

norem

aut non

minorē

recto: æquiangula erunt triangula, & æqua-
les habebunt eos angulos circum quos pro-
portionalia sunt latera,

Theorema 8. Propositio 8.

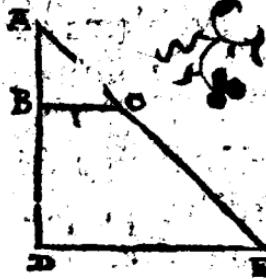
Si in triangulo rectangu-
lo, ab angulo recto in ba-
sin perpendicularis du-
cta sit quaæ ad perpendiculararem
triangulo, tum
toti triangulo, tum ipsa
inter se similia sunt.

Pro

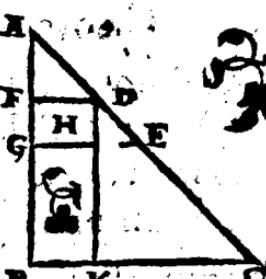
Problema 1. Pro-
positio 9.

A data recta linea impe-
ratim partem auferre.

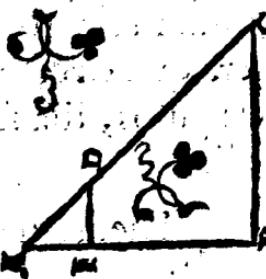
Problema 2. Pro-
positio 10.

Datam rectam lineam in
fectam similiter secare,
vt data altera recta secta
fuerit.

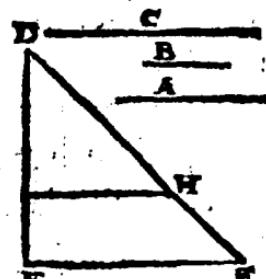
Problema 3. Pro-
positio 11.

Duabus datis rectis li-
neis, tertiam proportion-
alem ad inuenire.

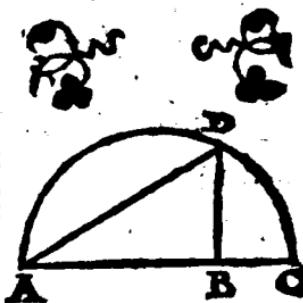
Problema 4. Pro-
positio 12.

Tribus datis rectis lineis
quartam proportionale
ad inuenire.

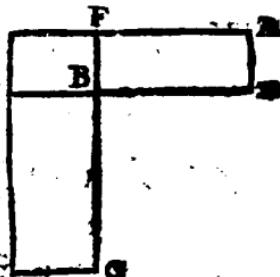
Problema 5. Pro-
positio 13.

Duab' datis rectis lineis
medium proportionale
adiuventre.

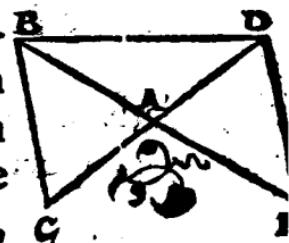
Theorema 9. Propositio 14.

Aequalium, & vnu vni æqualem habentium angulum parallelogramorum reciproca sunt latera, quæ circum æquales angulos & quorum parallelogrā morum vnum angulū vni angulo æqualem habentium reciproca sunt latera, quæ circum æqua les angulos, illa sunt æ qualia.

Theorema 10. Propositio 15.

Aequalium & vnum angulum vni æqualem habentium triangulorū reciproca sunt late ra, quæ circum æquales angulos: & quorum triangulorum vnum angulum vni æqualem habentium reciproca sunt latera, quæ circum æquales angulos, illa sunt æqualia.

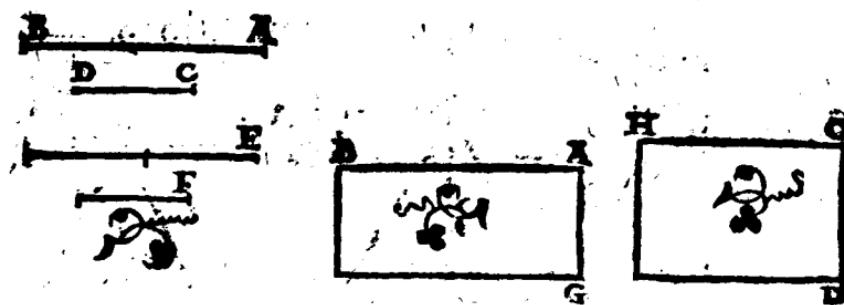

The

THEOREMA VI.

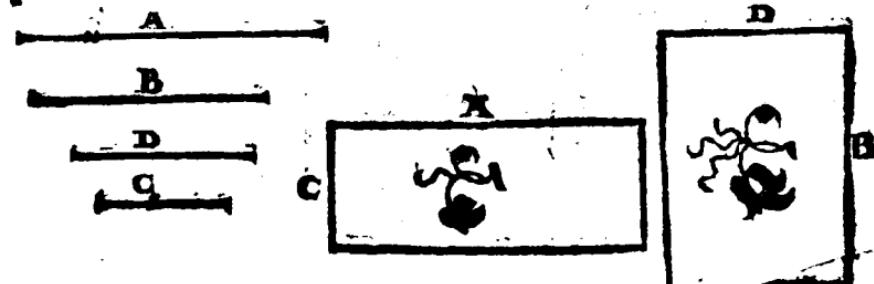
Theorema II. Propositio 16.

Si quatuor rectæ lineæ proportionales fuerint, quod sub extremis comprehenditur rectangulum, æquale est ei, quod sub medijs comprehenditur rectangulo. Et si sub extremis comprehensum rectangulum æquale fuerit ei, quod sub medijs continetur rectangulo illæ quatuor rectæ lineæ proportionales erunt.

Theorema I2. Propositio 17.

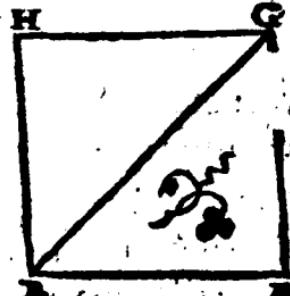
Si tres rectæ lineæ sint proportionales, quod sub extremis comprehenditur rectangulum æquale est ei, quod à media describitur quadrato: & si sub extremis comprehensum rectangulum æquale fit ei, quod à media describitur quadrato, illæ tres rectæ lineæ proportionales erunt.

72 EVCLID: ELEMENT: GEOM.

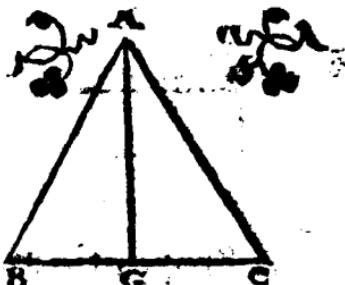
Problema & Propositio 18.

A data re-
cta linea,
dato recti-
lineo simi-
le simili-
terq; po-
situm re-
ctilineum describere.

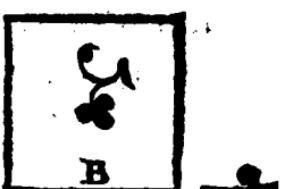
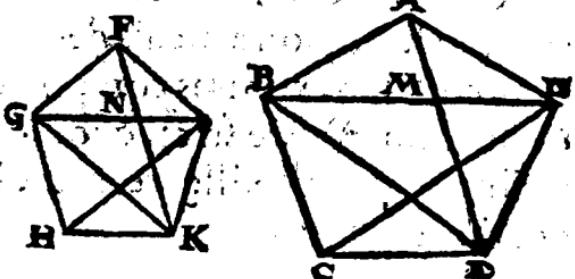

Theorema 13. Propositio 19.

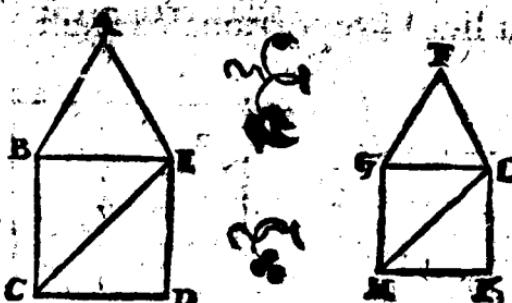
Similia
triágula
inter se
sunt in
duplica
ta ratio
ne late-
rū homologorū. Theorema 14. Propositio 20

Similia
polygo-
na in si-
milia
triangu-
la diui-
dútur,
& nume-
ro æqua-
lia, et ho-
mologa
totis. Et

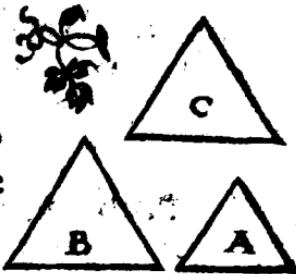

polygona
duplicatā
habēt gām
inter ser-
tionē, quā
latus.hō-
mologū
ad homologum latus.

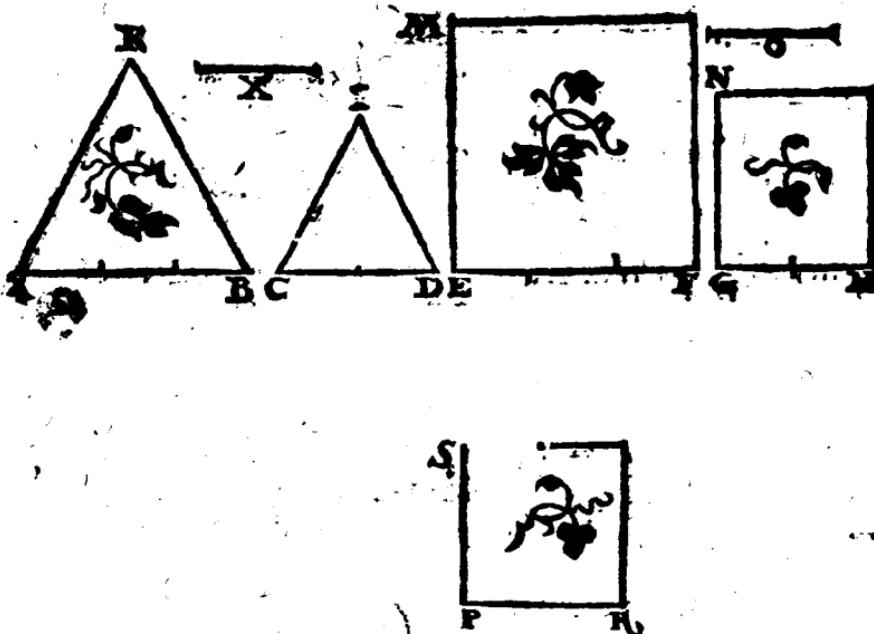
Theorema 15. Propo- sitio 21.

Quæ eidem rectilineo
sunt similia, & inter se
sunt similia.

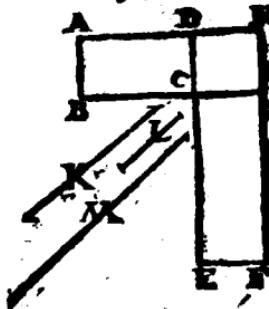
Theorema 16. Propo- sitio 22.

Si quatuor rectæ lineæ proportionales fuerint: & ab eis rectilinea simili similiterque descripta proportionalia erūt. Et si à rectis lineis similia similiterque descripta rectilinea proportionalia fuerint, ipsæ etiam re-

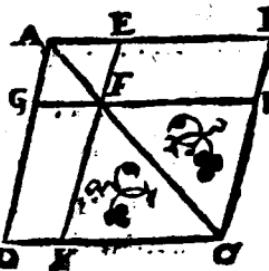
Problema 17. Propositio 23.

Aequiangula parallelogramma inter se ratione habent eum, quæ ex lateribus compenit.

Theorema 17. Propositio 24.

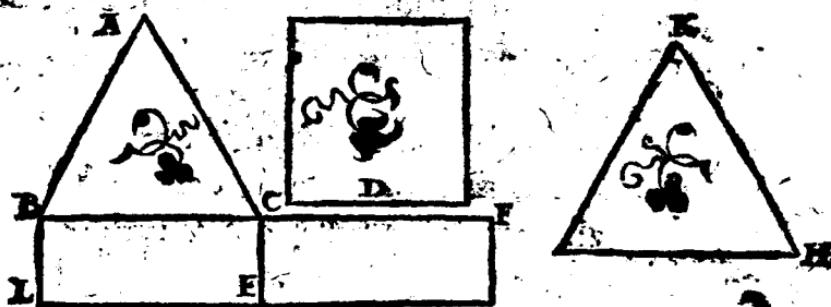
In omni parallelogrammo, quæ circa diametrū sunt parallelogramma, & toti & inter se sunt similia.

Prob

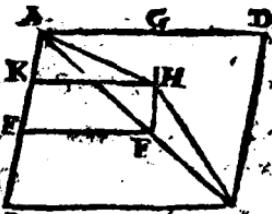
Theorema 7. Propositio 25.

Dato recto lineo simile, & alteri dato equale idem constituere.

Theorema 19. Pro-
positio 26.

Si à parallelogrammo pa-
rallelogrammū ablatum
sit, & simile toti & simi-
liter positum communē cum eo habens an-
gulum, hoc circum eandem cum tota dia-
metrum consistit.

Theorema 20. Propositio 27.

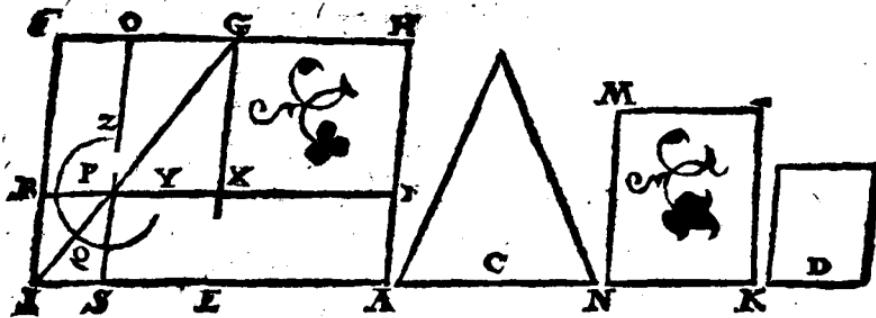
Omnium parallelogrammorum secundum
eandem rectam lineam applicatorum defi-
ciēti-
umq;
figu-
ris pa-
ralle-
logra-
mis si-

milibus similiterque positis ei, quod à dimidia describitur, maximum, id est, quod ad dimidiā applicatur parallelogrammū simile existens defectui.

Problema 8. Propositio 28.

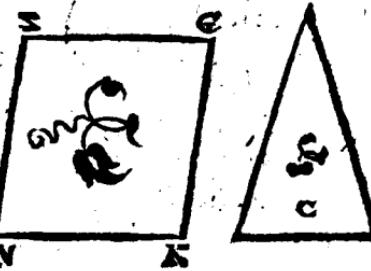
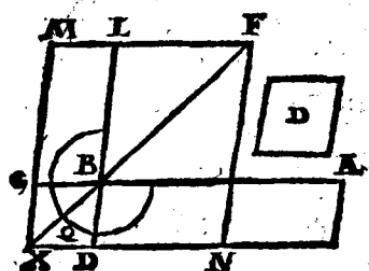
Ad datam lineam rectam, dato rectilineo æquale parallelogrammum applicare deficiens figura parallelogramma, quæ similis sit alteri rectilineo dato. Oportet autem datum rectilineum, cui æquale applicandum est, non maius esse eo quod ad dimidiā applicatur, cum similes sint defectus & eius quod à dimidia describitur, & eius cui simile deesse debet.

Problema 9. Propositio 29.

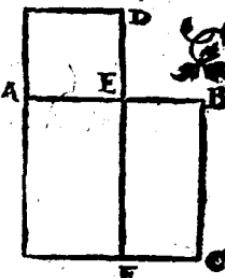
Ad datam rectam lineam, dato rectilineo æquale parallelogrammum applicare, excedens figura parallelogramma, quæ similis sit

fit parallelogrammo alteri dato.

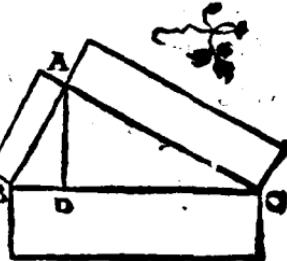
Problema 10. Propositio 30.

Propositam rectam lineam terminatam, extrema ac media ratione secare.

Theorema 21. Propositio 31.

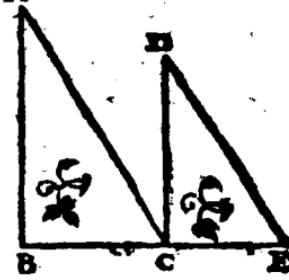
In rectangulis triangulis, figura quævis à latere rectū angulum subtendēte descripta equalis est figuris, quæ priori illi similes & similiter posita à lateribus rectū angulum continentibus describuntur.

Theorema 22. Propositio 32.

Si duo triangula, quæ duo latera duobus lateribus proportionalia habeant, secundum

vnum angulum compo-
 sita fuerint, ita ut homo-
 loga eorum latera sint e-
 tiam parallela, tum reli-
 qua illorum triangulo-
 rum latera in rectam li-
 neam collocata reperi-
 rentur.

Theorema 23. Propositio 33.

In æqualibus circulis anguli eandem habent
 rationē, cum ipsis peripherijs in quibus in-
 sistunt, siue ad centra siue ad peripherias cō-
 stituti,
 illis in-
 sistant
 peri-
 pher-
 ijs. In
 supor-
 verò &
 secto-
 res q̄ p̄
 pe qui
 ad cé-
 tra cō-
 stitūt.

ELEMENTI VI. FINIS.

EVCLIDIS ELEMENTVM SEPTIMVM.

DEFINITIONES.

1.

VNtas, est secundū quam entium quod,
que dicitur.

2.

Numerus autem, ex vnitatibus composita
multitudo.

3.

Pars, est numerus numeri minori maioris,
cùm minor metitur maiorem.

4.

Partes autem, cùm non metitur.

5.

Multiplex verò, maior minoris, cùm maio-
rem metitur minor.

6.

Par numerus est, qui bifariam nō diuiditur.

7.

Impar verò, qui bifariam nō diuiditur: vel,
qui vnitate differt à pari.

8.

Pariter par numerus est, quem par nume-
rus metitur per numerum parem.

9. Pari-

9.

Páriter autem ímpar, est quem par numerus metitur per numerum ímparem.

10.

Ímpariter verò ímpar numerus, est quem ímpar numerus metitur per numerum ímparem.

11.

Primus numerus, est quem vñitas sola metitur.

12.

Primi inter se numeri sunt, quos sola vñitas mensurā communis metitur.

13.

Compositus numerus est, quem numerus quispiam metitur.

14.

Compositi autē inter se numeri sunt, quos numerus aliquis mensura communis metitur.

15.

Numerus numerum multiplicare dicitur, cum toties compositus fuerit is, qui multiplicatur, quot sunt in illo multiplicante vñitates, & procreatus fuerit aliquis.

16.

Cùm autem duo numeri mutuò sese multiplicantes quempia faciunt, qui factus erit plenus appellabitur, qui verò numeri mutuò sese multiplicarint, illius latera dicentur

15. Cùm

17.

Cum vero tres numeri mutuo se se multiplicantes quempiam faciūt, qui procreatus erit solidus appellabitur, qua autem numeri mutuo se se multiplicarint, illius, latera dicentur.

18.

Quadratus numerus est, qui equaliter et qualiter: vel, qui a duabus et equalibus numeris continetur.

19.

Cubus vero, qui a tribus et equalibus et qualiter: vel, quia tribus et equalibus numeris continetur.

20.

Numeri proportionales sunt, cum primus secundi, & tertius quarti et quem multiplex est, ut eadem pars, vel eadem partes.

21.

Similes plani & solidi numeri sunt, qui proportionalia habent latera.

22.

Perfectus numerus est, qui suis ipsis partibus est et qualis.

Theorema 1. Propositio 1.

Duobus numeris in et equalibus propositis,

EV CLIT. ET CLEM. GEOM.
tis, si detrahatur semper minor.
de maiore, alterna, quadam de-
tractione; neque reliquus vn-
quam metiatur præcedentem
quo ad assumpta sit vnitas: qui
principio propositi sunt nume-
ri primi inter se erunt.

A : H : C : F : G :

B D E A

Problema 1. Pro- A : C
positio 2. E

Duobus numeris datis non : E : E
primis inter se, maximā eq- : : :
sū cōmūnē mēsurā reperire, B D B D

Problema 2. Pro- : : : :
positio 3. A B C D E

8 6 4 2 3

Tribus numeris da- : : : :
tis non primis inter A B C D E F
se, maximam eorum 8 13 8 6 2 3
cōmūnē mēsurā reperire.

Theorema 18. Pre- C :
positio 8. F

Omnis numerus cuiuscq;
numeri minor maioris
aut par est, aut partes.

C C : E

A B B B D
12 7 6 9 3

Theo.

Theorema 3. Propo-

positio 5.

Si numerus numeri par fuerit, & alter alterius eadem pars G & simul vterque vtriusque simul eadem pars erit, quæ simul eadem pars est, quæ vñus est vñius.

C	:	F
H	:	H
C	:	C
B	:	8
D	:	
A	:	E
21	:	H
11	:	D
8	:	F
12	:	D
6	:	E
9	:	H
8	:	G
12	:	C

Theor. 4. Propo. 6.

Si numerus sit numeri par B tes, & alter alterius eadem partes, & simul vterque vtriusque simul eadem par tes erint, quæ sunt vñus vñius.

B	:	E
H	:	H
D	:	D
F	:	F
D	:	D
E	:	E
H	:	H
G	:	G
C	:	C
	:	
12	:	D
12	:	E
6	:	H
9	:	G
8	:	C
12	:	
6	:	

Theorema 5. Propo-
positio 7.

Si numerus numeri eadem si pars quæ detractus detracti, & reliquus reliqui eadem pars erit, quæ totus est totius.

Theorema 6. Propo-
positio.8.

Si numerus numeri eadem sint partes quæ detractus detracti & reliquus reliqui eadem partes erunt, quæ sunt totus totius.

G.M.K.N.H.

B	:	
E	:	
A	:	
6	:	
D	:	
H	:	
F	:	
C	:	
	:	
12	:	D
12	:	E
6	:	H
9	:	F
8	:	C
12	:	
6	:	
9	:	
8	:	
12	:	
6	:	

Theorema 7. Propositio 9.

Si numerus numeris pars
sit, & alter alterius eadem
pars, & vicissim quæ pars
est vel partes primus ter-
tij, eadem pars erit eadem A
partes, & secundus quarti. 4

C
G
B
D
E
F
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Theorema 8. Propositio 10.

Si numerus numeri par-
tes sint, & aliter alterius
eadē partes, etiam vicis-
sim quæ sunt partes aut G
pars primus tertij, eadem
partes erūt vel pars & se- A
cundus quarti. 4 6 10. 18

E
H
G
D
F
C
D
F
B
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
ZTheorema 9. Pro-
positio 11.

Si quemadmodum se habet totus
ad totum, ita detractus ad detra-
ctum, & reliquias ad reliquum ita
habebit ut totus ad totum.

F
E
A
C
B
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Theorema 10. Propositio 12.

Si sint quocunque num-
eri proportionales; quem-
admodum se habet unus ante- 9 6 3 2
cedentium ad unum sequentium, ita se
habe-

habebunt omnes antecedentes ad omnes consequentes.

Theorema 11. Propositio 13.

Si quatuor numeri sint : : :
proportionales, & vicis- A B C D
sim proportionales erūt. 12 4 9 3

Theorema 12. Propositio 14.

Si sint quotcunque : : : : :
numeri, & alijs illis A B C D E F
æquales multitudi- 12 6 3 8 4 2
ne, qui bini sumantur, & in eadem ratione
stiam ex æqualitate in eadem ratione e-
runt.

Theorema 13. Propositio 15.

Si vnitas numerum quâ-
piam metiatur, aliter vero
nummerus aliud quendam
nummerū æquè metiatur,
& vicissim vnitas tertium
nummerū æquè metietur, A B D
atque secundis quartum. 1 3 6

Theorema 14. Propo-
sition 16.

Si duo numeri mu-
tuò sese multiplicá-
tes faciant aliquos E A B C D
qui ex illis geniti fuerint, inter se æquales
erunt.

H Theor-

Theorema 15. Propositio 17.

Si numerus duos numeros multiplicans faciat aliquos, qui ex illis procreaverunt, et adem rationem habebunt quam multiplicati.

Theorema 16. Propositio 18.

Si duo numeri numerum quempiam multiplicantes faciant aliquos, geniti ex illis eandem habebunt rationem, quam qui illum multiplicarunt.

Theorema 17. Propositio 19.

Si quatuor numeri sint proportionales, ex primo & quarto sit, æqualis erit ei qui ex secundo & tertio: & si qui ex primo & quarto sit numerus æqualis sit ei qui ex secundo & tertio, illi quatuor numeri sint proportionales.

A B C D E F G
6 4 3 2 12 12 18

Theorema 18. Propositio 20.

Si tres numeri sint proportionales, qui ab extremis continetur, æqualis est ei qui à me-

die

dio efficitur. Et si qui ab ex-
tremis continetur æqualis sit A.
et qui à medio describitur, il-
li tres numeri proportiona-
les erunt.

B	C
6	4

6

Theorema Prop.
atio 21.

Minimi numeri omniū,
qui eandem cum eis ratio
nem habēt, equaliter me-
tiuntur numeros eandem
rationem habentes, maior
quidem maiorem, minor
verò midorem.

L	H
E	A
3	8
4	6

Theorema 20. Propositio 22.

Si tres sint numeri & alij multitudine illis
æquales, qui bini sumantur & in eadem ra-
tione, sit autem perturbata eorum propor-
tio, etiam ex æ-
qualitate in ea-
dem ratione e-
runt

:	:	:	:	:	:
A	B	C	D	E	F
6	4	3	12	8	6

Theorema 21. Propositio 23.

Primi inter se numeri minimi sunt omniū
eandem cum eis ra-
tionem habentium.

:	:	:	:	:
A	B	E	C	D

5	6	2	4	3
H	2			

Theor.

Theorema 22. Propositio 24.

Minimi numeri omni-
um eandem cum eis ra-
tionem habentium, pri-
mus sunt inter se.

A B C D E
7 6 4 3 2

Theorema 23. Propositio 25.

Si duo numeri sint primi inter se, qui alter
utrum eorum metitur
numeris, is ad reliquum
primus erit.

A B C D
6 7 3 4

Theorema 24. Propositio 26.

Si duo numeri ad quem-
piam numerum primi
sint, an eundem primus B
is quoque futurus est,
qui ab illis productus
fuerit.

A C D E F
5 5 5 3 2

Theorema 25. Pro-

positio 27.

Si duo numeri primi sint in-
ter se, quae ab unius eorum gignen-
tur ad reliquum primus erit.

B C D
7 6 3

Theorema 26. Propositio 28.

Si duo numeri ad duos numeros ambo ad
utrumque primi sint,
& qui ex eis gignen-
tur, primi inter se e-
sunt.

A B E C D F
3 5 15 2 4 8

Theore-

Theorema 27. Propositio 29.

Si duo numeri primi sint inter se, & multiplicans uterque se ipsum procreet aliquem, qui ex iis producti fuerint, primi inter se erunt. Quod si numeri initia propositi multiplicantes eos qui producti sunt, effecerint aliquos, hi quoque inter se primi erunt, & circa extremos idem : ? : : :
Hoc semper eueniet. A C E B D F

3 6 27 4 16 63

Theorema 28. Propositio 30.

Si duo numeri primi sunt inter se, etiam simul uterque ad utrumque illorum primus erit. Et si simul uterque ad unum aliquem eorum primus sit etiam qui initio positi sunt numeri, : : : primi inter se sunt erunt. A B D

7 5 4

Theorema 29. Propositio 31.

Omnis primus numerus ad omnem numerum quem non metitur, primus est. A B C

7 10 5

Theorema 30. Propositio 32.

Si duo numeri sese mutuo multiplicantes faciant aliquem, hunc autem ab illis productum metiatur primis quidam numerus, is alterum etiam metitur eorum qui initio positi erant.

A B C D E
3 6 12 3 4

H 3

Theo-

90 EUCLID. ELEMENTA GEOM.

Theorema 31. Propositio 33.

Omnem compositum numerum aliquis primus metietur. A B C

27 9 3

Theorema 32. Propositio 34.

Omnis numerus aut primus est, : : :
aut cum aliquis primus metitur. A A

3 6 3

Problema 3. Propo-
sitio 35.

Numerus datis quotcunque, reperire minima-
mos omnium qui eandem cum illis ratio-
nem habeant.

:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
A	B	C	D	E	F	G	H	K	I	M		
6	8	12	3	3	4	6	2	3	4	3		

Problema 4. Pro-
positio 36.

B												
A	C		D		E		F					
7	12		8		4		5					

Duobus numeris
dati reperire que
illi minimum me-
tiantur numerum.

A												
F	E	C	D	G	H							
6	9	12	9	2	3							

Theo-

Theorema 33. Propositio 37.

Si duo aumerit numerum
quempiam metiantur, &
minimus quem illi meti-
untur eundum metietur.

$$\begin{array}{ccccc} A & B & E & C \\ 2 & 3 & 6 & 12 \end{array}$$

Problema 5. Pro-
positio 38.

Tribus numeris da-
tis reperire quem
minimum numerū
alli metiantur.

$$\begin{array}{ccccc} A & B & C & D & E \\ 3 & 4 & 6 & 12 & 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccccc} A & B & C & D & E & F \\ 3 & 6 & 8 & 12 & 24 & 16 \end{array}$$

Theorema 34. Propositio 39.

Si numerum quispiam numerus metiatur,
mensus partem habe-
bit metienti cogno-
minem.

$$\begin{array}{ccccc} A & B & C & D \\ 12 & 4 & 3 & 1 \end{array}$$

Theorema 35. Propositio 40.

Si numerus partem habuerit quamlibet, il-
lum metietur numeru-
parti cognominis.

$$\begin{array}{ccccc} A & B & C & D \\ 8 & 4 & 2 & 1 \end{array}$$

Problema 6. Propositio 41.

Numerum reperire,
qui minimus cum
sit, datas habeat par-
tes.

$$\begin{array}{ccccc} A & B & C & G & H \\ 2 & 3 & 4 & 12 & 10 \end{array}$$

Elementi septimi finis.

EVCLIDIS ELEMENTVM OCTAVVM.

Theorema 1. Propositio 1.

Si sunt quotcunq; numeri deinceps proportionales, quorum extremi sint inter se, primi, minimi : : : : : : : :
sunt A B C D E F G H
omnium 8 12 18 27 6 8 12 18
eandem cum eis rationem habentium.

Problema 1. Propositio 2.

Numerus reperire deinceps proportionales minimos quotcunque iusserrit quispiam in data ratione.

A B C D E F G H K
: : : : 4 2 12 16 27 36 49 64

Theorema 2. Propositio 3.

Conuersa primæ.

Si sint quatcunq; numeri deinceps proportionales minimi habentium eandem cum eis rationes, illorum extremi sunt inter se primi.

A B C D E F G H K L M N O
7 16 48 64 3 4 9 12 16 27 36 48 64

Proble-

LIBER VIII.

Problema 3. Propositiō 4.

Rationibus datis quotcunque in minimis numeris reperire numeros deinceps minimos in datis rationibus.

Theorema 3. Proposition 5.

Plani numeri rationem inter se habent ex lateribus compositam.

A	L	B	C	D	E	F	G	H	K
18	22	32	3	6	4	8	9	12	16

Theorema 4. Propositio 6.

Si fint
quotli-
bet nu-
meride-
incens.

A	B	C	D	E	F	G	H
6	24	36	54	82	4	6	2

proportionales, primus autem secundum
non metiatur, neque aliis quispiam ullum
metietur.

Theorema 5. PRO-

positio 7.

Si sint quotcunque numeri deinceps proportionales, primus autem extre-
mum metiatur, is etiam se-
cundum metietur.

A	B	C	D
4	6	12	24

Theorema 6. Propositio 8.

Si inter duos numeros medij continui pro-
portione indicant numeri, quot inter eos
medij continua proportione incidunt nu-
meri, tot & inter alios eandem cum illis ha-
bentes rationem medij continua propor-
tione incident.

⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮		
A	C	D	B	G	H	K	L	C	M	N	F
4	9	27	81	1	3	9	27	2	6	18	54

Theorema 7. Propositio 9.

Si duo numeri sunt inter se primi, & inter
eos medij continua proportione incidat nu-
meri, quot inter alios medij continua pro-
portione incidunt numeri, totidem et inter
utrumque eorum ac unitatem deinceps me-
dij continua proportione incident.

⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮			
A	M	H	E	F	N	C	K	X	G	D	L	O	I
27	27	9	36	3	36	1	12	48	4	48	15	64	6

Theo

Theorema 8. Proposition 10.

Si inter duos numeros & unitatem continuae proportionales incident numeri quot inter utrumque ipsorum & unitatem deinceps medij continua proportione A : 27 : K : L ;
 incidunt numeri, totidem E 36 H 48 : B
 & inter illos 9 D 12 F 16 64
 medij continua proportione incident.

Theorema 9. Proposition 11.

Duorum quadratorum numerorum unus medius proportionalis est numerus: & quadratus ad quadratum duplicatam habet lateris ad latum rationem.

$$\begin{array}{ccccc} \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ A & C & E & D & B \\ 9 & 3 & 12 & 4 & 16 \end{array}$$

Theorema 10. Proposition 12.

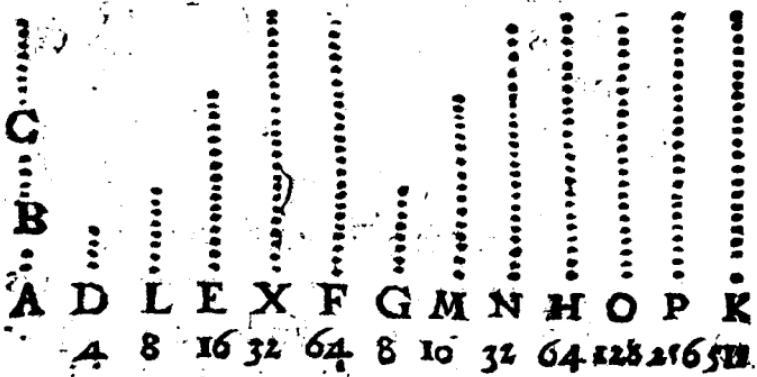
Duorum cuborum numerorum duo medij proportionales sunt numeri, duo medij cubum triplicatam habent lateris ad latum rationem.

$$\begin{array}{cccccccc} \vdots & \vdots \\ A & H & K & B & C & D & E & F & G \\ 27 & 26 & 48 & 64 & 3 & 4 & 9 & 12 & 16 \end{array}$$

Theo-

Theorema ii. Propositio 13.

Si sint quotlibet numeri deinceps proportionales & multiplicans quisque seipsum faciat aliquos, qui ab illis producti fuerint, proportionales erunt, & si numeri primū positi ex suo in prōcreatos ductu faciant aliquo, ipsi quoque proportionales erunt.

Theorema i2. Propositio 14.

Si quadratus numerus quadratum numerū metiatur, & latus vnius metietur latus alterius. Et si vnius : : : : quadrati latus metiatur latus alterius, 9 12 16 8 4 & quadratus quadratum metietur.

Theorema i3. Propo-

sitio 15.

Si cubus numerus cubum numerum metiatur, & latus vnius metietur alterius latus. Et si latus vnius cibi latus alterius metiatur,

tum

tum cubus cubum metietur.

A	H	K	B	C	D	E	F	G
8	16	28	64	2	4	4	8	16

Theorema 4. Propositio 16.

Si quadratus numerus quadratum numerum non metiatur, neque latus vnius metietur alterius latus. Et si latus vnius quadrati non metiatur latus alterius, neq; quadratus quadratum metietur.

A	B	C	D
9	16	3	4

Theorema 5. Propositio 17.

Si cubus numerus cubum numerū non metiatur, neque latus vnius latus alterius metietur. Et si latus cubi alicuius latus alterius non metiatur, neque cubus cubum metietur.

A	B	C	D
8	17	9	11

Theorema 6 Propositio 8.

Duorum similium planorum numerorum vnuis medius proportionalis est numerus, & planus, ad planum duplicata in habet literis homo. logie

A	G	B	C	D	E	F
12	18	27	2	6	3	9

EVCLID. ELEMENT. GEOM.
logi ad latus homologum rationem.

Theorem 17. Propositio 19.

Inter duos similes numeros solidos, du
medij proportionales incident numeri
& solidus ad similem solidum triplicatam
rationem habet lateris homologi ad latu
homologum.

⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
A	N	X	B	C	D	E	F	G	H	K	M	L	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
8	12	18	27	2	2	2	3	3	3	3	4	6	9	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮

Theorem 18. Propo
sitio 20.

Si inter duos numeros unus medius prop
tionalis incidat numerus similes
planii erunt illi A C B D E F G
numeri. 18 24 33 3 4 6 8

Theorem 19. Propo
sitio 21.

Si inter duos numeros duo medij prop
tionales incidat numeri, similes solidi sun
t illi numeri.

⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
A	C	D	B	E	F	G	H	K	L	M	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
27	36	44	64	9	12	16	3	3	3	3	4	6	8	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮

Theo

Theorema 20. Propositio 22.

Si tres numeri deinceps sint proportionales, primus autem sit quadratus; & tertius quadratus erit.

A B D
9 15 25

Theorema 21. Propositio 23.

Si quatuor numeri deinceps sint proportionales, primus autem sit cubus; & quartus cubus erit.

A B C D
8 12 18 27

Theorema 22. Propositio 24.

Si duo numeri rationem habeant inter se, quam quadratus numerus ad quadratum numerum, primus autem sit quadratus erit, & secundus quadratus erit.

A B C D
4 6 9 16 34 36

Theorema 23. Propositio 25.

Si numeri duo rationem inter se habeant, quam cubus numerus ad cubum numerum, primus autem cubus sit, & secundus cubus erit.

A E F B C D
8 12 18 2. 64 95 140

Theo-

Theorema 24. Pro-
positio 26.

Similes plani numeri rationem inter se ha-
bent, quam quadratus numerus ad quadratum
nemurum,

Theorema 25. Propo-

sitio 27.

Similes solidi numeri rationem habent in-
ter se, quam cubus numerus ad cubum nu-
merum.

A C D B E F G H
36 24 16 54 8 12 18 47

M N K L A

ELEMENTI VII. FINIS.

EV.

Apprendi Elementi memorare et libetum id
exponere, sed obligatur non dicitur quod
separari auctoritate est auctoritate.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

EVCLIDIS ELEMENTVM NON V.M.

Theorema 1. Propositio 1.

Si duo similes plani numeri mutuò sese
multiplantes quēdam : : : : :
procreent, A E B D C
productus 4 6 9 16 24 36
quadratus.

Theorema 2. Propositio 2.

Si duo numeri mutuò sese multiplicantes
quadratum faciant, illi simili- : : : : :
les sunt plani. A B D C
4 6 9 18 36

Theorema 3. Propo- sitio 3.

Si cubus numerus seipsum multiplicans pro-
creet ali- : : : : :
quē, pro- vni D D A B
ductus cu fas 3 4 8 16 32 64
bus erit.
I The.

Theorema 4. Propositio 4.

Si cubus numerus cubū : : :
 numerum multiplicans : : : A B D C
 quendam procreet, pro- : : : 8 27 64 216
 creatus cubus erit.

Theorema 5. Propositio 5.

Si cubus numerus numerum quendam mul- : : :
 tiplicans cubum pro- : : : A B C D
 creet, & multiplica- : : : 27 64 729 17 18
 tus cubus erit.

Theorema 6. Propositio 6.

Si numerus seipsum : : :
 multiplicans cubum : : : A B C
 procreet, & ipse cu- : : : 27 729 19683
 bus erit.

Theorema 7. Propositio 7.

Si compositus numerus quendam numerū : : : :
 multiplicans quem- : : : A B C D E
 piam procreet, pro- : : : 6 8 48 2 3
 ductus solidus erit.

Theorema 8. Propositio 8.

Si ab vnitate quotlibet numeri deinceps p-
 portionales sint, tertius ab vnitate quadra-
 tus est, & vnum intermitentes omnes:qua-
 tus autem cubus, & duobus intermissis om-

L E B E R IX.

103

nes: septimus vero cubus simul & quadratus, &
quinque vni: A B C D E F
intermit-tas 3 9 27 81 243 729
sis omnes

Theorema 9. Propositio 9.

Si ab unitate sint
quotcunque numeri: deinceps
proportionales,
sit autem quadratus is, qui unitate
sequitur, & reli-
qui omnes qua-
drati erunt. Quod
si qui unitatem
sequitur cubus
sit, & reliqui om-
nes cubi erunt.

$$\begin{array}{r}
 531441 \quad F \quad 731969 \\
 \hline
 59040 \quad E \quad 531441 \\
 \hline
 6561 \quad D \quad 59049 \\
 \hline
 723 \quad C \quad 6561 \\
 \hline
 81 \quad B \quad 729 \\
 \hline
 9 \quad A \quad 81 \\
 \hline
 0 \\
 \hline
 \text{unitas.}
 \end{array}$$

Theorema 10. Propositio 10.

Si ab unitate numeri quotcunque propor-
tionales sint, non sit autem quadratus is qui
unitatem o : : : : : :
sequitur, Vni:
neq; alias tas.
vllus qua-
dratus erit, demptis tertio ab unitate ac om-
nibus

124 EUCLID. ELEMENT. GEOM.
nibus vnam intermittentibus. Quod si qui
vnitatem sequitur, cubus non sit, neque al-
lius ullus cubus sit, demptis quarto ab u-
nitate ac omnibus duos intermittentibus.

Theorema 11. Propositio 11.

Sifib vnitate numeri quotlibet deinceps
proportionales sint, minor maiorem meti-
tur per quempiam corum qui in pro-
portionalibus sunt numeris.

A B C D E
1 2 4 8 16

Theorema 12. Propo- sitio 12.

Si ab vnitate quotlibet numeri sint propor-
tionales, quo primorum numerorum vlti
mū metiuntur, totidem & cum qui vnitati
proximus est, metiuntur.

Vni-	A	B	C	D	E	H	G	F
sas.	4	16	64	256	z	8	32	128

Theorema 13. Propo- sitio 13.

Si ab vnitate sint quotcunque numeri dein-
ceps proportionales, primus autem sit qui
vnitatem sequitur, maximū nullus alias me-
tietur,

tetur, ijs exceptis qui in proportionalibus
sunt numeris.

Unit.
cas.

A B C D E H G F

Theorema 14. propositio 14.

Si minimum numerum primi aliquot nu-
meri metiatur, nullus aliis numeris
primus ilsum me-
tiatur ijs, exceptis
qui primo metiun-
tur.

42 2 3 6

Theorema 15. propositio 15.

Si tres numeri
deinceps pro-
portionales sint
minimi, eadem
cum ipsis habé-
tium rationem,
duo quilibet
compositi ad
tertium primi
erunt.

9

16

12

9

16

12

9

16

12

9

12

9

12

9

A

9

F

3

C

16

12

B

A

C

B

D

I 3

Theo-

Theorema 16. Propositio 16.

Si duo numeri sint inter se primi, non se habebit quæ admodum primus ad secundum, ita secundus ad quam alium.

:	:	
:	:	
A	B	C
5	8	

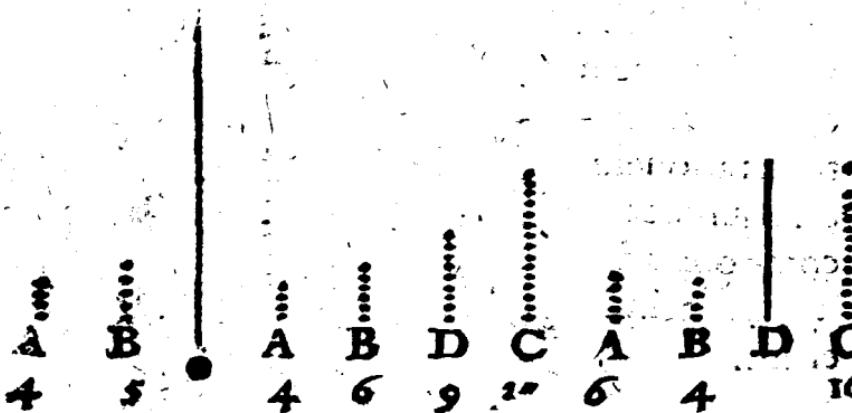
Theorema 17. Propositio 17.

Si sint quotlibet numeri deinceps proportionales, quorum extremi sint inter se primi, non erit quæ admodum primus ad secundum, ita ultimus ad quempiam alium.

A	B	C	D	E
8	12	16	27	

Theorema 18. Propositio 18.

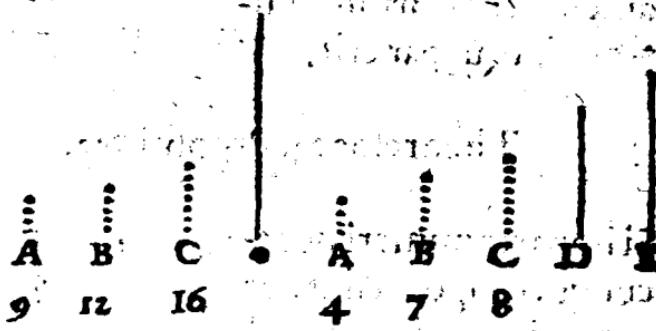
Duobus numeris datis, considerare noscitur tertius illi inueniri proportionalis.

Theo

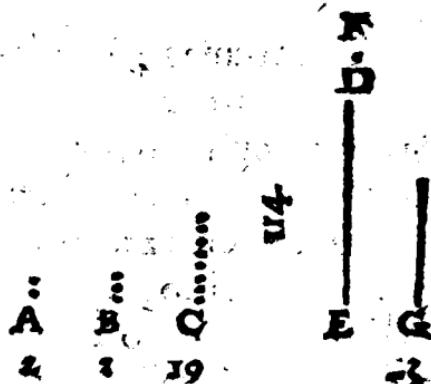
Theorema 19. Propositio 19.

Tribus numeris datis, considerare possitne
quartus illis reperi proportionalis.

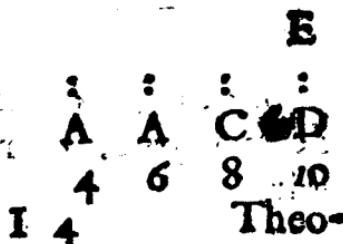
Theorema 20. Propositio 20.

Primi numeri
plures sunt qua-
cunque proposi-
ta multitudine
primorum nu-
merorum.

Theorema 21. Propositio 21.

Si pares numeri quo-
libet compositi sint,
totus est par.

Theo-

Theorema 22. Propositio 22.

Si impares numeri quotlibet compositi sint, sit autem par illorum multitudo, totus par erit.

A	B	C	D
5	9	7	3

Theorema 23. Propositio 23.

Si impares numeri quotcunq; compositi sint, sit autem impar illorū multitudo, & totus impar erit.

A	B	C	D
5	7	8	1

Theorema 24. Propositio 24.

Si de pari numero par detractus sit, & reliquus par erit.

6	4
---	---

Theorema 25. Propositio 25.

Si de pari numero impar detractus sit, & reliquus impar erit.

8	1
---	---

Theorema 26. Propositio 26.

Si de impari numero impar detractus sit, & reliquus par erit.

6	1
---	---

Theore-

Theorema 27. Propo-

fitio 27.

Si ab impari numero par abla- A D C
tus sit, reliquus impar erit. I 4 4

Theorema 28. Propo-

fitio 28.

Si impar numerus parem A B C
multiplicas, procreat quem- 3 4 21
piam, procreatus par erit.

Theorema 29. Propo-

fitio 29.

Si impar numerus imparē nu- : : :
merum multiplicans quen- A B C
dam procreat, procreatus im- 3 5 15
par erit.

Theorema 30. Pro-

positio 30.

Si impar numerus parem multo
merum metiatur, & illius A C B
dimidiam metietur. 3 6 18

Theorema 31. Pro-

positio 31.

Si impar numerus ad nu- : : :
merum quempia primus fit & ad alius duplum pri- A B C D
mus erit. 7 8 16

Theorema 32. Propo-
sitio 32.

Numerorum qui à vni-
binario dupli sunt, tas. A B C D
vnusquisq; pariter 2 4 8 16

Theorema 33. Propo-
sitio 33.

Si numerus dimidiū impar habeat,
pariter impar est tantum.

A 20

Theorema 34. Propo-
sitio 34.

Si par numerus nec sit dupli à bina-
rio, nec dimidium impar habeat, pa-
riter par eum, & pariter impar.

A 20

Theorema 35. Propo-
sitio 35.

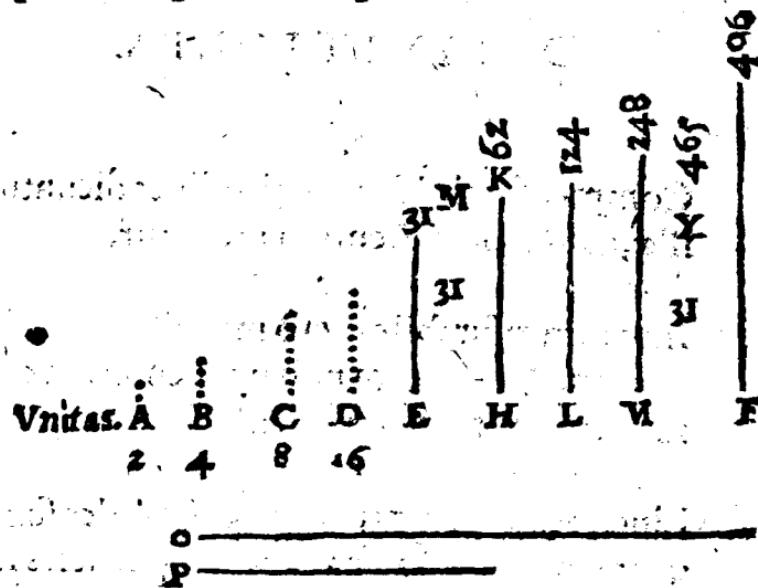
Si sint, quotlibet numeri
deinceps proportionales,
detrahantur autem de secú-
do & ultimo æquales ipsi
primo, erit quemadmodū
secundi excessus ad primū, D
ita ultimi excessus ad om- 4 4
nes qui ultimū antecedunt.

C 4 G B D E 16 16

Theo-

Theorema 15. propositio 16.

Si ab unitate numeri quotlibet deinceps expositi sunt in duplice proportione quoad totus compositus primus factus sit, isque totus in ultimum multiplicatus quempiam procreet, procreatus perfectus erit.

ELEMENTI IX. FINIS.

EV.

ii

EVCLIDIS ELEMENTVM DECIMVM. DEFINITIONES.

1.

Commensurabiles magnitudines dicuntur illæ, quas eadem mensura metietur.

2.

Incommensurabiles vero magnitudines dicuntur, hæ quarum nullam mensuram communem contingit repetiri.

3.

Lineæ rectæ potentia commensurabiles sunt, quarum quadrata una eadem superficies siue area metitur.

4.

Incommensurabiles vero lineæ sunt, quarum quadrata, quæ metiatur area communis, repetiri nulla potest.

5.

Hæc cum ita sint, ostendi potest quod quantumunque linea recta nobis proponatur, existunt etiam aliæ lineæ innumerabiles eidem commensurabiles, aliæ item incommensurabiles, hæ quidem longitudine & potentia:

ia, illa verò potentia tantum. Vocetur igitur linea recta, quanta cum proponatur, id est rationalis.

6.

Linea quodq; illi ἡγήτη com mensurabiles siue longitudine & potentia, siue potentia tantum, vocentur & ipsæ ἡγήται, id est rationales.

7.

Quæ verò lineæ sunt incommensurabiles illi τὴν ἡγήτην, id est primo loco rationali, vocentur ἀλογοι, id est, irrationales.

8.

Et quadratum quod linea proposita describitur, quam ἡγήτην vocari volumus, vocentur ἡγήτοι.

9.

Et quæ sunt huic commensurabilia, vocentur ἡγήται.

10.

Quæ verò sunt illi quadrato ἡγήται scilicet incommensurabilia, vocentur ἀλογα, id est, surda.

11.

Et lineæ quæ illa, incommensurabilia describunt, vocentur ἀλογοι. Et quidam se illa incommensurabilia fuerint quadrata, ipsa eorum latera vocabuntur ἀλογοι lineæ, quod si quadrata quidem non fuerint, verum aliæ quæpiam superficies siue figuræ rectilineæ, tunc

114 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
tunc vero linea illæ quæ describunt quadrata æqualia figuris rectilineis, vocentur
diagones.

Theorema 1. Propositio 1.

Duabus magnitudinibus inæqualibus propositis, si de maiore detrahatur plus dimidio, & rursus de residuo iterum detrahatur plus dimidio, idque semper fiat: relinquetur quædam magnitudo minor altera minore ex duabus propositis.

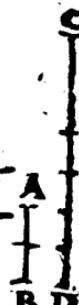

Theorema 2. Propositio 2.

Duabus magnitudinibus propositis inæquilibus, si detrahatur semper minor de maiore alterna quadam detractione neque residuum unquam metiatur id quod ante se metiebatur, incomensurabiles sunt illæ magnitudines.

Problema 1. Propo-
sitio 3.

Duabus magnitudinibus commensurabilibus datis, maximam ipsarum communem mensuram reperire.

Proble-

Problema 2. Propo-
sitio 4.

Tribus magnitudinibus commen-
surabilibus datis, maximam ipsarū
communem mensuram reperire.

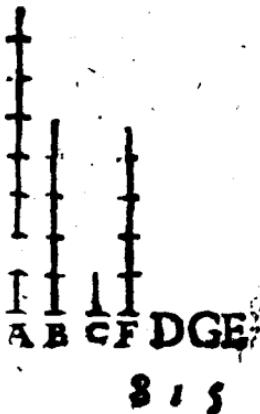
Theorema 3 Pro-
positio 5.

Commensurabiles magnitudi-
nes inter se proportionē eam
habent, quam habet numerus
ad numerum.

Theorema 4. Propo-
sitio 6.

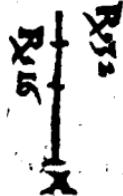
Si due magnitudines pro-
portionem eam habent in-
ter se quam numerus ad
numerum, commensura-
biles sunt illæ magnitudi-
nes.

Theore-

Theorema 5. Propo-
sitio 7.

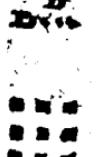
Incommensurabiles magnitu-
dines inter se proportionem
non habent, quam numerus ad
numerum.

Theorema 6. Pre-
positio 8.

Si duæ magnitudines inter
se proportionem nō habet
quam numerus ad nume-
rum, incommensurabiles illæ sunt magni-
tudines.

Theorema 7. Pre-
positio 9.

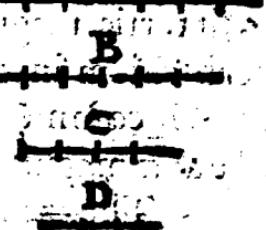
Quadrata, quæ describuntur à rectis lineis
længitudine cōmen-
surabilibus, inter se
proportionem ha-
bet quam numerus
quadratus ad alium
numerum quadra-
tu. Et quadrata ha-
bentia proportionē
inter se quam quadratus numerus ad nume-
rum quadratum, habent quoque latera lon-
gitudine cōmensurabilia. Quadrata verò
que

LIBER X. 119
quæ describuntur à lineis longitudine in-
cōmensurabilibus proportionē non habent
inter se; quam quadratus numerus ad nu-
merum aliū quadratum. Et quadrata non
habentia proportionem inter se quam nu-
merus quadratus ad numerum quadratum;
neque latera habebunt longitudine cō-
mensurabilitā.

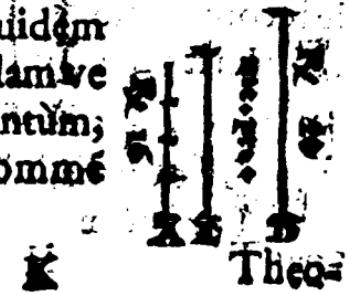
Theorema 8. Propositio 10.

Si quatuor magnitudines fuerint propor-
tionales, prima verò secunda fuerit cōmen-
surabilis, tertia quoque
quartæ cōmētūfabilis
erit, quid si prima secú-
la fuerit incomensu-
rabilis, tertia quoque
quartæ incomensu-
rabilis erit.

Problema 3. Propositio 11.

Propositæ lineæ rectæ (quæ p̄bly vocari
iximus) reperiæ duas lineas rectas incom-
mensurabiles, hanc quidem
longitudine tantum, illam ve-
d non longitudine tantum;
etiam potentia incomme-
nabilis.

Theorema 6. Pro
positio 12.

Magnitudines quæ eidem mag-
nitudini sunt commensurabiles,^{A C B}
inter se quoque sunt commen-^{D E F}
surabiles.^{G H I}

3H...
2K..

4L...

Theorema 10. Propositio 13.

Si ex duabus magnitudinibus
hæc quidem commensurabi-
lis sit tertię magnitudini, illa
verò eidem incommensura-
bilis, incommensurabiles sunt
illæ dūæ magnitudines.

X

C

B

Theorema 11. Propositio 14.

Si duarum magnitudinum commensurabi-
lium altera fuerit incommensurabilis mag-
nitudine alteri, cupiam tertię, re-
liquę quoq; mag-
nitudo eidem ter-
tię incommensu-
rabilis erit.

Theorema 12. Propositio 15.

Si quatuor rectæ proportionales, fuerint
possit

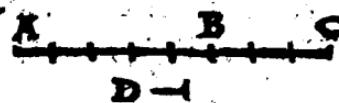
LIBR. II.

possit autem prima plusquam secunda tāto quantum est quadratum lineæ sibi commensurabilis longitudine: tertia quoq; potuerit plusquam quarta tanto quantum est quadratum lineæ sibi commensurabilis longitudini. Quòd si prima possit plusquam secunda quadrato lineæ sibi longitudine incommensurabilis: tertia quoque poterit plusquam quarta quadrato lineæ sibi incommensurabilis longitudine.

Theorema 13. Propositio 16.

Si duæ magnitudines commensurabiles componantur, tota magnitudo composita singulis partibus commensurabilis erit, quòd si tota magnitudo composita alterius parti commensurabilis fuerit, illæ duæ quoque partes cōmensurabiles erunt.

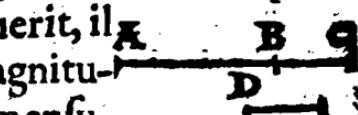

Theorema 14. Propositio 17.

Si duæ magnitudines incomensurabiles componantur, ipsa quoque tota magnitudo singulis partibus componentibus incomensurabilis erit. Quòd si tota alteri parti incomensurabilis fuerit, illæ quoque primæ magnitudines inter se incomensurabiles erunt:

K 2

Theo-

Theorema 15. Propositio 18.

Si fuerint duæ rectæ lineæ inæquales, & quartæ parti quadrati quod describitur in minore æquale parallelogrammum applicetur secundum maiorem, ex qua maiore tantum excurrat extra latus parallelogrammi, quantum est alterum latus ipsius parallelogrammi: si præterea parallelogrammum sui applicatione diuidat lineam illam in partes inter se commensurabiles longitudine, illa maior linea tanto plus potest quam minor, quantum est quadratum lineæ sibi commensurabilis longitudine. Quod si maior plus possit quam minor, tanto quantum est quadratum lineæ sibi commensurabilis longitudine, & præterea quartæ parti quadrati lineæ minoris æquale parallelogrammum applicetur secundum maiorem, ex qua maiore tantum excurrat extra latus parallelogrammi, quantum est alterum latus ipsius parallelogrammi parallelogrammum sui applicatione diuidit maiorem in partes inter se longitudine commensurabiles.

F E D

I

A

Theorema 16. Propositio 19.

Si fuerint duæ rectæ inæquales, quartæ atem parti quadrati lineæ minoris æquale parallelo-

parallelogrammorum secundum lineam maiorem applicetur, ex qua linea tantum excurrat extra latus parallelogrammi, quantum est alterum latus eisdem parallelogrammi; si parallelogrammum præterea sui applicatione diuidat lineam in partes inter se longitudine incommensurabiles, maior illa linea tanto plus posset quam minor quantum est quadratum lineæ sibi minori commensurabiles longitudine. Quod si maior linea tanto plus possit quam minor, quantum est quadratum lineæ incommensurabilis sibi longitudine: & præterea quartæ parti quadrati lineæ minoris æquale parallelogrammum applicetur secundum maiorem ex qua tantum excusat extra latus parallelogrammi, quantum est alterum latus ipsius: parallelogrammū sui applicatione diuidit maiorem in partes inter se incommensurabiles longitudine.

Theorema 17. Propositio 20.

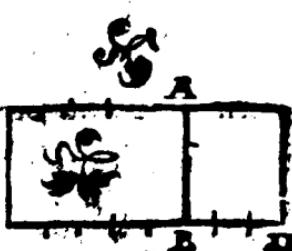
Superficies rectanguli contencta ex lineis rectas rationalibus longitudine commensurabilibus se-

EVCLID. ELEMENT. GEOM.
qundum vnum aliquem modum ex antedictis
est, rationalis est.

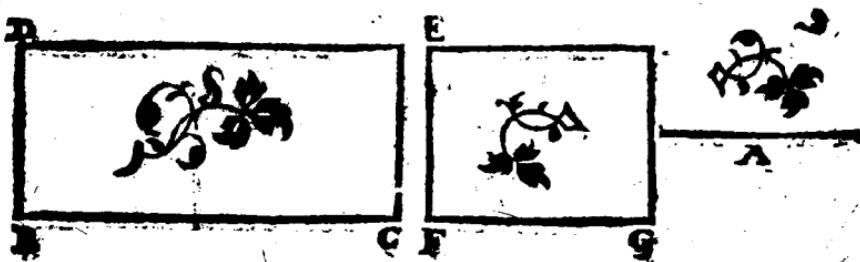
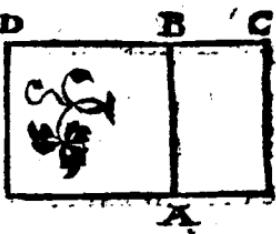
Theorema 38. Propositio 24.

Si rationale secundum li-
neam rationalem applica-
etur, habebit alterum la-
tus lineam rationalem &
comensurabilem longi-
tudine linea cui rationa-
le parallelogrammū ap-
plicatur.

Theorema 39. Propositio 56.

Superficies rectangula contenta duabus li-
neis rectis rationalibus
potentia tantum comen-
surabilibus, irrationalis
est. Linea autem quæ il-
lam superficiem potest,
irrationalis & ipsa est: vo-
cetur verò medialis dum

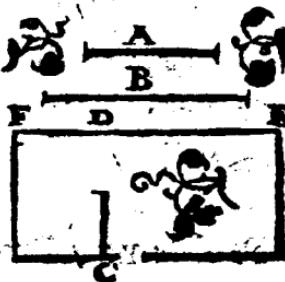

line

lineam rationalem, alterum latus est linea rationalis, & incommensurabilis longitudine linea secundum quam applicatur.

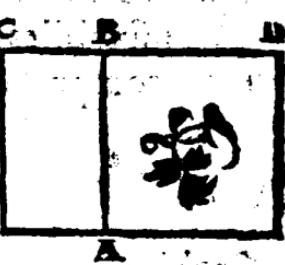
Theorema 21. Propositio 24.

Linea recta mediali commensurabilis, est ipsa quae media.

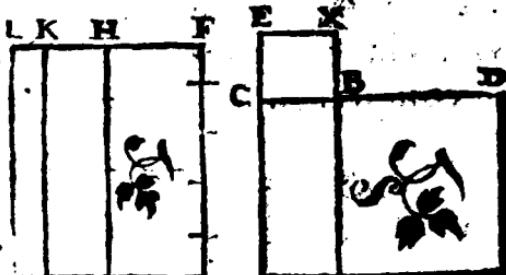
Theorema 22. Propositio 25.

Parallelogrammum rectangulum contentum ex lineis medialibus longitudine commensurabilibus, mediale est.

Theorema 33. Propositio 26.

Parallelogrammum rectangulum comprehensum duabus lineis medialibus potentia tantu commensurabilibus, vel NMG rationale est, vel mediale.

Theorema 24. Propositio 27.

Mediale

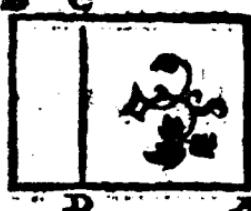
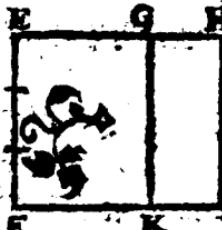
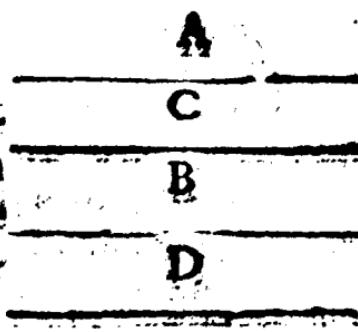
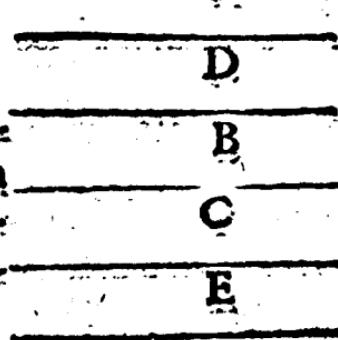
nō est ma-

ius quam

mediale

superficie

rationali,

Problema 4. Pro-
positio 28.Mediales linea*s* inue-
nire potentia tantum
commensurabiles ra-
tionale comprehen-
dentes.Problema 5. Pro-
positio 29.Mediales linea*s* inue-
nire potentia tantum
commensurabiles me-
dia*c*e comprehenden-
tes.

Pro-

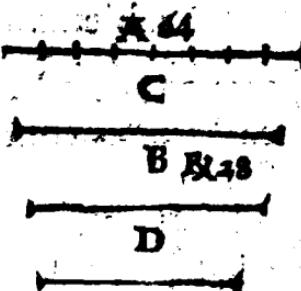
Problema 6. Propositio 30.

Reperire duas rationales potentia tantum commensurabiles huiusmodi, vt maior ex illis possit plus quam minor quadrato linea sibi commensurabilis longitudine.

Problema 7. Propositio 31.

Reperire duas lineas medialis potentia tantum commensurabiles rationalem superficiem continentes, tales inquam ut maior possit plus quam minor quadrato lineas sibi commensurabilis longitudine.

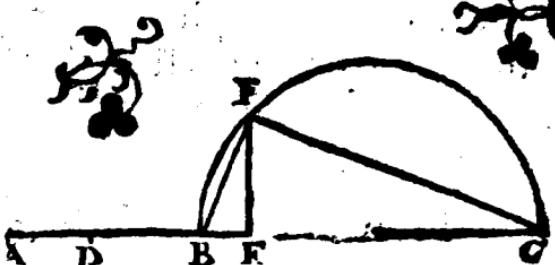

Problema 8. Propositio 32.

Reperire duas lineas mediales potentia tantum commensurabiles medialem superficiem continentes, huiusmodi vt maior plus possit quam minor quadrato lineas sibi commensurabilis longitudine.	<p>A</p> <hr/> <p>D</p> <hr/> <p>B</p> <hr/> <p>E</p> <hr/> <p>C</p> <hr/>
---	--

Problema 9. Propositio 33.

Reperire duas rectas potentia incommensurabiles, quarum quadrata simul addita faciant superficiem rationalem, parallelogrammum verò ex ipsis contentum sit mediale.]

Problema 10. Propositio 34.

Reperire lineas duas rectas potentia incomensurabiles conficientes compositum ex ipsisarum quadratis mediale, parallelogrammum verò ex ipsis contentum rationale.

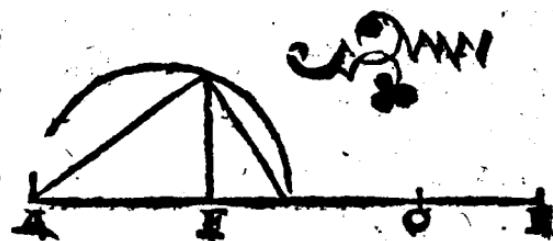

Problema 11. Propositio 35.

Reperire duas lineas rectas potentia incomensurabiles, confidentes id quod ex ipsis quadratis componitur meale, simul que

que parallelogrammum ex ipsis contéatum,
mediale, quod præterea parallelogrammū
fit in-

cómen-
surabile
compo-
to ex
quadra-
tis ipsa-
rum,

PRINCIPIVM SENARIO. rum per compositionem.

Theorema 25. Propositio 36.

Si duæ rationales potentia tantùm commen-
surabilis. Voce
tur autem Bi- $\frac{A}{B} = \frac{20}{6}$ C
nomium.

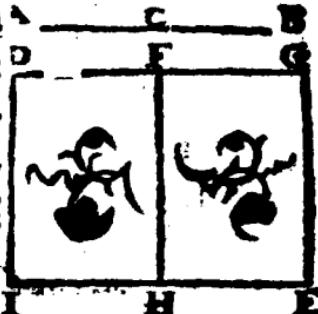
Theorema 26. Propositio 37.

Si duæ mediales potentia tantùm commen-
surabiles rationale continentes componan-
tur, tota linea
est. irrationalis, vocetur autem Bi mediale prius.

Theo-

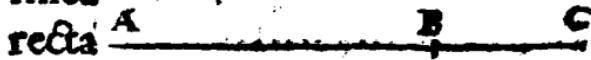
Theorema 27. Propositio 38.

Si duæ mediales potētia tantum commensurabiles mediale continentē cōponātur, tota linea est irrationalis: vocatur autē Bimediale secundum.

Theorema 28. Propositio 39.

Si duæ rectæ potentia incommensurabiles componantur, conficiētes compositum ex quadratis ipsarum rationale parallelogrammum verò ex ipsis contentum mediale, tota linea

est irrationalis. Vocetur autem linea maior,

Theorema 29. Propositio 40.

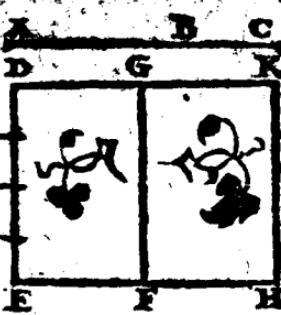
Si duæ rectæ potentia incommensurabiles componantur, conficiētes compositum ex ipsarum quadratis mediale, id vero quod fit ex ipsis, rationale, tota linea est irrationales.

Vocatur autem linea maior potens rationale & mediale.

Theorema 30. Propositio 41.

Si duæ rectæ potentia incommensurabiles componantur, conficiētes compositum ex quadratis ipsarum mediale, & quod continentur

Netur ex ipsis, mediale, & præterea incomparabile composite ex quadratis ipsarum tota linea est irrationalis. Vocetur autem potens duo media.

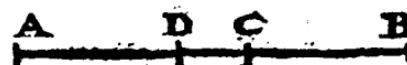

Theorema 31. Propositio 42.

Binomium in unico tantum puncto dividitur in sua nomina, id est in lineas ex quibus componitur.

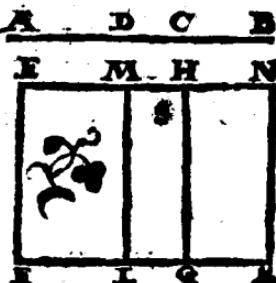
Theorema 32. Propositio 43.

Bimediale prius in unico tantum puncto dividitur in sua nomina.

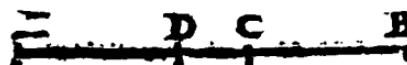
Problema 33. Propositio 44.

Bimediale secundum in unico tantum puncto dividitur in sua nomina.

Problema 34. Propositio 45.

Linea maior in unico tantum in punto dividitur in sua nomina.

Theo-

Theorema 35. Propositio 46.
 Linea potens rationale & mediale in unico
 tantum
 puncto
 diuiditur in sua nomina.

Theorema 36. Pro-
 positiō 47.
 Linea potens duo media
 lia in unico tantum pun-
 cto diuiditur in sua no-
 mina.

DEFINITIONES.

Proposita linea rationali, & binomio diui-
 sa in sua nomine, cuius binomij maius no-
 men, id est, maior portio possit plusquam
 minus nomen quadrato linea sibi, maiori
 inquam nomine, commensurabilis longi-
 tudine.

Si quidem maius nomen fuerit commensu-
 rabile longitudine proprie^te linea rationa-
 li, vocetur tota linea Binomium primum.

Si vero minus nomen, id est minor portio
 binomij, fuerit commensurabile longitu-
 dine

dine propositæ lineæ rationali, vocetur tota linea Binomium secundum.

3.

Si verò neutrum nomen fuerit commensurabile longitudine propositæ lineæ rationali, vocetur Binomium tertium.

Rursum si maius nomen possit plusquam minus nomen quadrato lineæ sibi incommensurabiles longitudine.

4.

Si quidem maius nomen est commensurabile longitudine propositæ lineæ rationali, vocetur tota linea Binomium quartum.

5.

Si verò minus nomen fuerit commensurabile longitudine lineæ rationali, vocetur Binomium quintum.

6.

Si verò neutrum nomen fuerit longitudine commensurabile lineæ rationali, vocetur illa Binomium sextum.

D

Problema n. Pro-
positio 48.

Reperire Binomium pri-
mum.

D 16 F 12 G

H

12 4

A ... C ... B

16

Pro-

Problema 13. Propo-
sitione 49.

9 3
A....C...B

Reperire Binominum se-
cundum.

Problema 14. Pro-
positione 50.

15 5
A.....C...B

Reperi-
re Bino-
minum
tertiū.

Problema 15. Pros-
positione 51.

10 6

A.....C...B

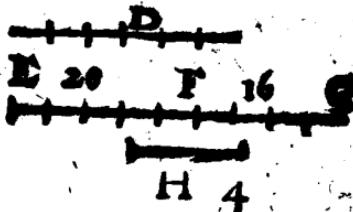
Reperire Binominum
quartum.

E 16 F 10 G

H 6

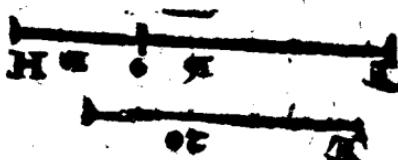
Proble-

Problema 16. Pro-
positio 52. A.....C.....
20

Reperiire Binomium
quintum.

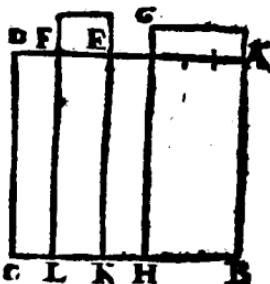
Problema 17. Pro-
positio 53. A.....C.....B
16
D.....
20

Reperiire Binoni-
um sextum.

Theorema 37. Propositio 54.

Si superficies contenta fuerit ex rationali &
Bino-
mio pri-
mo, li
nea quæ
illâ su-
perficië
potest,
est irrationalis, quæ Binomium vocatus.

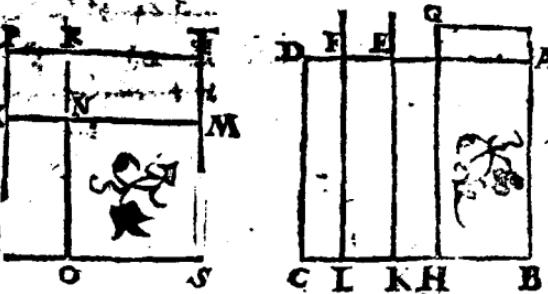

L

Theo.

Theorema 38. Propositio 55

Si superficies contenta fuerit ex linea ratio-
nali & Binomio secundo, linea potens illam
superfi-
ciē est
irratio-
nalis
quæ Bi-
media-
le pri-
mum vocatur.

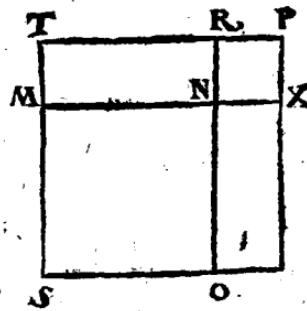
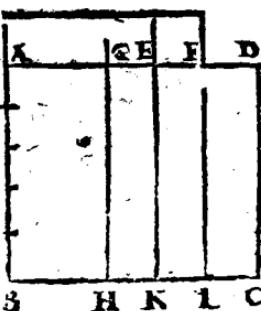

Theorema 39. Propositio 56.

Si superficies contineatur ex rationali & Bi-
nomio
tertio,
linea qā
illam su
perficiē
potest,
est irra-
tionalis quam dicitur Bimediale secūdum.

Theorema 40. Propositio 57.

Si su-
perfi-
cies
conti-
nea-
tur ex
ratio-

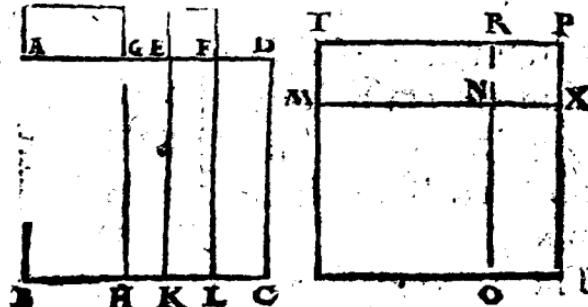

nali

hali & Binomio quarto, linea potens super-
ficiem illam, est irrationalis, quæ dicitur
maior.

Theorema 41. Propo-
positio 58.

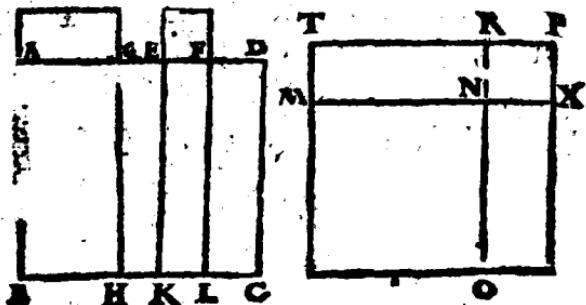
Si superficies contineatur ex rationali & Bi-
nomio quinto, linea quæ illam superficiem

potest, est irrationalis, quæ dicitur potens
rationale & mediale.

Theorema 42. Propo-
positio 59.

Si superficies contineatur ex rationa-
li & Binomio sexto, linea quæ illam super-
ficiem potest est irrationalis, quæ dicitur
potens;

Theorema 43. Pro-
positio 60.

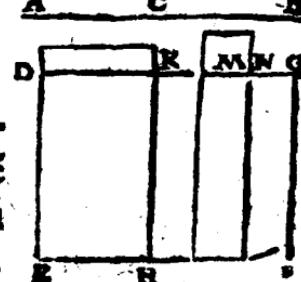
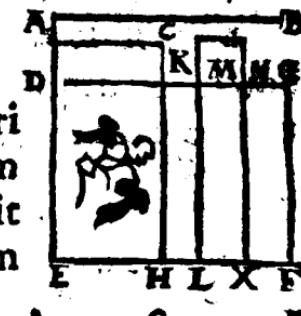
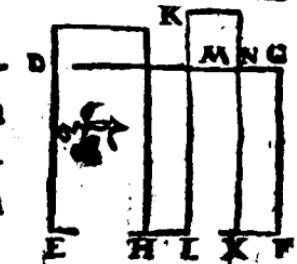
Quadratum Binomij se-
cundum lineam rationa-
lem applicatum, facit al-
terum latus Binomium
primum.

Theorema 44. Pro-
positio 61.

Quadratū Bimedialis pri-
mi secundum rationalem
lineam applicatum, facit
alterum latus Binomium
secundum.

Theorema 45. Pro-
positio 62.

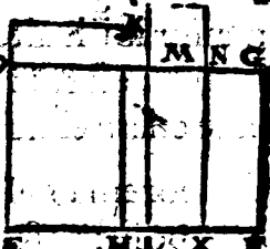
Quadratū Bimedialis se-
cundi secundū rationale
applicatum, facit alterū
latus Binomium tertiu.

Theo-

Theorema 46. Pro-
positio 63.

Quadratum lineæ mai-
oris secundum lineam ra-
tionalem applicatum, fa-
cit alterum latus Binomi-
um quartum.

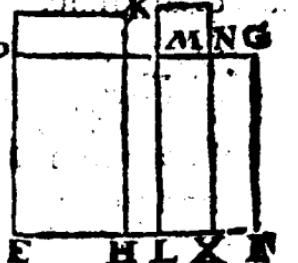
Theorema 47. Pro-
positio 64.

Quadratum lineæ poté-
tis rationale & mediale
secundum rationalem ap-
PLICATUM, facit alterū la-
tus Binomium quintū.

Theorema 48. Pro-
positio 65.

Quadratum lineæ poten-
tis duo medialia secundū
rationalem applicatum,
facit alterum latus Bino-
mium sextum.

Theorema 49. Propositio 66.

Linea longitudine com-
mensurabilis Binomio
est & ipsa Binomium e-
iusdem ordinis.

Theorema 50. Propositio 67.

Linea longitudine com- A E B
mensurabilis alteri bime- B F D
dialum, est & ipsa bime-
diale etiam eiusdem ordinis.

Theorema 51. Pro- A E B
positio 68.

Linea cōmensurabilis C E D
lineæ maiori, est & ip-
sa maior.

Theorema 52. Propositio 69.

Linea commensurabilis liniæ potenti ratio- A E B
nale & mediale, est & ip- C F D
sa linea potens ratio-
nale & mediale.

Theorema 53. Propositio 70.

Linea commensurabi- A E B
lis lineæ potenti duò
media, est & ipsa li-
nea potens duo medi-
alia.

Theorema 54. Propo-

A sitio 71.

Sæduæ superficies rationalis & mediæ si-
mut componantur, linea quaæ totæ superfi-
ciem

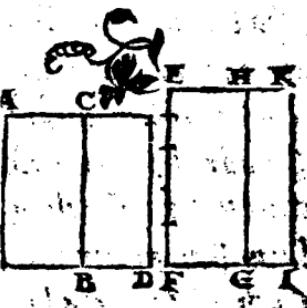
ciem compositam potest,
est vna ex quatuor irrationalibus, vna ex quę dicitur Binomium, vel bimediale primum, vel linea maior, vel linea potens rationale & mediale.

E H K

B D F G L

Theorema 55. Propositio 72.

Si duæ superficies mediales incommensurabiles simul componantur sicut reliquæ duæ lineæ irrationales, vel bimediale secundum, vel linea potens duo medialia.

SCHOLIUM.

Binomium & cetera consequentes linea irrationales, neque sunt eadem cum linea mediali, neque ipsa inter se.

Nam quadratum linea mediæ applicatum secundum lineam rationalem facit alterum latus lineam rationalem, & longitudine incommensurabilis in linea secundum quam applicatur, hoc est linea rationali, per 23.

Quadratum vero Binomij secundum rationalem applicatum, facit alterum latus Binomium primū, per 60.

Quadratum verò Bimedialis primi secundum rationalem applicatum, facit alterum latus Binomium secundum, per 61.

Quadratum verò Bimedialis secundi secundum rationalem applicatum, facit alterum latus Binomium tertium, per 62.

Quadratum verò linea maiorū secundum rationalem applicatum facit alterum latus Binomium quartum, per 63.

Quadratum verò linea potentis rationale ex mediale secundum rationalem applicatum facit alterum latus Binomium quintum, per 64.

Quadratum verò linea potentis duo medialis secundum rationalem applicatum, facit alterum latus Binomium sextum, per 65.

Cum igitur dicta latera, quæ latitudines vocantur, differantur à prima latitudine, quoniam est rationalis, cum inter se quoque differant, eo quia sunt Binomia diversorum ordinum: manifestum est ipsas lineas irrationales, differentes esse inter se.

SECVN.

S E C V N D V S O R D O A L.
terius sermonis, qui est de de-
tractione.

Principium seniorum per detractionem.

Theorema 57. Propo-
sitio 74.

Si de linea rationali detrahatur rationalis
potentia tantum commensurabilis ipsi to-
ti residua est irratio. A A A
nalis, vocetur autem ————— | —————
Residuum.

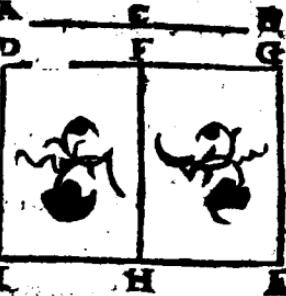
Theorema 56 Propo-
positio 37.

Si de linea mediali detrahatur medialis po-
tentia tantum commensurabilis toti linea,
que verò detracta est cum tota contineat su-
perficiem rationalem, residua est irrationa-
lis. Vocetur autem A A B
Residuum media- ————— | —————
le primum.

Theorema 58. Propo-
sitio 75.

Si de linea medioli detrahatur medialis
L 5 poten-

tentia tantum commen-
surabilis toti, quæ vero
detracta est, cum tota co-
tineat superficiē media-
lem, reliqua est irratio-
nalis. Vocetur autem
Residuum mediale se-
cundum.

Theorema 57. Propo- sitio 76.

Si de linea recta detrahatur recta potentia incommensurabilis toti, compositum autem ex quadratis totius lineæ & lineæ detracta sit rationale, parallelogrammum vero ex eisdem contentum sit mediale, reliqua lineæ erit irrationalis. A C B
Vocetur autem linea mi-
nor.

Theorema 58 Propo- sitio 77.

Si de linea recta detrahatur recta poten-
tia

tia incommensurabilis toti linea ϵ compo-
situm autem ex quadratis totius & linea ϵ de-
tractae sit mediale, parallelogrammum ve-
rò bis ex eisdem contentum sit rationale,
reliqua linea est irrationalis. Vocetur au-
tem linea faciens cum superficie rationa-
li totam super- A C B
ficiem media-
lem.

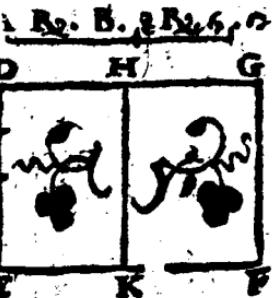
Theorema 39. Propo-
sitione 78.

A

Si de linea recta detrahatur recta potentia
incommensurabilis toti linea ϵ , compo-
situm autem ex quadratis totius & linea ϵ de-
tractae sit mediale, parallelogrammum ve-
rò bis ex eisdem sit etiam mediale: præterea
sunt quadrata ipsarum incommensurabilia
parallelogrammo bis ex eisdem contento,
reliqua linea est irrationalis.

Vocetur autem linea faciens cum super-
ficiem

ficie mediali
totam super
ficiem medi-
alem.

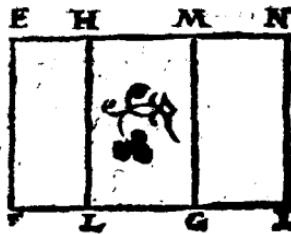
Res. B. & Res. 6. 7.

Theorema 60. Propositio 79.
Residuo vnica tantum linea recta coniungi-
tur rationalis po- A B B D
tentia tantum co- _____ / /
mensurabilis toti linea
rationalem.

Theorema 61. Propositio 80.
Residuo mediali primo vnica tantum linea
coniungitur medialis potentia tantum com-
mensurabilis toti, ip- A B C D
sa cum tota continēs. _____ / /

Theorema 62. Propositio 81.

Residuo mediali secun-
do vnica tantum coniun-
gitur medialis, potentia
tantum commensurabilia
toti ipsa cum tota conti-
nens mediale.

Theorema 63. Propositio 82.

Lineę minori vnica tantum recta coniungi-
tur

cur potentia incommensurabilis toti, faciens cum tota compositum ex quadratis ipsarum rationale, id A B C D verò parallelogrammum, quod bis ex ipsis sit, mediale.

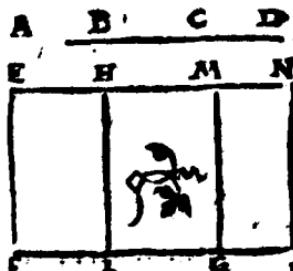
Theorema 64. Propositio 83.

Lineæ facienti cum superficie rationali totam superficiem medialem, vnicâ tantum coniungitur linea recta potentia in commensurabilis toti, faciens autem cum tota compositum ex quadratis ipsarū, mediale, id verò quod fit A B C D bis ex ipsis, ratio mediale.

Theorema 65. Propositio 84.

Lineæ cum mediali superficie facienti totam superficiem medialem, vnicâ tantum coniungitur linea potētia toti incommensurabilis, faciens cum tota compositū ex quadratis ipsarū mediale, id verò quod fit bis ex ipsis etiam mediale, & præterea faciens compositum ex quadratis ipsarum incommensurabile ei quod fit bis ex ipsis.

DE.

46 ECVLID. ELEMENT. GEOM.
DEFINITIONES. 13
TER TAB.

Proposita linea rationali & residuo.

1.

Si quidem tota, nempe composita ex ipso residuo & linea illi coniuncta, plus potest quam coniuncta, quadrato lineæ sibi commensurabilis longitudine, fueritq; tota longitudine commensurabilis lineæ proportionata rationali, residuum ipsum vocetur Residuum primum.

2.

Si vero coniuncta fuerit longitudine commensurabilis rationali, ipsa autem tota plus possit quam coniuncta, quadrato lineæ sibi longitudine commensurabilis, residuum vocetur Residuum secundum.

3.

Si vero neutra linearum fuerit longitudine commensurabilis rationali possit autem ipsa tota plusquam coniuncta, quadrato lineæ sibi longitudine commensurabilis, vocetur Residuum tertium.

Rursus si tota possit plus quam coniuncta, quadrato lineæ sibi longitudine incommensurabilis.

4.

Et quidem si tota fuerit longitudine com-

men-

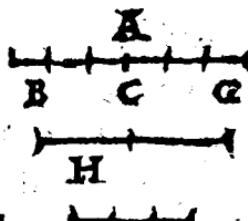
mēsurabilis ipsi ratiōnali, vocetur Residuum quartum.

Si verò coniuncta fuerit longitudine commensurabilis rationali, & tota plus posset quam coniuncta, quadrato lineæ sibi longitudine incommēsurabilis, vocetur Residuum quintum.

6.

Si verò neutra linearum fuerit commensurabilis longitudine ipsi rationali, fuerit quæ tota potentior quam coniuncta, quadrato lineæ sibi longitudine incommensurabilis, vocetur Residuum sextum.

Problema 8. Propositio 85.

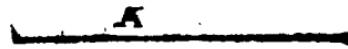
Reperire primum Residuum.

16

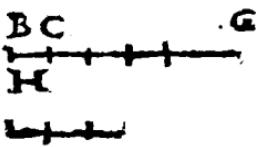
D.....F....E

9 7

Problema 9. Propositio 86.

Reperire secundum Residuum.

D.....F...E

27. 9

Proble-

Problema 20. Pro-
positio 87.

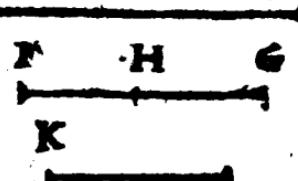
E.....

12

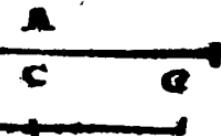
B.....E....C

9 7

Reperiare tertium Re-
siduum.

Probl. 21. Pto.
positio 88.

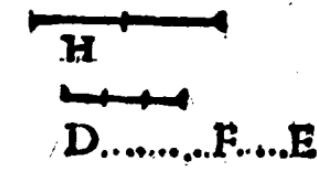

Reperiare
quartum Resi-
duum D.....F...E
diuum 16. 4

Problema 22. Pto-
positio 89.

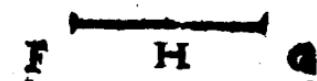

Reperiare quintum Re-
siduum.

25 7

Problema 23. Pro-
positio 90.

Reperiare sextum Resi-
duum.

E..... 13

B.....D...C

Theo-

Theorema 66. Propositio 91.

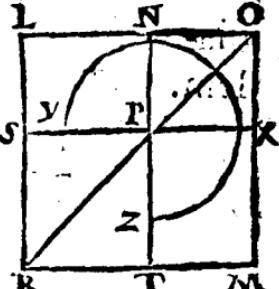
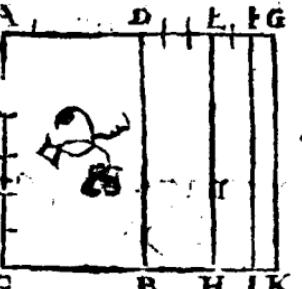
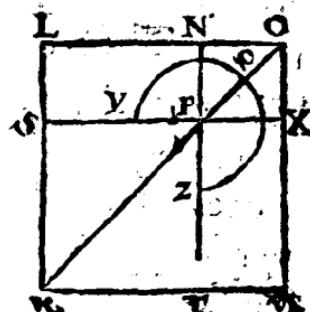
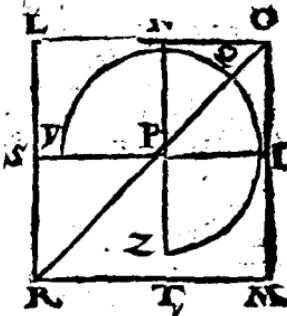
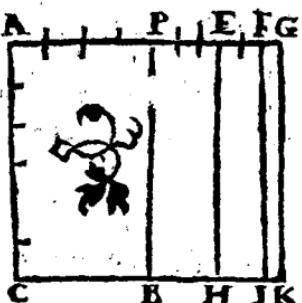
Si superficies continetur ex linea rationali & resi-
duo
duo
primò
linea,
quę il-
lam su-
perfici-
em potest, est residuum.

Theorema 67. Propositio 92.

Si superficies continetur ex linea rationali & resi-
duo
secun-
do li-
nea, qā
illam
superfi-
ciē potest, est residuum mediale primum.

Theorema 68. Propositio 93.

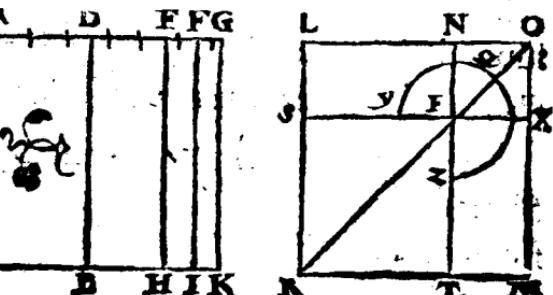
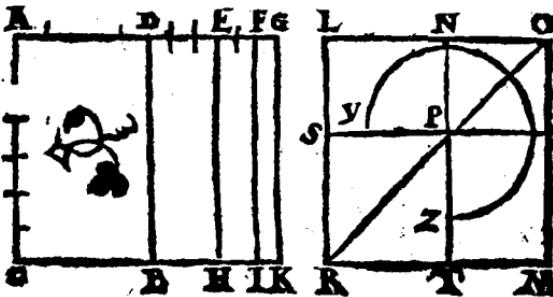
Si super-
ficies co-
tine-
tur ex
linea ra-
tionali & resi-
duo ter-

THE BVCLID. ELEMENT. GEOM.
tio, linea quæ illam superficiem potest, et
residutum mediale secundum.

Theorema 69. Propositio 94.
Si superficies contineatur ex linea rationali
& residuo
duo
quarto
linea qā
illā su-
perfici-
em po-
test, est linea minor.

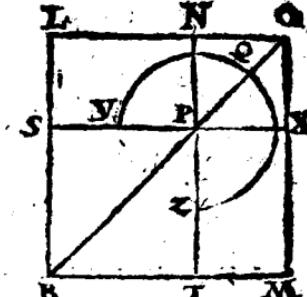
Theorema 70. Propositio 95.
Si superficies contineatur ex linea rationali
& residuo quinto, linea quæ illam superficiem
potest, est ea quæ dicitur cum rationali superfi-
cie fac-
ciens
totam
me-
dialem.

Theorema 71. Propo-
sitio 96.

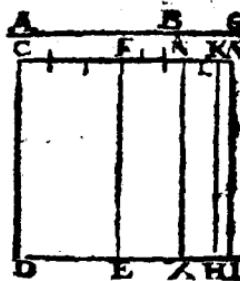
Si superficies contineatur ex linea rationali

& residuo sexto, linea quæ illam superficiem
dicit, A D E F G L N Q
est ea quædi- titur facies cum me- diali superficie totam medialem.

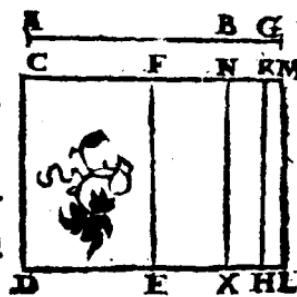
Theorema 72. Propositio 97.

Quadratum residui secundum lineam rationalem applicatum, facit alterum latus residuum primum.

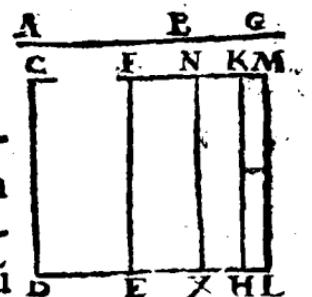
Theorema 73. Propositio 98.

Quadratum residui medialis primi secundum rationalem applicatum, facit alterum latus residuum secundum.

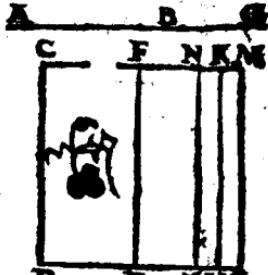
Theorema 74. Propositio 99.

Quadratum, residui medialis secundi secundum rationalem applicatum, facit alterum latus residuum tertium.

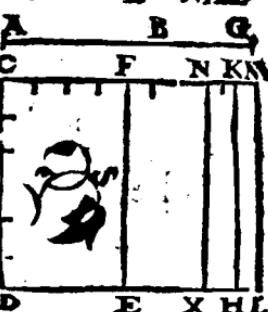
Theorema 75. Pro-
positio 100.

Quadratum lineæ mino-
ris secundum rationale
applicatum, facit alterū
latus residuum quartū.

Theorema 76. Pro-
positio 101.

Quadratum lineæ cū ra-
tionali superficie facien-
tis totam medialem, se-
cundum rationalem ap-
plicatum, facit alterum
latus residuum quintum.

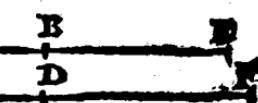
Theorema 77. Pro-
positio 102.

Quadratum lineæ cum
mediali superficie facie-
tis totam medialem, se-
cundum rationalem ap-
plicatum, facit alterum
latus residuum sextum.

Theorema 78. Propositio 103.

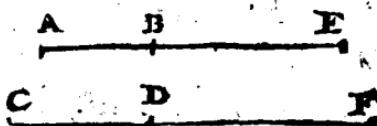
Linea residuo com-
mensurabilis longi-
tudine, est & ipsa re-
siduum, & eiusdem ordinis.

Theorema 79. Propositio 104.

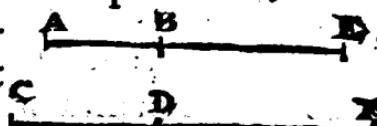
Li-

Linea commensurabilis residuo mediæ, est & ipsa residuum mediale, & eiusdem ordinis.

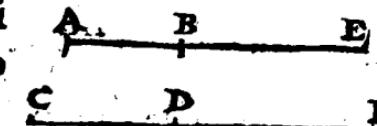
Theorema 80. Propositio 105.

Linea commensurabilis linea minori, est & ipsa linea minor.

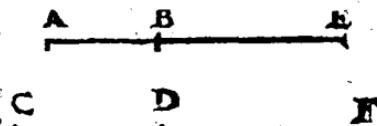
Theorema 81. Propositio 106.

Linea commensurabilis linea cum rationali superficie facienti totam mediale, est & ipsa linea cum rationali superficie faciens totam medialem.

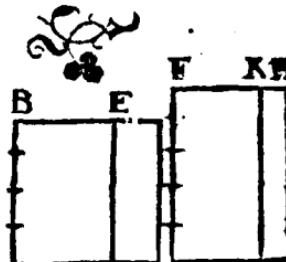
Theorema 82. Propositio 107.

Linea commensurabilis linea cum mediali superficie facienti totam medialem, est & ipsa cum mediali superficie faciens totam medialem.

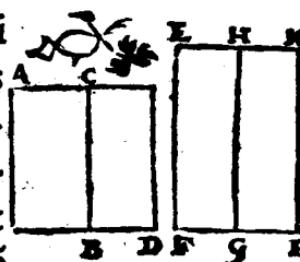
Theorema 83. Propositio 108.

Si de superficie rationali detrahatur superficies medialis, linea quæ reliquam superficiem potest, est alterutra ex duabus irrationalibus, aut residuum, aut linea minor.

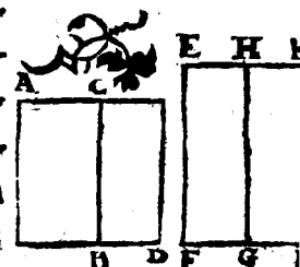
Theorema 84. Propositio 109.

Si de superficie mediali detrahatur superficies rationalis, aliae duæ irrationales, fiunt, aut residuum mediale primū aut cum rationali superficie faciens totam medialem.

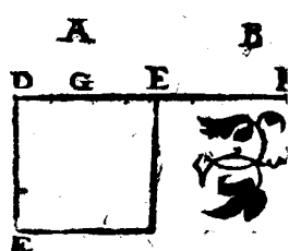
Theorema 85. Propositio 110.

Si de superficie mediali detrahatur superficies medialis quā sit incommensurabilis toti, reliquæ duæ fiunt irrationales, aut residuum mediale secundum, aut cum mediali superficie facies totam medialem.

Theorema 86. Propositio 111.

Linea quæ Residuum dicitur, non est eadem cum ea quæ dicitur Binominium.

SCHO

LIBER
SCHOLIVM.

Linea que Residuum dicitur, & cetera quinque
eam consequentes irrationales, neq; linea me-
diali neq; sibi ipsa inter se sunt eadem. Nam
quadratum linea medialis secundum rationa-
lem applicatum facit alterum latus, rationale
lineam longitudine incomparabilem ei, se-
cundum quam applicatur, per 23.

Quadratum, verò residui secundū rationale applica-
tū, facit alterum latus residuum primū, per 97.

Quadratum verò residui medialis primi secundū
rationalem applicatum, facit alterum latus re-
siduum secundum per 98.

Quadratum verò residui medialis secundi, facit
alterum latus residuum tertium, per 99.

Quadratum verò linea minoris, facit alterum la-
tus residuum quartum, per 100.

Quadratum verò linea cum rationali superficie
facientis totam medialem, facit alterum latus
residuum quintum, per 101.

Quadratum verò linea cum mediali superficie
facientis totam medialem, secundum rationale
applicatum, facit alterum latus residuum sex-
tum, per 102.

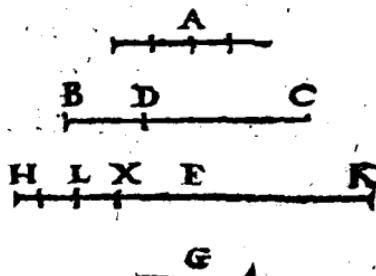
Cum igitur dicta latera, que sunt latitudines cu-
iusque parallelogrammi in cuiusque quadrato
equalis & secundum rationalem, applicati
differant & à primo latere, & ipsa inter se
(nam à primo differunt: quoniam sunt resi-
dua)

dua non eiusdem ordinis) constat ipsas quoque, lineas irrationales inter se differentes esse. Et quoniam demonstratum est, Residuum nō esse idem quod Binomiu, quadrata autem residui & quinque linearū irrationalium illud consequentium, secundum rationalem applicata, faciunt altera latera ex residuis eiusdem ordinis cuius sunt & residua, quorum quadrata applicantur rationali similiter & quadrata Binomij & quinque linearum irrationalium illud consequentium, secundum rationalem applicata, faciunt altera latera ex Binomij's eiusdem ordinis, cuius sunt & Binomia, quorum quadrata applicantur rationali. Ergo linea irrationales que consequuntur Binomium, & qua consequuntur residuum, sunt inter se differentes. Quare dicta linea omnes irrationales sunt numero, 13.

1. <i>Medialis.</i>	<i>primum.</i>
2. <i>Binomium.</i>	10. <i>Residuum mediale secundum.</i>
3. <i>Bimediale primum.</i>	<i>cundum.</i>
4. <i>Bimediale secundum.</i>	11. <i>Minor.</i>
5. <i>Maior.</i>	12. <i>Faciens cum rationali superficie totā mediāle.</i>
6. <i>Potens rationale & mediale.</i>	<i>li superficie totam mediāle.</i>
7. <i>Potens duo medialia.</i>	13. <i>Faciēs cum mediāli superficie totam mediāle.</i>
8. <i>Residuum.</i>	
9. <i>Residuum mediale.</i>	

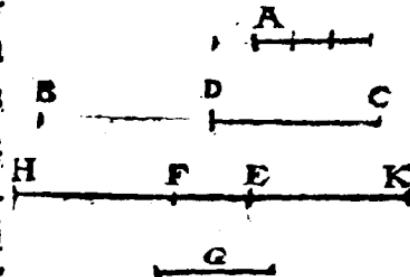
Theorema 87. Propositio 112.

Quadratum lineæ rationalis secundum Bi-
nomiū applicatū,
facit alterum latus
residuū, cuius no-
mina sunt commē-
surabilia Binomij
nominibus, & in e-
adem proportione
præterea id quod fit Residuum, eundem or-
dinem retinet quem Binomium,

Theorema 88. Propositio 113.

Quadratum lineæ rationalis secundum resi-
duum applicatum, facit alterum latus Bino-
mum cuius nomi-
na sunt com̄ mensu-
rabilia nominibus
residui & in eadem
proportione: præ-
terea id quod fit Bi-
nomium est eiusdē
ordinis, cuius & Residuum.

Theorema 89. Propo-
sitio 114.

Si parallelogrammum contineatur ex resi-
duo

B. E. CLID. ELEMENT. GEOM.

duo & Binomio, cuius nomina sunt commensurabilia non minibus residui & in eadem proportione, linea quæ illam superficiem potest, est ratio-nalis.

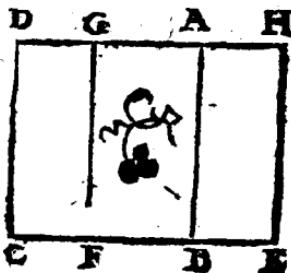
Theorema 90. Propositio 1/5.

Ex linea mediali nascuntur lineaæ irrationa-les innu-
merabi-
les, qua-
rum nul-
la vlli an-
te dicta
rum ea-
dem sit.

Theorema 100. Propositio 1/6.

Propositū nobis esto de-
monstrare in figuris qua-
dratis diametrū esse lon-
gitudine incommensura-
bilem ipsi lateri.

E...H..E
E...

ELEMENTI X. FINIS.

EV.

EVCLIDI^S
ELEMENTVM
VNDECIMVM,
ET SOLIDORVM
primum.

DEFINITIONES.

1.

Solidum, est quod longitudinem, latitudinem, & crassitudinem habet.

2.

Solidi autem extremum est superficies.

3.

Linea recta est ad planum recta cum ad rectas omnes lineas, à quibus illa tangitur, quæque in proposito sunt plano, rectos angulos efficit.

4.

Planum ad planum rectum est, cum rectæ lineæ, quæ communi planorum sectioni ad rectos angulos in uno planorum ducuntur; alteri plano ad recto sunt angulos.

5.

Rectæ lineæ ad planum inclinatio acutus est angulus, ipsa insistente linea & adiuncta altera comprehensus, cum à sublimi rectæ illius lineæ termino deducatur fuerit perpendicularis,

160 E V C L I D. E L E M E N T G E O M.
laris, atque à puncto quod perpendicularis
in ipso plano fecerit, ad propositæ illius li-
neæ extreum, quod in eodem est plano,
altera recta linea fuerit adiuncta.

6.

Plani ad planum inclinatio, acutus est angu-
lus rectis lineis contentus, quæ in utroque
planorum ad idem communis sectionis pù-
ctum ductæ, rectos ipsi sectioni angulos ef-
ficiunt.

7.

Planum similiter inclinatum esse ad planū,
atque alterum ad alterum dicitur, cum di-
cti inclinationum anguli inter se sunt æqua-
les.

8.

Parallelæ plana, sunt quæ eodem non inci-
dunt, nec concurrunt.

9.

Similes figuræ solidæ, sunt quæ æqualibus
planis, multitudine æqualibus continetur.

10.

Aequales & similes figuræ solidæ sunt, quæ
similibus planis, multitudine & magnitudi-
ne æqualibus continentur.

II.

Solidus angulus, est plurium quam duarum
linearum, quæ se mutuo contingant, nec in
eadem sint superficie, ad omnes lineas incli-
natio.

Aliter

Aliter.

Solidus angulus, est qui pluribus quā duobus planis angulis, in eodem non consistentibus plāno, sed ad vnum pūctum collectis continetur.

12.

Pyramis est figura solida quæ planis continentur, ab uno plāno ad vnum pūctum collecta.

13.

Prisma figura est solida quæ planis continentur, quorum aduersa duo sunt & æqualia & similia & parallela, alia verò parallelogramma.

14.

Sphæra est figura, quæ cōuerso circum quiescentem diametrum semicirculo continentur, cùm in eundem rufus locum restitutus fuerit, vnde moueri cœperat.

15.

Axis autem sphæræ, est quiescens illa linea circum quam semicirculus conuertitur.

16.

Centrum verò Sphæræ est idem, quod & semicirculi.

17.

Diameter autem Sphæræ, est recta quædam linea per centrum ducta, & vtrinque à sphæræ superficie terminata.

Conus

18.

Conus est figura, quæ conuerso circum quæ
escens alterum latus eorum quæ rectum an-
gulum continent, orthogonio triangulo cō-
tinetur, cum in eodem rursus locum illud
triangulum restitutum fuerit, vnde moue-
ri cœperat. Atque si quiescens recta linea e-
qualis sit alteri, quæ circum rectum angu-
lum cōuerterit, rectangulus erit Conus: si
minor, amblygonius; si verò maior, oxygo-
nius.

19.

Axis autem Coni, est quiescens illa linea, cir-
cum quam triangulum vertitur.

20.

Basis verò Coni, circulus est, qui à circúdu-
cta linea recta describitur,

21.

Cylindrus figura est, quæ conuerso circum-
quiescens alterum latus eorum quæ rectum
angulum continent, parallelogrammo or-
thogonio comprehenditur, cum in eundem
rursus locum restitutum fuerit illud paral-
lelogrammum, vnde moueri cœperat.

22.

Axis autem Cylindri est quiescens illa recta
linea, circum quam parallelogrammū ver-
titur.

23.

Bases verò cylindri, sunt circuli à duobus
ad.

aduersus lateribus quæ circum aguntur, de-
scripti

24.

Similes coli & cylindri, sunt quorum & ax-
es & basium diametri proportionales sunt.

25.

Cubus est figura solida, quæ sex quadratis e-
qualibus continetur.

26.

Tetraedrum est figura', quæ triangulis qua-
tuor æqualibus & æquilateris continetur.

27.

Octaedrum figura est solida, quæ octo triá-
gulis æqualibus & æquilateris continetur.

28.

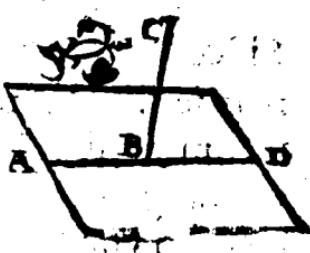
Dedædruum figura est solida, quæ duo-
decim pentagonis æqualibus, æquilateris, &
æquiangulis continetur.

29.

Eicosaedrum figura est solida, quæ trianguli
viginti æqualibus & æquilateris conti-
netur.

Theorema I. Pro-
positio I.

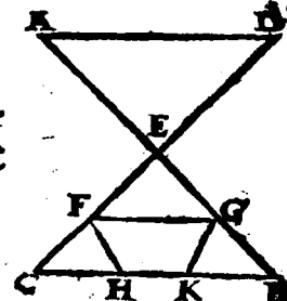
Quædā rectæ lineæ pars
in subiecto quidem non
est plano, quædam vero
in sublimi.

Theo-

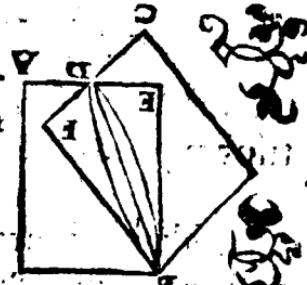
Theorema 2. Pro-
positio 2.

Si duæ rectæ lineæ se mu-
tuò secant, in vno sunt
plano: atque triangulum
omne in vno est plano.

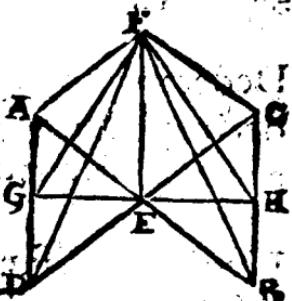
Theorema 3. Pro-
positio 3.

Si duo plana se mutuò se-
cent, communis eorum
seccio est recta linea.

Theorema 4. Pro-
positio 4.

Si recta linea rectis dua-
bus lineis se mutuò se-
cantibus, in cōmuni se-
ctione ad rectos angulos
insistat illa ducto etiam
per ipsas plana ad angu-
los rectos erit.

Theorema 5. Pro-
positio 5.

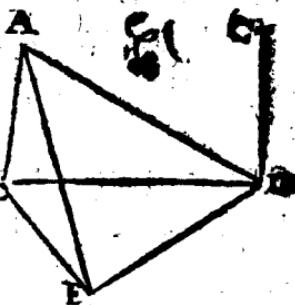
Si recta linea rectis tribus li-
neis se mutuò tangentiibus,
incommuni sectione ad re-
ctos angulos insistat, ille tres
rectæ in uno sunt plana.

Theo-

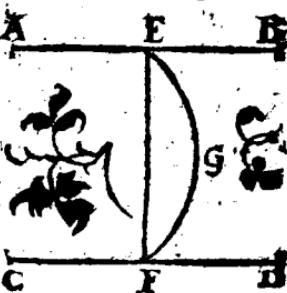
Theorema 6. Pro-
positio 6.

Si duæ rectæ lineæ eidem
plano ad rectos sint an-
gulos, parallelæ erunt il-
læ rectæ lineæ.

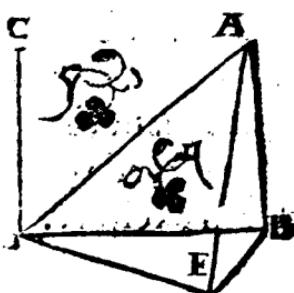
Theorema 7. Propositio 7.

Si duæ sint parallelæ rectæ lineæ, in quartū
vtraque sumpta sint quæ libet pucta, illa lineæ quæ
ad hæc puncta adiungit-
tur, in eodem est cum pa-
rallelis plano.

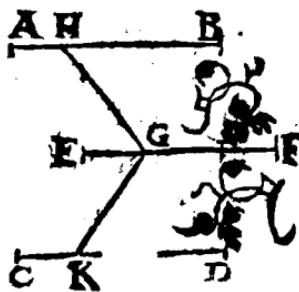
Theorema 8. Pro-
positio 8.

Si duæ sint parallelæ re-
ctæ lineæ, quarum altera
ad rectos cuidam pla-
no sit angulos, & reliqua
eidem plano ad rectos an-
gulos erit.

Theorema 9. Pro-
positio 9.

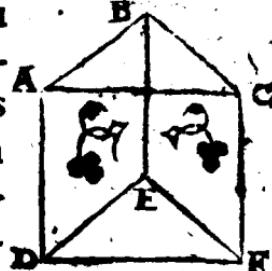
Quæ eidem rectæ lineæ
sunt parallelæ, sed non in
eodem cum illa platio, he-
quoque sunt inter se pa-
rallela.

N Theor

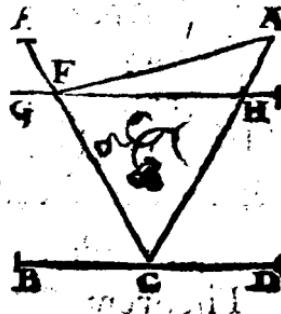
Theorema 10. Propositio 10.

Si duæ rectæ lineæ se mutuò tangentes ad duas rectas se mutuò tangentes sint pallalelæ, non autem in eodem plano, illæ angulos æquales comprehendent.

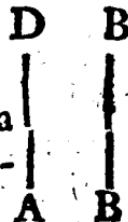
Problema 1. Propositio 11.

A dato sublimi punto, in superficem planum perpendicularē rectam linēam ducere.

Problema 2. Propositio 12.

Dato plano, à pūcto quod in illo datum est, ad rectos angulos rectā lineam excitare.

Theorema 11. Propositio 13.

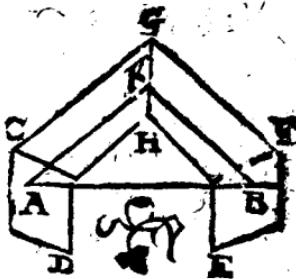
Dato plano, à pūcto quod in illo datum est, duæ rectæ lineæ ad rectos angulos non excitabuntur ad easdem partes.

Theo-

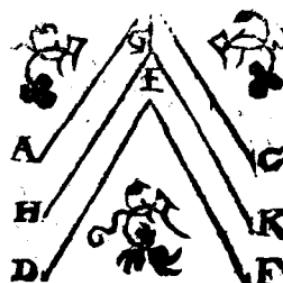
Theorema 12. Pro-
positio 14.

Ad quæ plana, eadem re-
cta linea recta est, illa sunt
parallelæ.

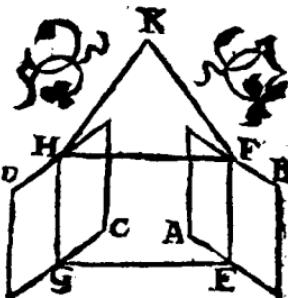
Theorema 13. Propositio 15.

Si duæ rectæ lineæ se mu-
tuò tangentes ad duas re-
ctas se mutuò tangentes
sint parallelæ, non in eo-
dem consistentes plano,
parallelæ sunt quæ per il-
læs ducuntur plana.

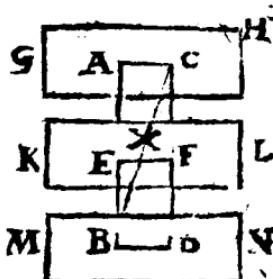
Theorema 14. Pro-
positio 16.

Si duo plana parallela
planò quopiam secèntur,
communes illorum se-
ctiones sunt parallelæ.

Theorema 15. Pro-
positio 17.

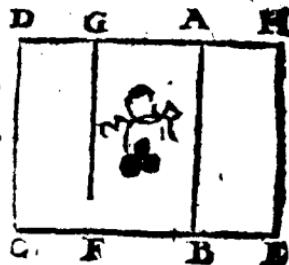
Si duæ rectæ lineæ paral-
lelis planis secèntur, in eas-
dēm rationes secabūtur.

Theorema 16. Pro-

positio 18.

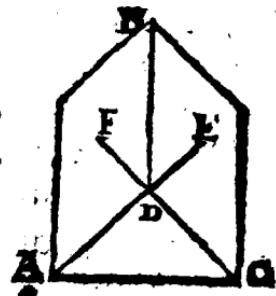
Si recta linea plano cui-piam ad rectos sit angulos, illa etiam omnia quæ per ipsam plana, ad rectos eidem plano angulos erunt.

Theorema 17. Pro-

positio 19.

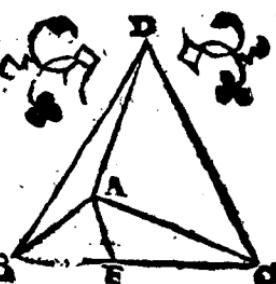
Si duo plana se mutuò secantia piano cui dā ad rectos sint angulos, communis etiam illorum sectio ad rectos eidem plano angulos erit.

Theorema 18. Pro-

positio 20.

Si angulos solidus planis tribus angulis continetur, ex his duo quilibet utrum assumpti tertio sunt maiores.

Theorema 19. Pro-

positio 21.

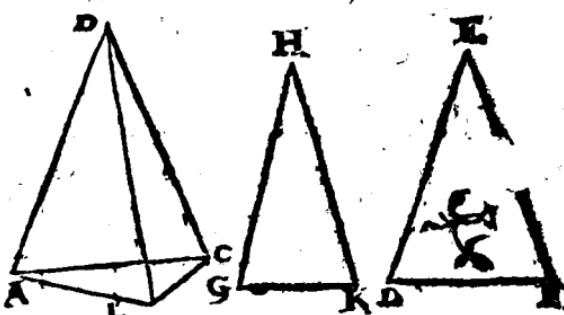
Solidus omnis angulus minoribus continetur, quam rectis quatuor angulis planis.

Theo-

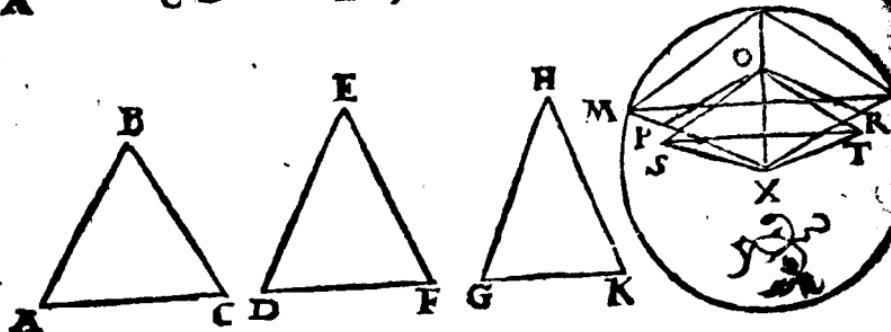
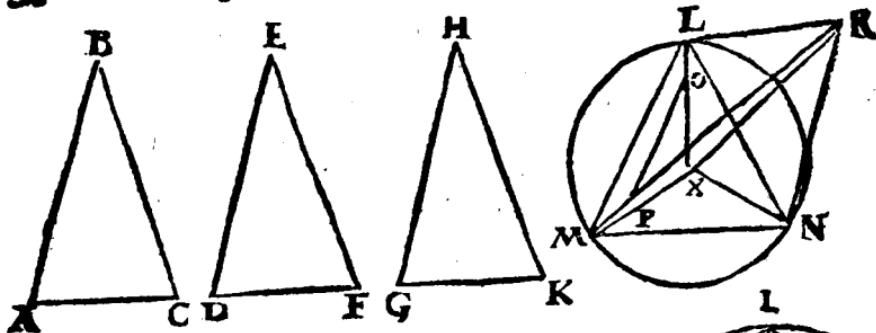
Theorema 20. Propositio 22.

Si plani tres anguli æqualibus rectis contineantur lineis, quorū duo ut libet assumpti, tertio sint maiores, triangulum constitui potest ex lineis æquales, illas rectas coniungentibus.

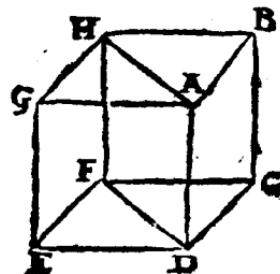
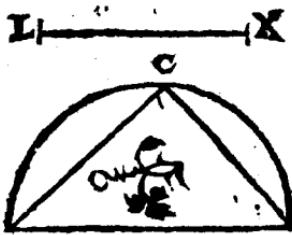
Problema 3. Propositio 23.

Ex planis tribus angulis, quorum duo ut libet assumpti tertio sint maiores, solidū angulum constituere. Decet autem illos tres angulos rectis quatuor esse minores.

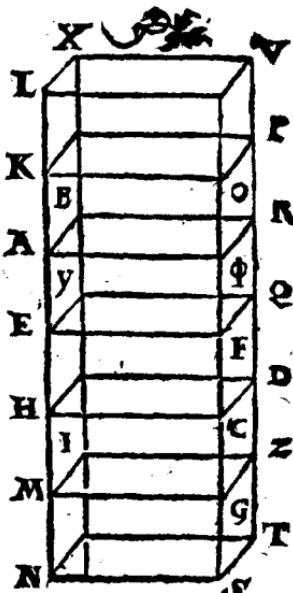
Theorema 21. Pro-
positio 24.

Si solidum parallelis pla-
nis contineatur, aduersa
illius plana & æqualia
sunt & parallelogram-
ma.

Theorema 22. Pro-
positio 25.

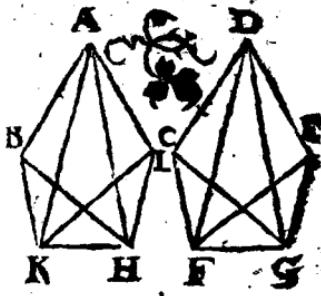
Si solidum parallelis
planis conténtum plano
fecetur aduersis planis
parallelo, erit quemad-
modum basis ad ba-
sim, ita solidum ad so-
lidum,

Proble-

Problema 4. Pro-
positio 26.

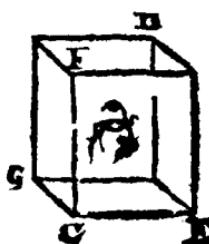
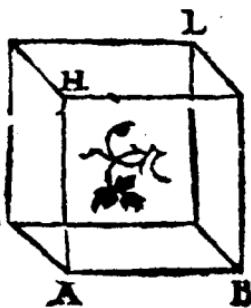
Ad datam rectam linea
eiusque punctum, angu-
lum solidum constitue-
re solidō angulo dato &
qualem.

Problema 5. Propositio 27.

A data recta, dato solido parallelis planis
comprehensio simile & similiter positum
solidū

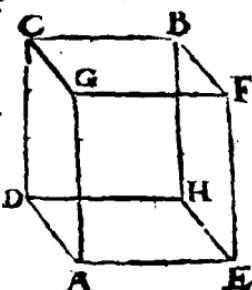
paral-
lis pla-
nis con-
tentum K
descr-
bere.

Theorema 23. Propositio 28.

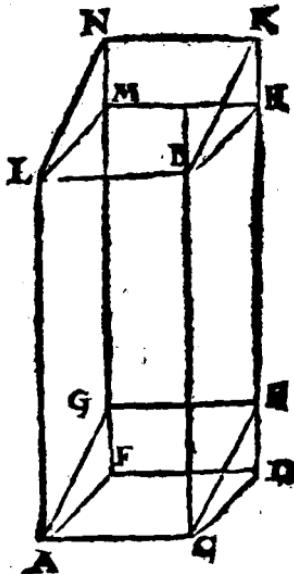
Si solidum parallelis planis comprehēsum
ductor per aduersorum planorum dia-
gnos pla-

no se-
tū sit,
illud'so
lidum
ab hoc
plano
bifariam secabitur.

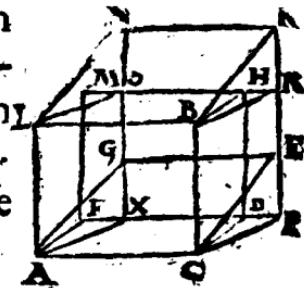

Theorema 24. Pro-
positio 29.

Solidum parallelis planis comprehensa, quæ super eandem basim & in eadem altitudine, quorum insistentes lineæ in ijsdem collocantur rectis lineis, illa sunt inter se æqualia.

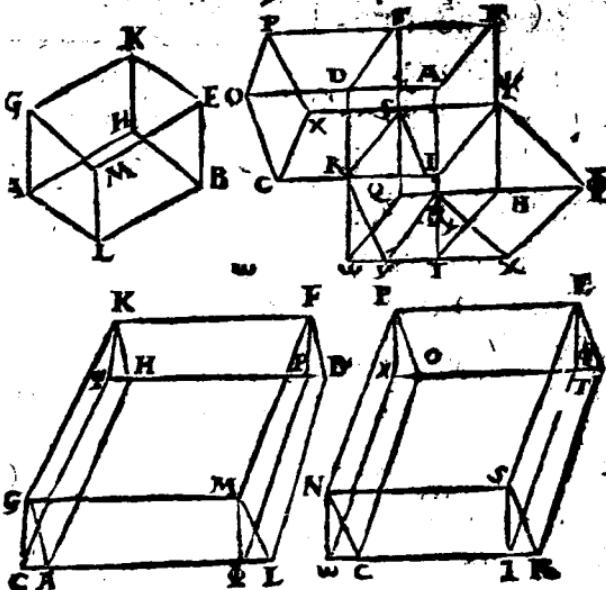
Theorema 25. Propo-
sitio 30.

Solidum parallelis planis circumscripta, quæ super eandem basim & in eadem altitudine, quorum insistentes lineæ non in ijsdem reperiuntur rectis lineis, illa sunt inter se æqualia.

Theorema 26 Propo-
sitio 31.

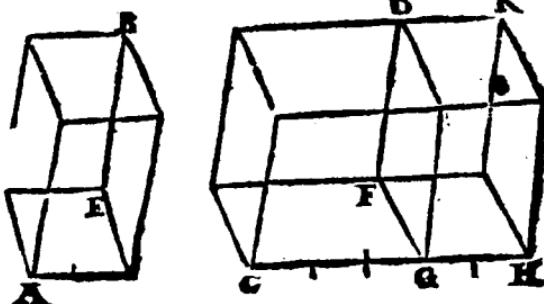
Solidum parallelis planis circumscripta, quæ

in ea-
dem
sunt
altitu-
dine,
aqua-
lia sūt
inter-
se.

Theorema 27. Propo-
sitio 32.

Solida parallelis planis circumscripta quo
eiusdem
sunt alti-
tudinis,
eam ha-
bēt inter-
se ratio-
nem, quā
bases.

N §

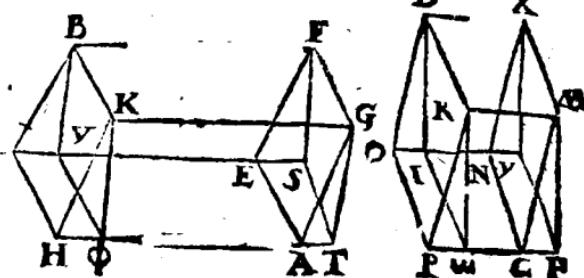
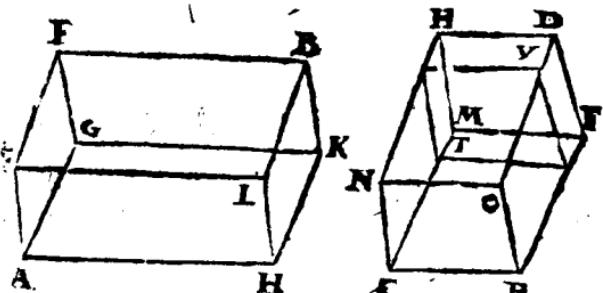
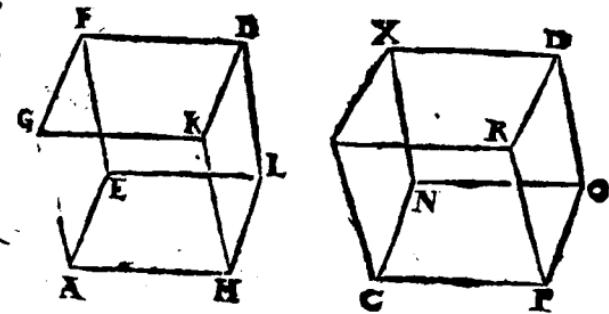
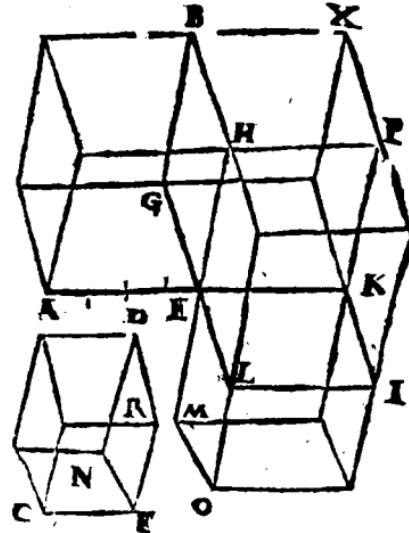
Theo-

Tecore. 28. Propositio 33.

Similia solida parallelis, planis circumscripte habet inter se ratio ne homologorū laterum triplicatam.

Theore. 29. Propositio 24.

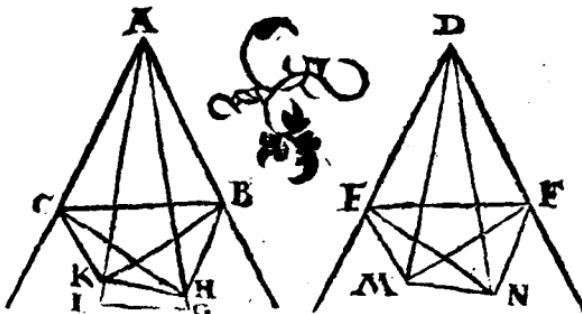
Aequalium solidorum parallelis planis cōtētorum bases cū altitudinibus reciprocantur. Et solidorum parallelis planis contēta quorū bases

cum altitudinibus reciprocantur, illa sunt
æqualia.

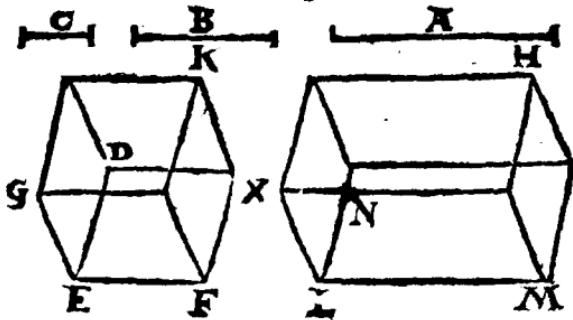
Theorema 30. Propositio 35.

Si duo plani sint anguli æquales, quorum verticibus sublimes rectæ lineæ insistant, quæ cum lineis primò positis angulos continent æquales, vtrunq; utriusque in sublimibus autem lineis quælibet sumpta sint puncta, & ab his ad plana in quibus consistunt anguli primum positi, ductæ sint perpendicularares, ab earum vero punctis, quæ in planis signata fuerint, ad angulos primum positos ad iunctæ sint rectæ lineæ, haec cù sublimibus æquales angulos comprehendent.

Theorema 31. Propositio 36.

Sæ-
ctæ
tres
lineæ
sint
pro-
por-
tionales, quod

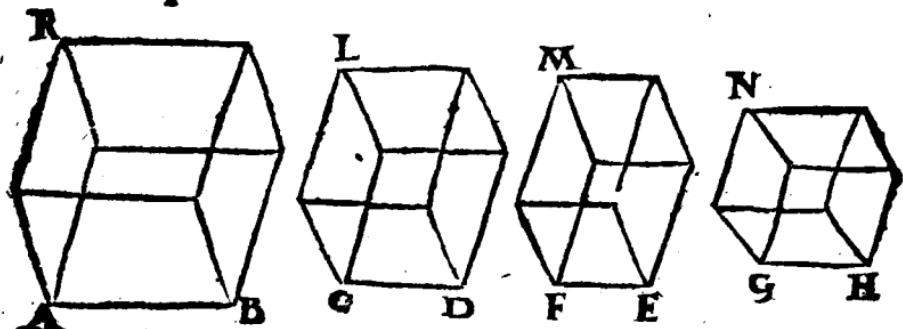

ex

176 EVC DID. ELEMEN. GEOM.
 ex his tribus sit solidum parallelis planis cōtentum, & quale est descripto à media linea solidi parallelis planis comprehenso, quod & quilaterum quidem sit, sed antedicto & quiangulum.

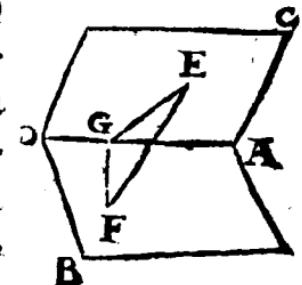
Theorema 32. Propositio 37.

Si rectæ quatuor lineæ sint proportionales, illa quoque solida parallelis planis cōntenta, quæ ab ipsis lineis & similia & similiter describuntur, proportionalia erunt. Et si solidæ parallelis planis comprehensa, quæ & similia & similiter describuntur, sint proportionalia, illæ quoque rectæ lineæ proportionales erunt.

Theorema 33. Propositio 38.

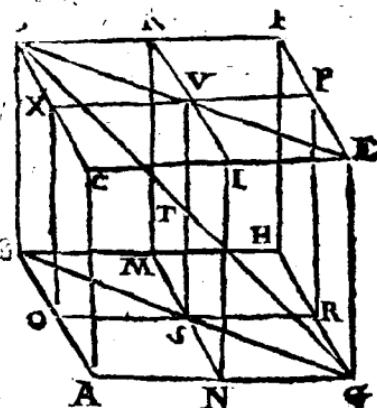
Si planum ad planum rectum sit, & à quocunque puncto eorum quæ in uno sunt planorum perpendicularis ad alterum ducta sit, illa quæ ducitur perpendicularis, in communem cadet planorum sectionem.

Theo-

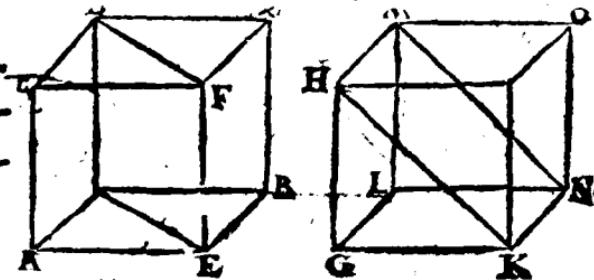
Theorema 34. Propositio 39.

Si in solido parallelis planis circumscribo,
aduersorum planorum lateribus bifariam
sectis, educta sint
per sectiones pla-
na, communis il-
la planorū sectio
& solidi paralle-
lis plani circum-
scripti diameter,
se mutuò bifariā
secant.

Theorema 35. Propositio 40.

Si duo sint æqualis altitudinis prismata,
quorum hoc quidem basim habeat paralle-
logrammum, illud verò triāgulum, sit autē
paralle-
logram-
mū triā-
guli du-
plū, illa
prisma-
ta erunt æqualia.

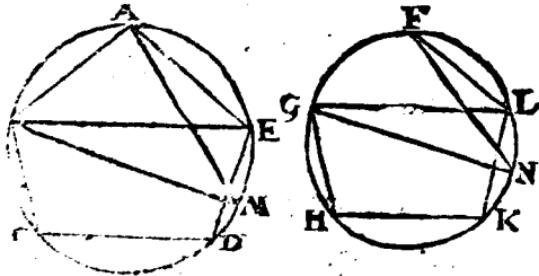
ELEMENTI XL FINIS.

EV.

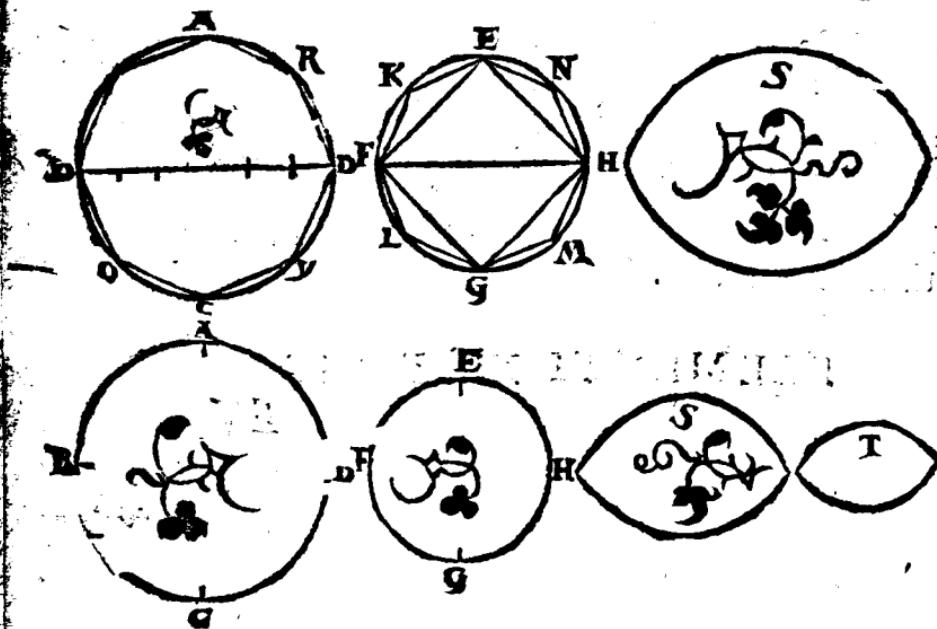
EVCLIDIS ELEMENTVM DVODECIMVM. ET SOLIDORVM secundum.

Theorema 1. Propositio 1.

Similia quæ sunt in circulis polygona, rationem habent inter se, quam descripta à diametris quadrata.

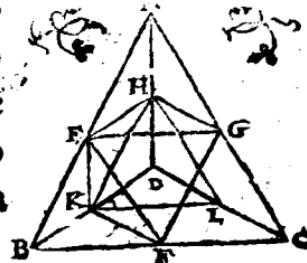
Theoroma 2. Propositio 2.
Circuli eam inter se rationem habent, quam

descripta à diametris quadrata.

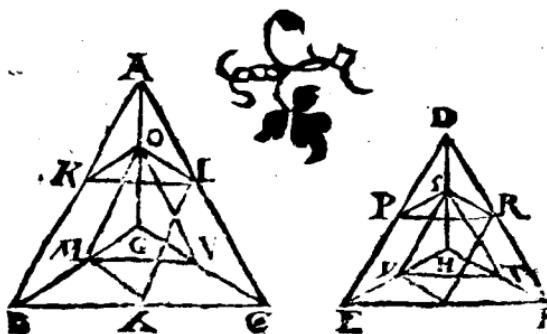
Theorema 3 Propositio 3.

Omnis pyramis trigonam habens basim, in duas diuiditur pyramidas nō tantum æquales & similes inter se, sed toti etiam pyramidis similes, quarum trigonæ sunt bases, atq; in duo prismata æqualia, quæ duo prismata dimidio pyramidis totius sunt maiora.

Theorema 4. Propositio 4.

Si duæ eiusdem altitudinis pyramidæ trigonæ habeant bases, sit autem illarū vtraq; diuisa & in duas pyramidæ inter se æquales totique similes, & in duo prismata æqualia, ac eodem modo diuidatur vtraq; pyramidum quæ ex superiore diuisione natæ sunt, idque perpetuo fiat: quæadmodum se habet unius pyramidis basis ad alterius pyramidis basim, ita & omnia quæ in una pyra-

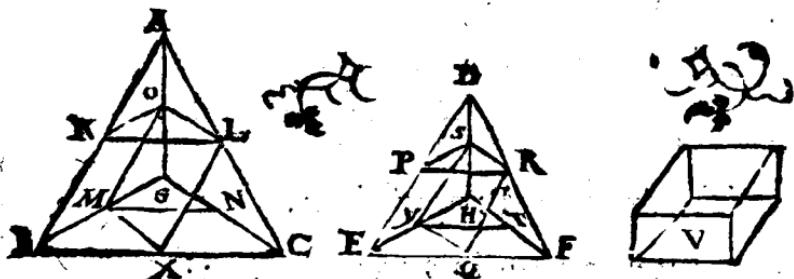

mide

180 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
mide prismata ad omnia que in altera py-
ramide, prismata multitudine æqualia.

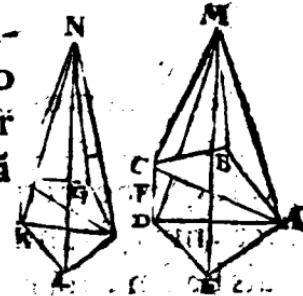
Theorema 5. Propositio 5.

Pyramides eiusdem altitudinis, quarum tri-
gonæ sunt bases, eam inter se rationem ha-
bent, quam ipsæ bases.

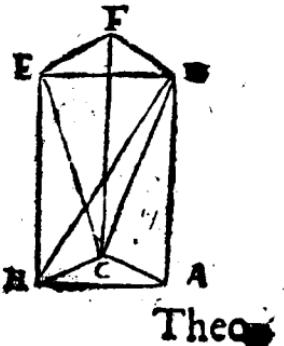
Theorema 6. Propositio 6.

Pyramides eiusdem alti-
tudinis, quarum polygo-
næ sunt bases, eam inter
se rationem habent, quā
ipsæ bases.

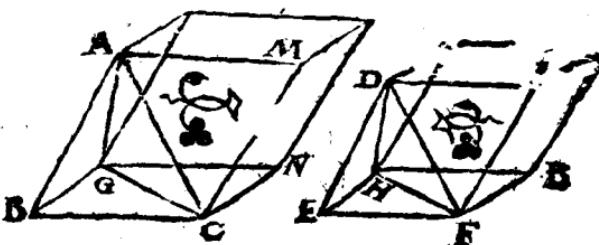
Theorema 7. Pro-
positio 7.

Omne prisma trigonæ
habens basim, diuiditur
in tres pyramides inter
se æquales, quartum tri-
gonæ sunt bases.

Theorema 8. Propositio 8.

Similes pyramides qui trigonas habent bases, in triplicata sunt homologorum laterum ratione

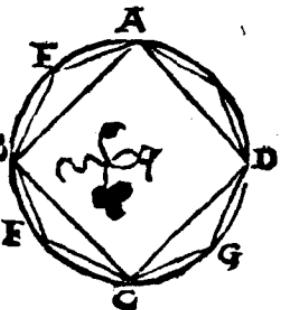

Theorema 9. Propositio 9.

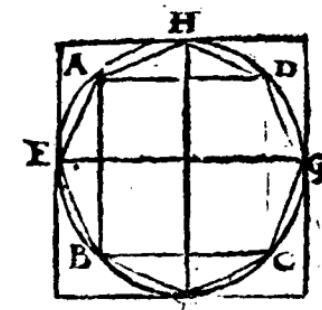
Aequalium pyramidum & trigonas bases habentium reciprocantur bases cum altitudinibus. Et quarum pyramidum trigonas bases habentia reciprocatur bases cum altitudinibus, illae sunt aequales.

Theorema 10. Propositio 10.

Omnis contertia pars est cylindri

O

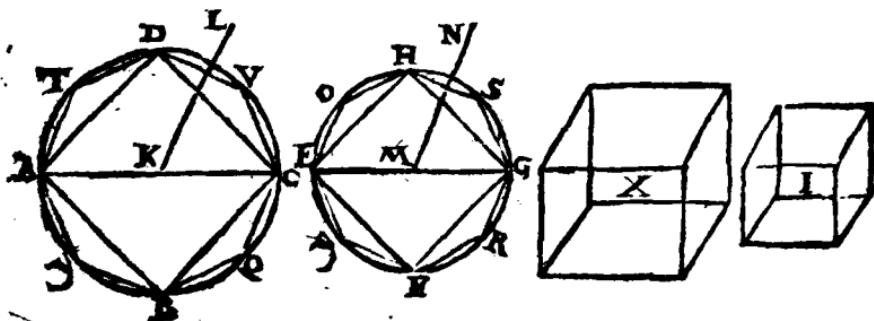

eandem

182 EUCLID. ELEMENT. GEOM.
eandem cum ipso cono basim habentis, &
altitudinem æqualem.

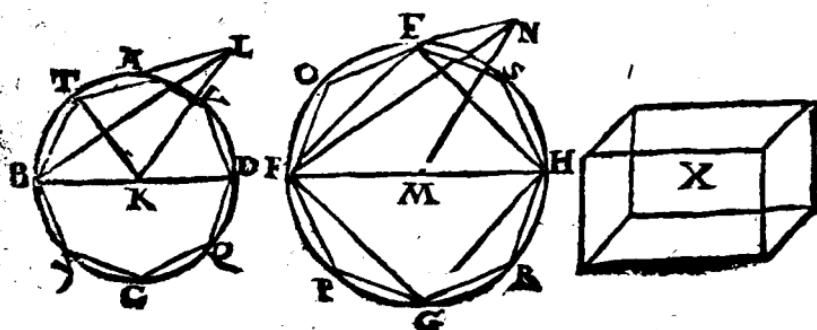
Theorema ii. Propo-
sitio ii.

Coni & cylindri eiusdem altitudinis, eam
inter se rationem habent, quam bases.

Theorema i2. Propo-
sitio i2.

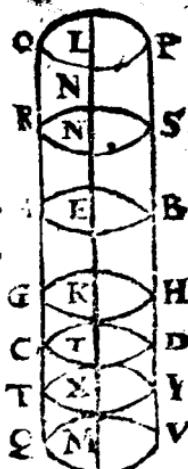
Similes coni & cylindri, triplicatam habent
inter se rationem diametrorum, quæ sunt
in basibns.

Theo-

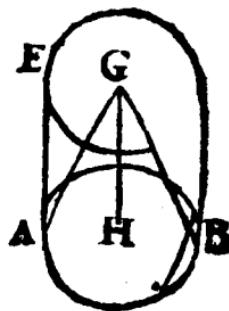
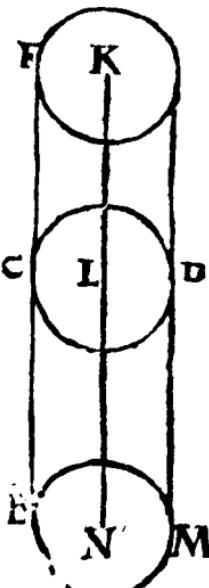
Theorema 13. Propo-
fitio 13.

Si cylindrus plano sectus sit ad-
uersis planis parallelo, erit que-
admodum cylindrus ad cylin-
drum, ita axis ad axem.

**Theorema 14. Propo-
sitio 14.**

Coni & cylindri
qui in æ-
qualibus
sunt basi-
bus, eam
habent in-
ter se rati-
onem,
quam al-
titudines

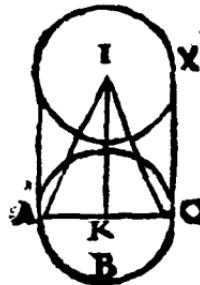

P 2

Theo-

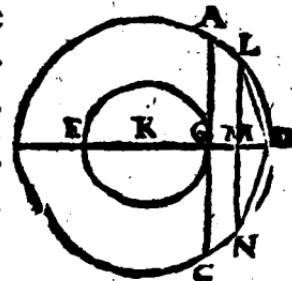
Theorema 15. Propositio 15.

Aequalium conorum & cylindrorum bases
cū altitu-
dinibus re-
ciprocantur. Et
quorum
conoru &
cylindro-
rum bases
cum alti-
tudinibus
recipro-
cantur, illi
sunt equa-
les.

Theorema 1. Propo-
sitio 16.

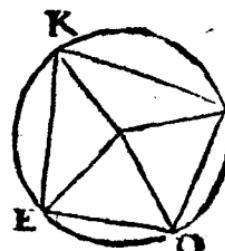
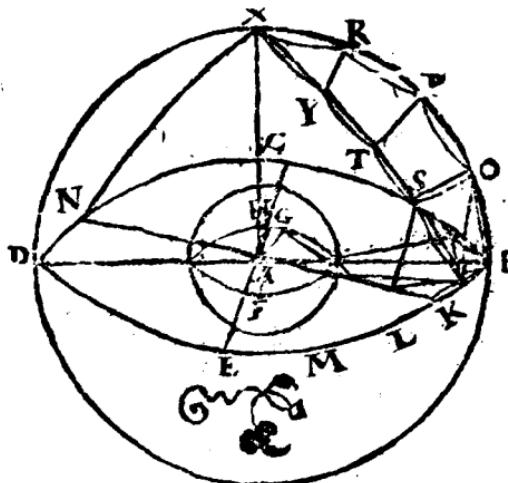
Duobus circulis circum idem centrum co-
sistentibus, in maiore
circulo polygonum a-
equalium pariumque la-
terum inscribere, quod
minorem circulum non
tangat.

Pro-

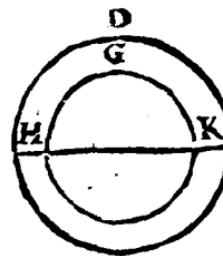
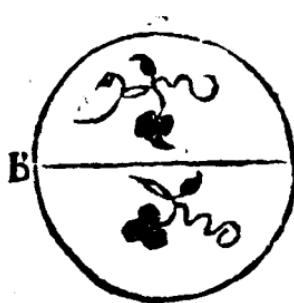
Problema 2. Propositio 17.

Duabus sphēris circum idem centrum consistentibus, in maiorem sphēra solidum polyedrum inscribere, quod minoris sphērae superficiem non tangat.

Theorema 16. Propositio 18.

Sphēræ inter se rationem habent suarum diametrorum triplicatam.

Elementi duodecimi finis.

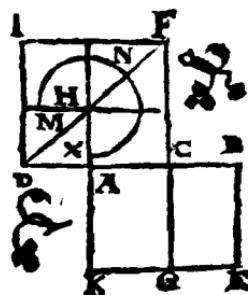
O 3

EV.

EVCLIDIS
ELEMENTVM
DECIMVM TERTIVM,
ET SOLIDORVM
tertium.

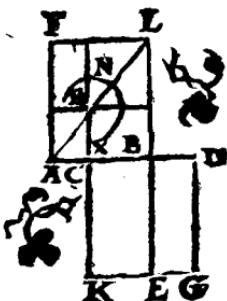
Theorema 1. Propositio 1.

Si recta linea per extre-
mam & medium rationē
secata sit, maius segmentū
quod totius linea dimi-
dium assumpserit, quin-
tuoplum potest eius qua-
drati, quod à totius dimi-
dia describitur.

Theorema 2. Propo-
sitio 2.

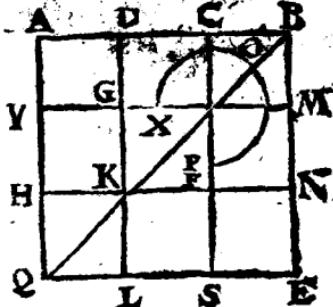
Si recta linea sui ipsius se-
gmenti quintuplum pos-
fit, & dupla segmenti hu-
ius linea per extremam &
medium rationē secetur
maiis segmentum reliqua
pars est linea primum
posita.

Theo-

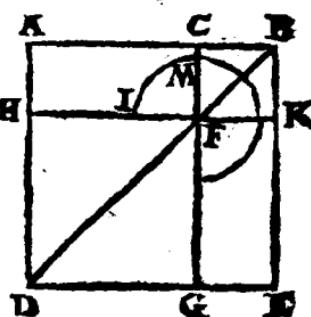
Theorema 3. Pro-
positio 3.

Si rectæ linea per ex-
tremam & medium rationem
secta sit minus
segmētum quod ma-
ioris segmēti dimidi-
um assumpserit, quintuplum potest eius,
quod à maioris segmenti dimidio describi-
tur, quadrati.

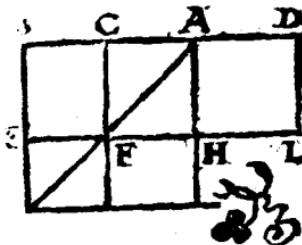
Theorema 4. Propositio 4.

Si recta linea per extre-
mam & medium rationē
secta sit, quod à tota,
quodque à minore seg-
mento simul vtraq; qua-
drata, tripla sunt eius,
quod à maiore segmēto
describitur, quadrati.

Theorema 5. Propo-
sitio 5.

Si ad rectam lineam,
quæ per extremam &
medium rationem se-
cetur, adiuncta sit alte-
ra segmento maiori
æqualis, tota hæc linea
recta per extremam & medium rationē se-

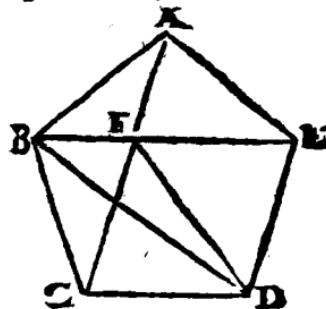
THE EUCLED. ELEMENT. GEOM.
Est est, estque maius segmentum linea pri-
mum posita.

Theorema 6. Propositio 6.

Si recta linea $\gamma\mu\tau\alpha$ siue rationalis, per extre-
mam & medium rationem facta sit, vtrun-
que segmentorum A C B
 $\&\lambda\omega\gamma\sigma$ siue irratio-
nalis est linea, quæ
di citur Residuum.

Theorema 7. Propositio 7.

Si pentagoni æquilate-
ri tres sint æquales an-
guli, siue quæ deinceps
siue qui non deinceps
sequuntur, illud pen-
tagonum erit æquian-
gulum.

Theorema 8. Propo-
sitio 8.

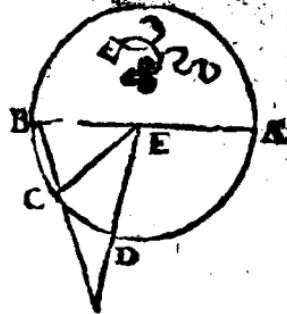
Si pentagoni æquilateri & æquianguli duos
qui deinceps sequuntur
angulos rectæ subtendat
lineæ, illæ per extremam
& medium rationem se-
mutuò secant, earumque
maiora segmenta, ipsius
pentagoni lateri sunt æ-
qualia.

Theo-

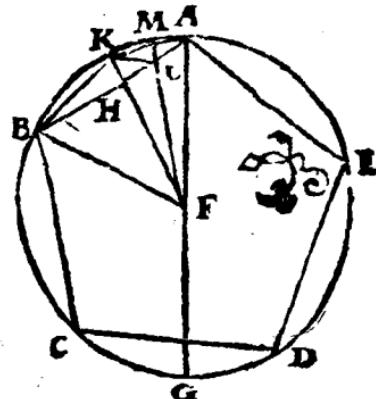
Theorema 9. Propositio 9.

Si latus hexagoni & latus decagoni eidem circulo inscriptorum composita sint, tota recta linea per extremam & medium rationem secta est, eiusque segmétum maius, est hexagoni latus.

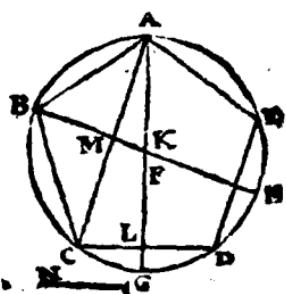
Theorema 10. Propositio 10.

Si circulo pētagonum æquilaterum inscriptum sit, pentagoni latus potest & latus hexagoni & latus decagoni eidem circulo inscriptorum.

Theorema 11. Propositio 11.

Si in circulo quā habente diametrum, inscriptum sit pentagonum æquilaterum, pentagoni latus irrationalis est linea quæ vocatur Minor.

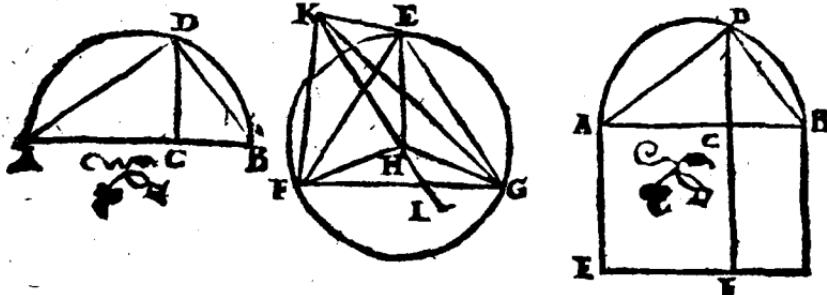
Theorema 12. Propositio 12.

Si in circulo inscriptum sit triangulum æquilaterum, huius trianguli latus potentia triplum est eius lineæ, quæ ex circuli centro ducitur.

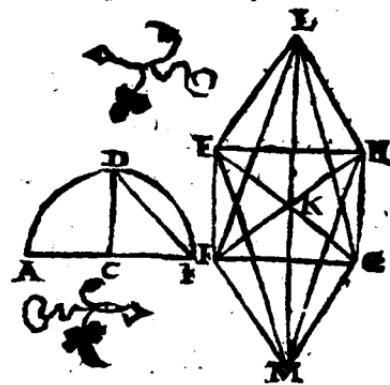
Problema 1. Propositio 13.

Pyramidem constituere, & data sphæræ cōplecti, atque docere illius sphæræ diametrū potentia sesqualteram esse lateris ipsius pyramidis.

Theorema 2. Propositio 14.

Octaedrum constitueri, eaq; sphærā qua pyramidē complecti, atque spbare illius sphæræ diametrū potentia duplā esse lateris ipsius octaedri.

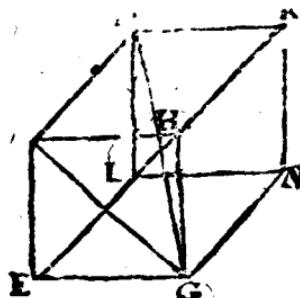
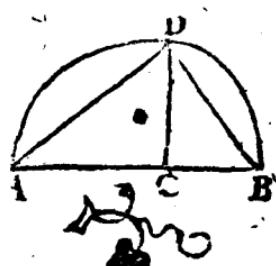

Problema

LIBER XIII.

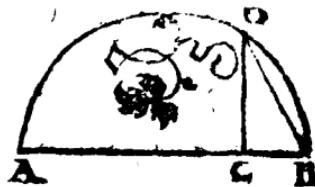
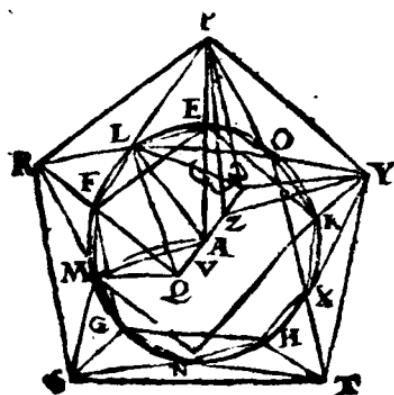
Problema 3. Propo-
fitio 15.

Cubum constituere, eaque sphæra qua &
superiores figuras complecti, atque doce-
re illius
sphæræ
diane-
trum
potētia
triplam
esse late-
ris ipsius cubi.

Problema 4. Propo-
fitio 16.

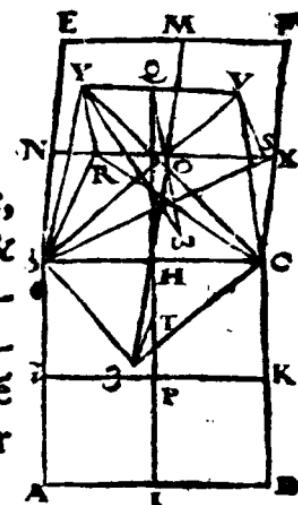
Icosaedrum constituere, eademque sphæ-
ra qua & antedictas figuras complecti, at-
que probare, Icosaedri latus irrationalem
esse lineam, quæ vocatur Minor.

Pro-

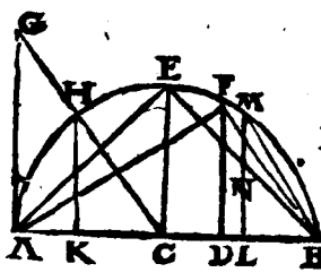
Problema 5. Pro-
positio 17.

Dodecaedrū constituere, eademq[ue] sphæra qua & antedictas figuræ complecti, atque probare dodecaedri latus irrationalē esse lineam, quæ vocatur Reiiduum.

Theorema 6. Propo-
sitio 18.

quin
q; fi-
gura
rum
late-
ra
pro-
ponere, & inter se comparare.

SCOLIVM.

Aio verò, præterea dictas quinque figuræ nō posse aliam constitui figuram solidam, qua planis ex equilateris & equiangulis contingatur, inter se equalibus. Non enim ex duobus triangulis, sed neque ex alijs duabus figuris solidus constituetur angulus.

Sed

Sed ex tribus triangulis, constat Pyramidis angulus
 Ex quatuor autem, Octaedri
 Ex quinque vero, Icosaedri.
 Nam ex triangulis, sex & aquilateris & equian-

gulis ad idem punctum coeuntibus, non fiet an-
 gulus recti unus bessem contineat, erunt eius-
 modi sex anguli rectis quatuor aequales. Quod
 fieri non potest. Nam solidus omnis angulus mi-
 noribus quam rectis quatuor angulis contine-
 tur, per 21. 11.

Ob easdem sane causas, neque ex pluribus quam
 planis sex eiusmodi angulis solidus constat.

Sed ex tribus quadratis, Cubi angulus continetur.
 Ex quinque, nullus potest. Rursus enim recti qua-
 tuor erunt.

Ex tribus autem pentagonis aquilateris & equi-
 angulis Dodecaedri angulus continetur.

Sed ex quatuor nullus potest. Cum enim pentago-
 ni aquilateri angulus rectus sit, & quinque rectis
 pars erunt quatuor anguli rectis quatuor maio-
 res. Quod fieri nequit. Nec sane ex alijs polygo-
 nis figuris solidus angulus continetur, quod binc
 quoque absurdum sequatur. Quamobrem per-
 spicuum est, prater dictas quinque figuras alias
 figuram solidam non posse constitui, que ex pla-
 niis aquilateris & equiangulis continetur.

ELEMEMTI XIII. FINIS.

EVCLIDIS ELEMENTVM DECIMVM QVARTVM, VT quidam arbitrantur, vt alij verò, Hypsiclis Alexandri ai, de quinque corpo- ribus.

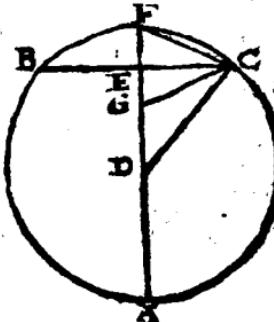
LIBER PRIMVS.

Beaatis filiis Tyrius, Protagore, Alexandriae
prefectus, patrīq, noīrob d sciplina
societatem commendatus, longissimo
peregrinationis tempore cum eo ver-
satus est. Cumq, differeret aliquādo descripta ab
Apollonio comparatione Dodeca drī & lco, ae.
drī eidem sphera inscriptorum, quam bac inter
se habeant rationem, censuerunt ea non recte tra-
didisse Apolloniu:m: quia se non emendata, vt de
patre audire erat literis prodiderunt. Ego autem
postea incidi in alterum librum ab Apollonio edi-
tūm, qui demonstrationēm accurate complecte-
retur de re proposita, ex eiusq, problemati in da-
gatione magnam equidem cœpi voluptatem. Illud
ceriè ab omnibus perspici potest quod scripsit A-
pollonius, cùm sit in omnium manibus. Quod autē
diligenti, quanū conīcere licet, studio nos poste
scrip-

scripsisse videmur, id monumentis consignatum tibi nuncupandum duximus, ut qui feliciter cum in omnibus disciplinis tum vel maxime in Geometria versatus, scitè ac prudèter indices ea quæ dicitur i sumus ob eam verò, qua tibi cum patre fuit, vita consuetudinem, quaq; nos complecteris, bene uolentiam, tractationem ipsam libenter audias. Sed iam tempus est, ut præmio modum facientes, hanc syntaxim aggrediamur.

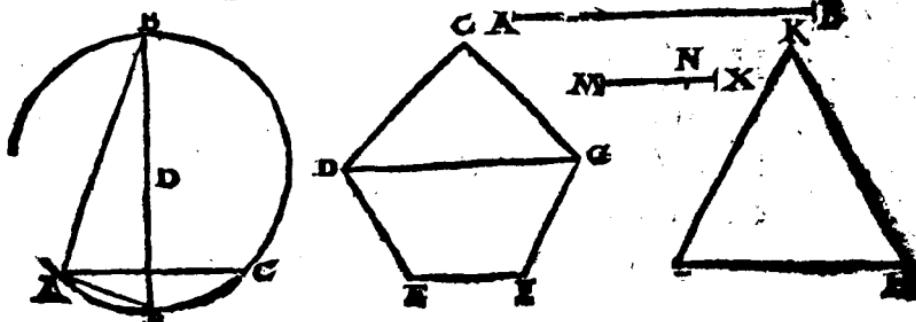
Theorema 1. Propositio 1.

Perpendicularis linea, quæ ex circuli cuiuspiam centro in latus pentagoni ipsi circulo inscripti ducitur, dimidia est triusque simul lineæ, & cius, quæ ex centro & lateris decagoni in eodē circulo inscripti.

Theorema 2. Propositio 2.

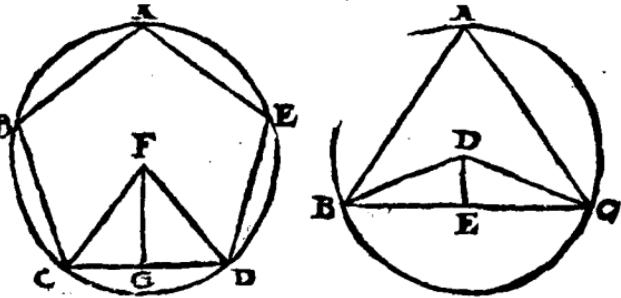
Idem circulus comprehendit & dodecaedri pentagonum & icosaedri triagulum, eidem sphæræ inscriptorum.

Theo-

Theorema 3. Propo-
sitio 3.

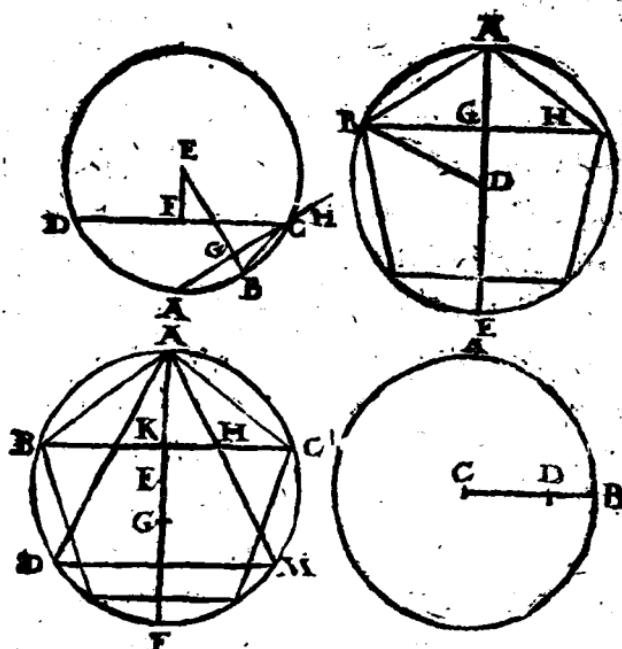
Si pentagono & æquilatero & æquiangulo circumscriptus sit circulus ex cuius centro in vnum pentagoni latus dicta sit perpendicularis: quod uno laterum & perpendiculari tri- gesimæ cōtine- tur, illud æquale est dodecaedri superficiei.

Theorema 4. Propo-
sitio 4.

Hoc perspicuum cùm sit probandum est, quemadmodum se habet dodecaedri superficies ad icosaedri superficiem ita se habere cubi latus ad icosaedri latus.

Cubi

Cubilatus.

E _____

Dodecaedri.

F _____

Icosaedri.

G _____

SCHOLIVM.

Nunc autem probandum est, quemadmodum se habet cubi latus ad icosaedri latus ita se habere solidum dodecaedri ad icosaedri solidum. Cum enim aequales circuli comprehendat & dodecaedri pentagonum & Icosaedri triangulum, eident

P

Sphere

sphera inscriptorum: in *sphaeris autem aquales circuli aequali inter ualle distent à centro (siquidē perpendicularares à sphera cētro ad circulorum plana ducta & aquales sunt, & ad circulorum centra cadunt) idcirco linea*, hoc est perpendicularares quae à sphera centro ducuntur ad centrum circuli comprehendētis & triangulum Icosaedri, pentagonum dodecaedri sunt aquales. Sunt igitur aqualis altitudinis Pyramides, qua bases habent ipsa dodecaedri pentagona, & qua Icosaedri triangula. At aqualis altitudinis pyramides rationē inter se habent eam quam bases, ex 5. & 6. 11.

Quemadmodum igitur pentagonum ad triangulum, ita pyramis, cuius basis quidem est dodecaedri pentagonum, vertex autem sphera centrum ad pyramidam, cuius basis quidem est Icosaedri triangulum, vertex autem sphera centrū. Quamobrem ut se habent duodecim pentagona ad viginti triangula, ita duodecim pyramides, quorū pentagona sint bases, ad viginti pyramidas, qua trigonas habeant bases. At pentagona duodecim sunt dodecaedri superficies, viginti autem triangula, Icosaedri. Est igitur ut dodecaedri superficies ad Icosaedri superficiem, ita duodecim pyramides qua pentagonas habeant bases, ad viginti pyramidas, quarum trigona sunt bases. Sunt autē duodecim quidem pyramides, qua pentagonas habeant bases, solidum dodecaedri: viginti autem pyramides, qua trigonas habeant bases, Icosaedri solidū. Quare ex 11. 5. ut dodecaedri superficies ad Icosaed-

Icosaedri superficiem, ita solidum dodecaedri ad
Icosaedri solidum. Ut autem dodecaedri superfa-
ciem, ita probatum est cubi latus ad Icosaedri la-
tus. Quemadmodum igitur cubi latus ad Ico-
saedri latus, ita se habet solidum do-
decaedri ad Icosaedri
solidum.

ELEMENTI XIII. FINIS.

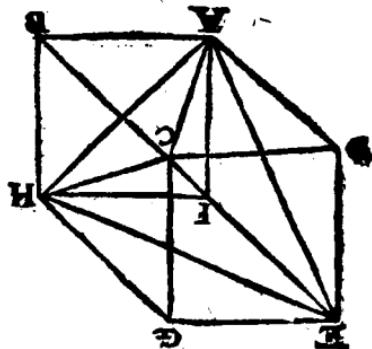
P 2 EV.

EVCLIDIS
ELEMENTVM
DECIMVM QVINTVM, ET
Solidorum quintum, vt nonnulli
outant, vt autem alij Hypsiclis A.
lexandrini, de quinque
corporibus.

LIBER II.

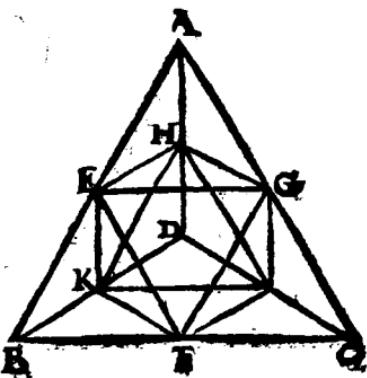
Problema 1. Pro-
positio 1.

In dato cubo pyra-
mida inscribere.

Problema 2. Pro-
positio 2.

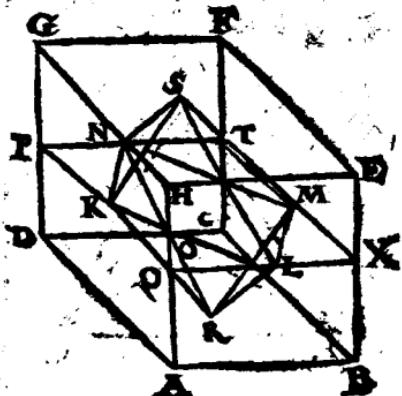
In data pyramide
octaedrum inscri-
bere.

Pro

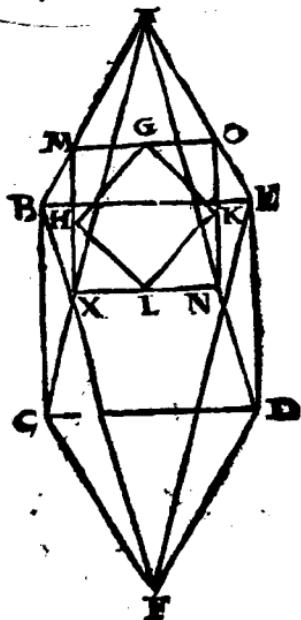
Problema 3. Propositio 3.

In dato cubo octaedrum inscribere.

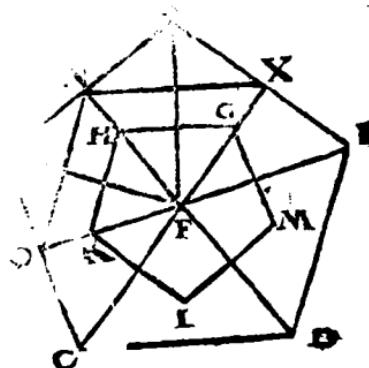
Problema 4. Propositio 4.

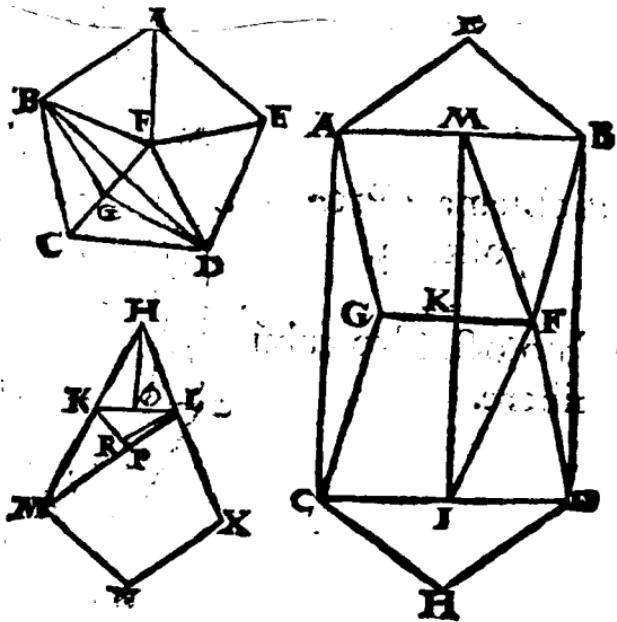
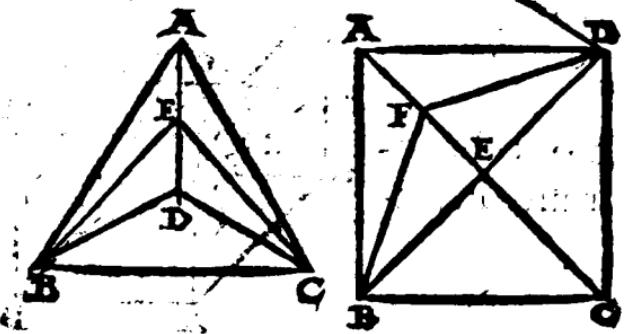
In dato octaedro cubum inscribere.

Problema 5. Propositio 5.

In dato Icosaedro dodecaedrum inscribere.

SCHOOL

Meminisse decet, si quis nos roget, quot Icosaedrum habeat latera, ita respondendum esse: Patet Icosaedrum viginti contineri triangulis, quodlibet vero triangulum rectis tribus constare lineis. Quare multiplicanda sunt nobis viginti triangula in trianguli unius latera, suntque sexaginta, quorum dimidium est triginta. Ad eundem modum & in dodecaedro. Cum enim rursus duodecim pentagona dodecaedrum comprehendant itemque pentagonum quodvis rectis quinque costatis lineis, quinque duodecies multiplicamus, sunt sexaginta, quorum rursus dimidium est triginta. Sed cur dimidium capimus? Quoniam unumquodque latus siue sit trianguli, siue pentagoni, siue quadrati ut in cubo, iterato sumitur. Similiter autem eadem via & in cubo & in pyramide & in octaedro latera inuenies. Quid si item velis singularum quoque figurarum angulos reperire, facta eadem multiplicatione numerum procreatum partire in numerum planorum, quae unum solidum angulum includunt: ut quoniam triangula quinque unum Icosaedri angulum continent, partire 60. in quinque, nascuntur duodecim anguli Icosaedri. In dodecaedro autem tria pentagona angulum comprehendunt, partire ergo 60. in tria, & habebis dodec. angulos viginti. Atque similiter ratione reliquis figuris angulos reperies.

Finis Elementorum Euclidis.